

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XII.

Ljubljana, 31. oktobra 1940.

Štev. 44 (576)

Bog ne plačuje vsako soboto.

Slovenski pregovor.

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št. 345. Telefon št. 33-52. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 din znamk.

NAROČNINA

3/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 hr, v Franciji 70 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostolpčna petstna vrsta ali njen prostor (višina 8 mm in širina 65 mm) 7 din; v oglašnem delu 450 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasi davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:

Grčija, mati klasicizma
in dežela vin

(Gl. str. 9)

VOJNA MED GRČIJO IN ITALIJO

Grška vlada odklonila ultimatum. — Začetek nove bitke za Sredozemlje

GENERAL IOANNIS METAXAS,
predsednik grške vlade.

V Ljubljani, 30. oktobra

Ni se bilo še posušilo tiskarsko črnilo časopisnih poročil o senzacionalnem Hitlerjevem sestanku z Lavalom in koj nato z generalom Francom, že je počila nova senzacionalna novica: Italija je v noči z nedelje na ponedeljek poslala Grčiji triuren ultimatum in Grčija ga je odklonila.

Za bračce dnevnikov in redne poslušalce radijskih poročil to sicer ni bilo docela nepričakovana senzacija. Saj so se dva dni poprej pojavili glasovi o incidentih na meji med Grčijo in Albanijo, t. j. Italijo — incidentih, kakršni so že dvakrat v zadnjih šestih letih doživeli tragičen sloves: prvič v decembru 1934, ko je spopad pri Ual-Ualu sprožil italijansko-albansko vojno, in drugič tri leta nato, 7. julija 1937., ko se je iz streljanja na Marco-Polovem mostu pri Pejpingu izcimila vojna med Japonsko in Kitajsko. Zdaj, spet tri leta pozneje, so incidenti na albanski meji pahnilli Grčijo v vojno.

Napetost med Italijo in Grčijo ni stara šele pet dni. Po vstopu Italije v vojno je sicer kazalo, da bo vojna vihra Grčiji prihranjena, toda razmerje med obema mejaščama Jonskega morja ni bilo ves ta čas nikdar takšno, da bi se oborožen konflikt med njima zdel docela izključen.

Italija je pomorska država. Grčija je pomorska država. Italija je sredozemska pomorska velesila, Grčija je pomorska država sredi med Italijo in Malo Azijo. Mala Azija s Sirijo in Palestino zapira s severa dostop do Sueskega prekopa, kakor ga Egipt zapira z zahoda. Sueski prekop je življenjska arterija italijanskega afriškega imperija. Grčija je torej posredno napoti Italiji na poti iz Sredozemlja.

Napoti ji je tudi Egipt. Zato je maršal Graziani začel pred dobrim mesecem dni ofenzivo proti Egiptu. Toda pokazalo se je, da je puščava teren, na katerem moderna motorizirana vojska ne žanje hitrih in odločilnih uspehov. Zato je bilo treba misliti na daljnosežnejše načrte: na napad na Sueski prekop z obeh kril hkrati.

Druga etapa v tej smeri — po napadu na Egipt — je izločitev Grčije z angleške šahovnice. Kadar bi padla Grčija, bi bila pot do maloazijskih obal prosta. Sirija kot francoski mandat je tako že bolj ali manj Italiji na uslugo (čeprav je italijansko vojaštvo še ni zasedlo), torej bi bila z ukrojitvijo Grčije po italijanskih in nemških računih pot s severa na Suez znatno uglasjena.

S takšnim razpletom so na Grškem že računali. Po poročilu atenskega dopisnika curiškega lista Die Tat — poročilo je izšlo v ponedeljek zjutraj, torej pred prelomom med Italijo in Grčijo — se v Atenah že dolgo za-

vedajo vse daljnosežnosti vojne za Egipt, tako zelo zavedajo, da se je dopisniku zdelo, kakor da je Grčija že zdaj v središču dogajanja. Po sodbi atenskih političnih krogov nista Nemčija in Italija pri sklepanju pakta z Japonsko mislili samo na to, da naj bi Tokio preprečil vstop USA v vojno. Njegova vloga naj bi bila mnogo večja in neposrednejša. Če naj jo pa izpolni, morata Nemčija in Italija dobiti oblast nad vzhodnim Sredozemljem in nad Sueskim prekopom. Če se jima to posreči, bi utegnili zveza z Japonci odločiti vojno v njuno korist. Zakaj, britanski kolonialni imperij na Vzhodu bi tedaj zašel v veliko nevarnost: London bi moral računati z možnostjo izgube svojih najdragocenejših dominionov, in v tem primeru bi bilo nemara mogoče prisiliti britanski imperij na kolena.

Zato moramo sklepati — nadaljuje dopisnik — da pripravljata Rim in Berlin odločilen udarec proti angleškim postojankam v Egiptu. Ofenziva iz Libije in Abesinije, se zdi, ne bo pripeljala na cilj. Zato naj bi se prihodnji veliki napad začel čez Sirijo in s Sredozemlja. Toda Turčija je docela nedvoumno namignila, da ne bo dovolila izprememb v Siriji. Tako je hočeš nočeš Grčija postala najvažnejši strateški činitelj za izvedbo velikega italijansko-nemškega načrta.

Zakaj je Grčija napoti Italiji kot pomorski velesili, smo že povedali. V čem je pa njen izredni strateški pomen?

En sam pogled na zemljevid nam na to odgovori.

Grški otoki v Jonskem morju so v sedanjih vojni tako idealna oporišča za angleško letalstvo, da si idealnejših skoraj misliti ni moči. Če hočejo

PIERRE LAVAL,
novi vichyjski zunanji minister.

Angleži danes Italijo napasti z letali, morajo iz Londona leteti do Milana in Torina 1000 km čez ozemlje, ki je v sovražnikovih rokah. Z Malte je razdalja še večja (1250 km). Z jonskih grških otokov se Angleži sicer ne bi približali Milanu in Torinu — vsa važnejša italijanska industrija je namreč doma na severu Apeninskega polotoka — približali bi se pa italijanski vzhodni obali na 300 km, obenem bi pa ogrozili Rim, Neapelj in vsa druga južnoitalijanska mesta z dveh strani, z juga in z vzhoda.

Prav tako važni, če ne še bolj, bi bili za Anglijo grški egejski otoki. Tam bi britanska mornarica dobila nešteto zalivov in luk, odkoder bi

suvereno obvladovala sleherni dohod do Sirije in Egipta.

Nič manjšega pomena niso grški otoki in pristanišča za italijansko vojno mornarico in za njeno letalstvo. Njih vloga bi bila neprecenljiva; kadar bi se Italija odločila za velikopotezen napad na Egipt in za vpad v Sirijo. Če bi se Italijani polastili teh oporišč, bi tudi Turčijo laže spravili na kolena.

Tako so v Atenah modrovali že pred incidenti, ki so Grčijo pognali v vojno. Zato so tudi računali s konfliktom kakor z neizogibnostjo, ki mora priti prej ali slej.

Neposredno pred italijansko-grškim konfliktom so se odigrali tile pomembni politični dogodki:

Hitler se je sestal z Lavalom, nato s Pétainom in nazadnje s Francom. Kmalu po razgovoru med Hitlerjem in Pétainom je odstopil vichyjski zunanji minister Baudouin, na njegovo mesto je pa prišel Laval. Dokaz, da je Francija pristala na Hitlerjeve predloge o novi ureditvi Evrope pod vodstvom obeh diktatorjev.

Vidnega rezultata sestanka med Hitlerjem in Francom še ni. Glasovi iz Španije so protislovni. Ni dvoma, da se Španiji ne dá iti v vojno. Prav tako pa ni dvoma, da bi general Franco hotel dobiti Gibraltar in vsaj del francoskega Maroka. Zmagovita Anglija tem željam ne bi ustregla. Zato bo Španija ostala na strani obeh diktatur, a v vojno bi šla šele tedaj, kadar bi se britanski imperij začel krhati v Sredozemlju. Ni pa izključeno, da bi general Franco dovolil Nemcem prost prehod čez špansko ozemlje, da napadejo Gibraltar.

Tik po omenjenih sestankih so se razširili bolj ali manj uradni glasovi, da bi bili Nemčija in Italija pripravljene skleniti mir z Anglijo, če prizna tako imenovani novi red v Evropi pod nadvlado Berlina in Rima. Posredovanje za sklenitev miru naj bi prevzel Roosevelt.

CORDELL HULL,
ameriški zunanji minister.

Nekateri so videli v teh glasovih poskus vplivanja na ameriško ljudstvo tik pred predsedniškimi volitvami. Tako si je stvar očitno razlagala tudi uradna Amerika. Zakaj, še preden so ti glasovi utegnili dobiti konkretnejšo obliko, je Washington že odgovoril. Ameriški zunanji minister Cordell Hull je namreč že v soboto zvečer (po ameriškem času) docela nedvoumno odklonil sleherno posredovanje Združenih držav in izjavil, da bo Amerika še bolj kakor doslej podpirala Veliko Britanijo.

Izjavo Cordella Hulla je časopisje objavilo v ponedeljek zjutraj. V ponedeljek dopoldne je pa tisk razglasil prelom med Italijo in Grčijo.

V ponedeljek popoldne sta se Hitler in Mussolini sestala v Florenci.

Zveza med vsemi temi dogodki je časovno in logično preveč očitna, da bi se dala tajiti. Druga svetovna vojna — nadaljevanje na 3. str. v 2. stolpcu

K dogodkom na Balkanu: zemljevid Grčije. (Imena v grškem pravopisu: Athine = Atene, Kriti = Kreta, itd.)

Griša Koritnik:

Z nagrobnika vojnega prostovoljca

To, za kar smo mi živeli,
naj bi sveto vam ostalo,
česar nismo mi imeli,
naj bi vas osrečevalo.

Žar svobode, ki je dvigal
nas v trpljenju davne čase,
naj bi srca vaša vžigal,
večno vas priklepal nase.

Rdeča zarja iznad griča
lepši dan napoveduje,
naša srčna kri pa priča,
da umreti ni najhuje:

Če je smrt le pregazišče,
ki v življenje novo vodi,
če je žrtev, ki jo išče,
le nov kašpot k svobodi.

Pomembne besede pred- sednika vlade Cvetkovića

Na Cetinju so v nedeljo govorili temeljni kamen novi državni politični. Slovesnosti je med drugim prisostvoval tudi predsednik vlade g. Cvetković. Na svečanem banketu je g. Cvetković govoril o simboličnem pomenu svečanosti. Med drugim je dejal, da je Balkan veljal v svetu kot torišče nemirov, da je pa prav ta del Evrope dokazal civiliziranemu svetu, da je za ohranitev miru in reda. V preteklosti je res bilo mnogo vojn, ki pa so imele docela drugačen značaj in pomen kakor današnje. Stoletja smo se borili za neodvisno in svobodno domovino, ne pa da bi motili kulturni razvoj drugih držav in narodov. Borili smo se, da bi se lahko mirno kulturno razvijali, kakor drugi civilizirani narodi.

To nalogo smo izvršili s hudimi žrtvami. Menda ga ni naroda, ki bi tako drago plačal svojo svobodo, kakor smo jo mi. Nobena država ni zgrajena na več kosteh in žrtvah kakor naša domovina. Zda, ko so boji končani, smo začeli s prosvetnim delom. Narode ne ocenjujejo zgolj po njihovem junstvu in tem, kar je naredil za neodvisnost, ampak tudi po tem, kar je v mirnem in ustvarjalnem razvoju dal človeštvu.

Politični tednik

Italijanski letalci nad Anglijo. Zadnje dni se letalskih napadov na Anglijo udeležujejo tudi italijanski letalci. Tudi v nemških letalih so italijanski letalci. Italijanski tisk pravi, da so se morali italijanski letalci šele polagoma privaditi na docela izpremenjene razmere. Listi ne govorijo o številu letal, ki so jih Italijani poslali Nemčiji na pomoč, pišejo pa, da je pri sobotnem napadu sodelovalo 200 italijanskih aparatov.

Angleži izgubili velik parnik. Po so glasben angleškem in nemškem poročilu so nemška letala hudo poškodovala 43.000 tonski angleški parnik »Empress of Britain«. Ko je posadka že zapustila ladjo, ki jo je vojno brodovje skušalo spraviti do najbližjega pristanišča na Irskem, je ladjo zadel torpedo nemške podmornice. Parnik se je takoj potopil.

Cordell Hull o ameriški politiki. Ameriški zunanji minister Cordell Hull je v soboto govoril v klubu ameriškega tiska. Dejal je med drugim, da mirni narodi niso o pravem času izpregledali ciljev držav, ki so se silno oborožile. Države osvajaške hočejo predrugačiti svet in ustvariti gospodarje in sužnje. Ker plaz lahko zajame tudi Ameriko, je ameriška vlada ukrenila vse potrebno za svojo varnost. Amerika ne prizna nasilnih izprememb suverenosti in je zato zaple-

Ko so Turki še ušesa rezali

Bilbil Andrejevič si že 60 let ni ostrigel las

Botuš, oktobra.

V majhni vasi Botušu v Vojvodini živi 70letni Bilbil Andrejevič, ki ima eno samo uho. Drugo so mu pred dvajsetimi leti odsekali Turki. Od dneva, ko se mu je zgodila nesreča, da je izgubil uho, pa do danes si stavec niti enkrat ni ostrigel las. Tako na prvi pogled niti ne zapaziš, da je mož brez enega ušesa, ker mu rano zakrivajo še danes gosti, do ramen dolgi lasje.

70letni Bilbil Andrejevič je danes najbogatejši človek v vasi. Z ozirno na bogastvo drugih pa tudi njegovo bogastvo ni veliko. Ima hišo, malo zemlje in 80 ovac. Vendar se še danes lahko ponaša z izredno hrabrostjo, ki je pred 60 leti njegove sovaščane stala nič manj kot tisoč turških lir. Bilbil prav rad pripoveduje svojo zgodbo.

Pred 60 leti, ko je bil še desetleten deček, je vsak dan pasel ovce na pašo. Največkrat se je družil s sinom vasknega starešine in prav to je postalo zanj usodno. Nekega dne je Bilbil, nič hudega ne sluteč, spet pasel ovce in kramljal s svojim prijateljem. Ovece so mu ušle daleč od vasi in Bilbil je šel za njimi. Tisti trenutek je prišlo nekaj Turkov, ki so oba dečka prijeli in odvedli s seboj.

Turki so silno sovražili vaškega sta-

rešino, ker je imel precej denarja. Hoteli so torej uloviti njegovega sina in ga toliko časa mučiti, da bi priznal, kje njegov oče skriva denar. Ko so videli na koncu vasi starešine ovce, so bili trdno prepričani, da je deček, ki jih pase, njegov sin. V resnici jih je pa pasel ubogi Bilbil.

Dečka so Turki sprva lepo izpraševali, kje ima njegov oče shranjen denar; ko jim je pa Bilbil dejal, da je njegov oče siromašen, jih je to tako razsrdilo, da so ga pričeli tepsti. Ko tudi to ni nič pomagalo, so ga obesili za noge na visoko drevo in pustili tam. Deček pa nikakor ni hotel povedati skrivnosti in je rajši prenesel mučenje. Kmalu je omedlel.

Ko se je prebudil iz omedle, je videl, kako ga Turki močijo z mrzlo vodo. Ze je mislil, da je mučenja konec, toda močno se je zmotil. Še enkrat so ga vprašali, kje ima njegov oče denar, ko jim je pa tega ni hotel povedati, pa tudi izdati ne. Da sploh ni starešinov sin, samo da ne bi prijel njegovega prijatelja, so zakurili pod njim ogenj in ga dalje mučili. Končno so mu celo odsekali uho. Turki krvnik je pri tem krvavem poslu zbijal šale in dejal: »To uho, ki sem ti ga zdaj odsek, ne bo nič stalo, za ono drugo bo pa moral tvoj oče

plačati tisoč turških lir, prej te ne bomo izpustili.«

Ko je Bilbil videl, da je njegovo življenje na nitki, je prosil Turke, naj pošljejo njegovega prijatelja, pravega starešinevega sina, v vas, da tam pove njihovo zahtevo. Turki so tako tudi storili. Bilbilov prijatelj je odnesel odsekano uho svojega prijatelja v vas in povedal, kaj so Turki storili. Tedaj je uboga vas zbrala svoje poslednje prihranke, ki jim jih še niso odnesli Turki, in poslala Turkom 1000 turških lir.

Ko so Turki dobili denar, so ubogega Bilbila izpustili. Z veliko rano na glavi se je vrnil v svojo vas. Takrat ga je pričakovala vsa vas; vsi so hoteli videti malega junaka, ki je tako potrpežljivo prenašal muke za svojega prijatelja.

Kadar danes Bilbil pripoveduje svojo življenjsko zgodbo, dvigne svoje dolge lase in pokaže mesto, kjer se mu še danes pozna velika brazgotina. Pravi, da je svoje lase samo za spomin na ta dan pustil rasti tako dolge. Nikakor ni hotel s tem pokriti brazgotine. Samo njegova žena s tem izgovorom ni zadovoljna in pravi, da si je lase samo zato pustil rasti, da so ga imela dekleta rajši in si je lahko izbral lepšo ženo.

Da je
ASPIRIN
originalen

zajamčuje vtisnjeni „Bayer“-jev križ. Aspirin je učinkovit, neškodljiv in se dobi v vseh lekarnah.

Oglas rep. pod št. št. 7257 od 23. aprila 1940.

Zelandije, Južne Afrike, Rodezije, Malajske, Burme in angleške Vzhodne Afrike. Na konferenci razpravljajo o ukrepih proti nevarnostim na Indijskem in Tihem morju.

Areacija poljskih državnih, Romunske oblasti so aretirale bivšega poljskega zunanjega ministra Becka in bivšega vrhovnega poveljnika poljske vojske maršala Rydz-Śmigłęja. Dolže ju, da sta bila v zvezi z angleško propagando. Romunske oblasti so tudi internirale 6000 Poljakov v koncentracijska taborišča.

Pogajanja med Rusijo in Japonsko. Italijanski tisk poroča, da se Sovjetska Rusija in Japonska pogajata za sklenitev pakta o nenapadanju in da se bodo pogajanja prav kmalu ugodno končala.

Angleži o letalskih izgubah. Na Angleškem sodijo, da je Nemčija dozdaj izgubila 5.000 do 7.000 letal in 1.500 letalskega moštva. Angleži so izgubili 1.500 letal in 3.000 letalcev. Po angleških trditvah ameriške pošiljke več ko dvakrat presega angleške izgube.

Grški poslanik v Rimu doslej še ni zapustil svojega mesta. Čeprav so se na albanski meji že začeli prvi spopadi med grškimi in italijanskimi četami. Prav tako je v Atenah še italijanski poslanik. Grki v tujini se prijavljajo oblastem, da bi prihiteli domovini na pomoč.

Združene države preživljajo zadnji teden pred volitvami. V ponedeljek je imel prezident Roosevelt govor pred veliko množico v New Yorku in je republikancem očital, da so po prejšnjem nasprotovanju oboževanju, zdaj pa demokratom spet očitalo, da oboževanje prepočasno napreduje. Na koncu svojega govora je Roosevelt znova poudaril, da bo Amerika tudi v bodoče delala za mir.

Naredbo o prepovedi sklicevanja rednih in izrednih skupščin delničarjev je podpisal hrvaški ban za bano vno Hrvatsko. Po tej uredbi bodo smeli delničarji prodajati delnice le s posebnim odobrenjem banske oblasti. S tem hočejo na Hrvatskem obvarovati gospodarska podjetja pred prodajo.

OKVIRJI
SLIKE, FOTOGRAFIJE, Gobelini.
KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova 4

Listek „Družinskega tednika“

Kako bodo Američani v torek volili

Medtem ko vojna vihra počasi zajema vse Sredozemlje, ko brnijo svojo pretečo melodijsko letala s pogubonosnim tovorom in govorita bomba in top, se na drugi strani zemeljske poloble bije druga, a nekrvava bitka. Združene države so tik pred volitvami novega predsednika, ki naj bi do leta 1945, prevzel usodo te največje industrijske velesile sveta.

5. novembra bodo Združene države volile novega predsednika. Vsa Amerika stoji v znamenju teh volitev. Evropa skoraj ne utegne prislubiti temu vevlažnemu dogodku, ki bi siicer polnil stolpce vseh časopisov, ker ima preveč skrbi sama s seboj. A dogodek je prepomemben, da bi šli mimo njega. Ne morda zato, ker bi se zunanja politika USA izpremenila, če bi bil namesto Roosevelta izvoljen Willkie. Le-ta se prav tako zavzema za čim izdatnejšo pomoč Veliki Britaniji kakor Roosevelt in smer Ame-

Kako voli 48 Združenih držav: 1. države, ki glasujejo zmerom za demokratskega kandidata (to pot torej za Roosevelta); 2. države, ki glasujejo včasih za demokrata, včasih za republikanca; 3. republikanske države, ki le redko glasujejo za demokrata; 4. izrazito republikanske države, ki nikdar ne glasujejo za demokrata. Države Connecticut, Rhode Island in Massachusetts, ki se težko razločijo na zemljevidu, volijo le redko demokrate.

rike se torej ne bo izpremenila. Po-
men je še v drugem.

Sedanje volitve bodo namreč nov mejnik v ameriški zgodovini — če bo izvoljen Roosevelt. Še nikdar doslej se ni pripetilo, da bi bil kdo trikrat zapored predsednik Združenih držav. In če bo to Roosevelt uspelo, potlej je konec ukoreninjenega puritanske tradicije Američanov.

Predsedniške volitve v Združenih državah so nekaj posebnega. Prav nobena druga država na svetu nima česa podobnega. In čeprav se Američani sami prav dobro zavedajo, da bi bilo treba določilo o volitvi izpremeniti, kar ne morejo in ne morejo opustiti tradicije. Saj imajo tudi drugod ukoreninjenen navade. Na Angleškem imajo sodniki še danes častitljive lasulje, ki vsaj poleti niso praktične. Vsak narod ima pač svoje posebnosti. Tudi Američani jih imajo. In če imajo tam na drugi strani oceana malce nenavadno ustavo, ni na nas, da bi jo kritizirali. Pametneje bo, če se seznanimo z načinom ameriških predsedniških volitev.

Predsedniške volitve v USA 'ahko delimo v dve fazi: pripravljalne volitve in prave volitve. Prva faza traja od konca leta do junija in je notranja zadeva vsake stranke, ki se pripravljajo za prave volitve. Ta faza obsega dve neprekinjeni dobi:

1. volitev poslancev v vsaki izmed 48 držav USA; ti poslanci naj zastop-

Grško-italijanski oboroženi konflikt je zbudil v nemških krogih izredno pozornost. Kakor vse kaže pa v Berlinu upajo, da bo ta spor kmalu končan brez hujših posledic. Zato se tudi ne zde prav neverjetne govorice, da namerava Nemčija celo posredovati med obema državama. Nemčija tudi ni ničesar spreminila v svojem razmerju do Grčije.

Deseta redna glavna skupščina saveza Sokola kraljevine Jugoslavije se je v soboto in nedeljo vršila v Beogradu. Udeležili so se je zastopniki vseh žup in razpravljal o delu sokolstva v bodoče. Med drugim so sprejeli načrt za vsesokolski zlet v Beogradu in določili dva večja sokolska zleta v Sloveniji, in sicer v Mariboru in ob 80letnici Ljubljanskega Sokola v Ljubljani.

Brezmesni dan so prestavili od petka 1. novembra na torek 5. novembra, da bodo ljudje na praznik lahko jedli meso.

Na praznik Vseh svetih bodo vozili ves dan tramvaji z vseh prog k Sv. Križu. Potniki se opozarjajo, da je vstopanje v tramvaje z vozove v teh dneh izključno samo zadaj, izstopanje pa samo spredaj. Vozovi bodo imeli te dni spredaj in zadaj obešalnike za vence, da jih ne bodo ljudje nosili v vozove. Cestna železnica bo vozila vsaki dve minuti.

Promet za vsa vozila brez izjeme je dovoljen na praznik Vseh svetnikov samo v eno smer. Dovož je dovoljen po Smartinski in Savski cesti, odvoz pa po Linhartovi cesti in po cesti, ki vodi v Tomačevo. Za vozove s konjeko vprego pa samo po cesti, ki vodi v Jarše in Pokopališki ulici proti mestu. Ta dan avtobusni promet iz mesta na pokopališče ni dovoljen. Kolesarjem je dovoz pred pokopališče prepovedan in morajo svoja kolesa pustiti na trikotnem zemljišču Linhartove in Savske ulice. Ves promet z motornimi vozili je na praznik prepovedan.

Cene za vse vrste goveda za izvoz v Nemčijo in Italijo je povišalo ravnateljstvo za zunanjo trgovino. Cena je zvišana za 0,50 din pri kg. To povišanje stopi v veljavo na podlagi potrdil, izdanih od 27. t. m. dalje.

Spomenik dr. Pavlu Grošlju so slovesno odkrili v soboto popoldne na ljubljanskem pokopališču. Bronast doprinski kip je izdelal slovenski kipar Niko Pirnat.

Nove poštnice pridejo v promet 1. novembra, in sicer znamke za 5 in 10 din. Znamke za 5 din so temnomoderne barve, znamke za 10 din pa temnovijoličaste. V prometu bodo toliko časa, dokler zaloga ne bo pošla.

V Beogradu razstavlja svoja umetniška dela slikarja Zoran Mušič in Franjo Simonović. Največ je motivov iz Dalmacije, zelo veliko pa tudi uspešnih motivov iz Slovenije, pred vsem z Gorenjskega.

Za vse žene in dekleta! Zakaj kupujete drage kuharske knjige, ko pa dobite za 10 — zbirko preizkušnih receptov, ki jih je spisala poklicna kuharica po lastnih dolgoletnih izkušnjah? Razne juhe, navadne in pikantne omake, od navadne pečenke do najfinije mesne specialitete, od navadne močnate jedi do najfinije torte, razno pecivo za vse prilike, razne likerje in barske pijače ter razne druge domače in tuje specialitete lahko skuha po tej knjigi okusno vsaka žena in dekle! To vam jamči pisateljica knjige, ki je kuhala v prvovrstnih restavracijah in hotelih in ki je prebrala št. 12 pol sveta. Kuhajte po teh receptih in vaša družina bo za vašo kuhinjo zadovoljna. Nakažite din 10 — na račun Poštne hranilnice št. 14.259 ali pa pošljite v znakmah na spodnji naslov in pošljem vam knjižico poštne prosto. J. E. knjižna centrala, Ljubljana, Dvofakova 8.

Vojna med Grčijo in Italijo

Nadaljevanje s 1. strani

na je stopila v novo fazo. Začel se je boj za Sredozemlje in z njim uvod v nov, odločen napad proti Veliki Britaniji, to pot ne proti glavi, ampak proti srcu in pljučem britanskega svetovnega imperija.

V trenutku ko to pišemo, poteka tretji dan italijansko-grškega konflikta, in vendar se prava vojna še zmerom ni začela. Se več: italijanski in grški poslanik sta še zmerom na svojih mestih v Atenah in v Rimu. Ali naj to pomeni, da je kljub vsemu še zmerom možna mirna poravnava?

Casopisi so poročali, da so Angleži zasedli grški otok Kreta in da so se izkrcali v Solunu. Angleških potrdil teh vesti do tega trenutka še ni, nasprotno: Angleži sami svare, naj ljudje ne nasedajo novicam iz neuradnih virov, češ da so tudi pri napadu na Norveško prva poročila zbuja samo neutemeljene nade in sejala zmedo med ljudmi.

Po najnovejših poročilih misli Nemčija posredovati med Italijo in Grčijo. Če to drži, bi bil upravičen sklep, da Nemčija in Italija nista pričakovali tolikšne odločnosti grške vlade.

Grški sosedi Jugoslavija in Bolgarija sta izjavila, da bosta v italijansko-grškem konfliktu nevtralni. Turška vlada je pa sporočila, da bo odločno branila svojo nedotakljivost. Ker Grčije niti omenila ni, mislijo, da bi Turčija aktivno posegla v vojno šele tedaj, če bi njeno zaveznico napadla tudi Bolgarija.

Edina izmed prizadetih držav, ki še ni uradno zavzela svojega stališča, je Rusija.

Observer

31. oktobra poteče rok za zamenjavo starih kovancev po 20 din. Narodna banka opozarja vse, ki še imajo tak denar, da ga zamenjajo pri blagajni Narodne banke ali pa pri državnih finančnih ustanovah, kjer izvršujejo volačila in izplačila.

4 in pol milijona din bo stala prva tehnična srednja šola v Boki kotorski, ki jo bo zgradilo ministrstvo za trgovino in industrijo. Vest, da dobijo novo šolo, je vse zelo vzradostila, saj bodo šolo lahko obiskovali tudi učenci iz Bosne in drugih sosednjih krajev.

Prvo avtomobilsko tovarno so slovesno odprli pretekli četrtek v Rakovici pri Beogradu. Slovesnosti so prisostvovali zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Kirilo Kanda, vojni minister, trgovinski minister in druge visoke osebnosti. Tovarna bo v začetku izdelovala največ tovrstne avtomobile tipa Praha PH.

V Mariboru grade novo moderno poslopje oddajne postaje »Radia Maribora«, ki bo prav reprezentativno. V stavbi bo oddajni studio, dvorana za aparate ter stanovanje za upravitelja. Oddajni studio bo velik 620x620 in visok 5 metrov. Dvorana je brez oken in zgrajena tako, da je akustika čim ugodnejša. Stavba ima tudi veliko zaklonišče z dvema izhodoma. V bližini poslopja bodo postavili 110 metrov visok oddajni stebel.

40letnico obstoja gluhošemnice so praznovali v nedeljo gluhošeni gojenci. Slovesnosti so se udeležili predstavniki javnega življenja in povabljeni bivši gojenci. Uvodni govor je imel ljubljanski graver Anton Černe, ki je samo s kretnjami izrazil nekaj lepih misli. Potem je govoril tajnik društva gluhošemnih Ciril Sitar, ki je povedal, da živi v Jugoslaviji 7 do 10.000 gluhošemnih, vsa država ima pa le štiri zavode zanje; potem se je zahvalil g. banu, ki je določil dva milijona dinarjev za povečanje ljub-

ljanske gluhošemnice. Govorili so še drugi člani društva gluhošemnih. Popoldne so gojenci s svojo prireditvijo v frančiškanski dvorani dokazali, da znajo nastopiti celo kot igralci. Gojenci so oba prizora »Zamorec in oče prav dobro izvedli.

Enonadstropni smučarski dom gradi na Kumu trboveljski »Smučarski klub Kuma«. Dom bo lesen in bo imel v prvem nadstropju jedilnico, kuhinjo in stanovanje za oskrbnika, v drugem nadstropju bo pa devet sob, v katerih bo skupaj 22 postelj. Dom, ki so ga začeli graditi že pred dvema mesecema, bo ustrezal zahtevam sodobnega planinskega doma.

15 in pol milijona dinarjev je stal vodovod z zajetjem izvira Globočca pri Zagradcu za suhokrajinsko planoto. Ta vodovod bo oskrboval z vodo 26 vasi s 3.700 prebivalci. Za višje kraje na planoti so zgradili še posebno črpalno postajo, ki bo dvigala vodo pri vasi Višnjem v drug, še višji rezervoar. To velikansko delo je prevzel gradbeno podjetje »Tehna«.

V Zagrebu grade uradniško naselje, ki se imenuje »Cvijetno naselje« in šteje zdaj že 45 ličnih stanovanjskih hišic. Hišice zidajo s pomočjo mestne občine in Mestne hranilnice; njih namen je, da bi lahko imel vsak uradnik v desetih do dvajsetih letih svojo hišico, ki jo bo plačeval s stanarino. Če plačuje uradnik po 1130 din na mesec, bo imel hišico plačano v desetih letih, če pa plačuje po 860 din, pa v 15 letih. Ker so vse hišice enake, se je njihova gradnja pocenila za 20%.

Slovansko prosvetno društvo bodo ustanovili v Splitu in bodo z njim združili vse dozdajnje slovanske lige, ki so delovale v Splitu. Društvo bo prirejalo tečaje slovanskih jezikov, ustanavljalo knjižnice in prirejalo koncerte slovanske glasbe. Prvi tak koncert bo posvečen Čajkovskemu. Namen tega društva je duhovno zblizanje slovanskega sveta.

SODOBNI VZDIHI

II

Vino. Nož.
Mož na mož.
Zandar. Sodišče.
Pokopališče.

Sirena! Vrvenje.
Brnenje. Grmenje.
Bomba. Pok.
Krik in jok.

Morje. Mrak.
Križarka v zrak.
Morski psi.
Nafta in kri.

Vzhod. Zahod.
Sever. Jug.
Polno zmot.
Polno muk.

Zgodnji sneg.
Huda zima.
Drva — zlató.
Slaba rima.

Modra glava —
en božjak.
Zelja glava —
desetak.

Ivan Rob

Dvakrat na dan? — Jaz bi jo pil kar desetkrat. Seveda mora biti okusno pripravljena. Toda rečem Vam: naše ženske vedó, kako je treba kavo skuhati.

Kolinska
IZREDNO IZDATNA
KVALITETNA CIKORIJA

Osebnosti

Poročili so se: V Ljubljani: g. Janez Šeme, suplent v Bitolju, in gđe. Valči Vidičeva, privatna uradnica; dr. Božo Kobé, sodni pripravnik, in gđe. Mara Severjeva, diplomirana filozofka; g. Alojzij Cerer, trgovec iz Litije, in gđe. Albina Bajdova; g. Lojze Erjavce, litograf, in gđe. Ida Koširjeva iz Broda pri Novem mestu. V Klevčevu: g. Anton Ulm, graščak in kapetan I. razreda, in ga. Edi Ulmova. V Poljčanah: g. Avgust Kalan, uradnik Ljudske posojilnice, in gđe. Vida Hauptmanova, uradnica Poštne hranilnice. Na Koroški Beli: g. Mirko Papler, posestnik na Breznici, in gđe. Mara Čopova. V Celju: g. Ferdo Lorbec in gđe. Matilda Uršičeva; g. Adolf Urbančič, uradnik v Cinkarni, in gđe. Anica Kodretova, uradnica v tovarni Elka. Pri Sv. Petru pri Mariboru: g. Alojz Hočvar, rudar iz Hrastnika, in gđe. Dorica Rogičeva iz Hrastnika. Bilo srečno!

Umrli so: V Ljubljani: Marija Zajčeva, bivša mesarica; Eliza Kreuzbergerjeva; Nina Pöschlova; Ana Černova; Pavel Rojnik, zasebnik; 95letni Ivan Korček, posestnik; Matija Pribošič, zvančnik v pokouju in posestnik; 33letni dr. František Tschiansny, odvetnik. V Sarajevu: Amalija Habunekova, trgovka iz Ljubljane. Na Vrhniki: Franciška Krašovčeva, V Kamniku: 92letni Alojzij Lapajne, policijski uradnik v pokouju. V Starem trgu pri Slovenjgradcu: Ivan Apač, posestnik. V Petrovčah: 83letni Karl Kuder, posestnik. V Celju: 35letni Otmir Krepel, pilot. V Laškem: 53letni Fran Henke, hotelir in posestnik; 59letna Franciška Zalokarjeva, posestnica. V Novi vasi pri Rakeku: Matevž Seljak, sekirni kovač. V Buncanih pri Ljutomeru: Alojzij Osterc, posestnik in bivši župan. V Rušah: 75letna Terezija Haričeva, veleposelstnica na Smolniku. V Gradcu pri Litiji: 82letni Ivan Lap, posestnik in gostilničar. V Mariboru: 41letni Hrvoj Flego, inženir; 72letna Josipina Hošičeva. V Šoštanju: Mimi Frantsova, posestnica. V Zagorju ob Savi: Amalija Lifičnikova. V Zarebru: Friderik Rukavina, operni dirigent. V Beogradu: 68letni Jeremija Živanović, senator in bivši guverner Nj. Vel. kralja Petra II. Naše sožalje!

ZREČALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Narodna zavednost

V prijazni okolici nekega obmejnega mesta so imeli lepo svečanost: dobili so nove zvonove. Kakor je na vasi že navada, pričakajo okrašene zvonove na meji domače občine belo oblečena dekleta, gasilci z vojaško godbo in seveda g. župnik in boter oziroma botrica novih zvonov.

Prvo vprašanje vsakogar, kdor pri-sostuje podobni slavnosti, je, kdo je boter. Nemalo sem se začudila, ko so mi povedali, da ima to častno mesto trdna Nemka, ki sploh ne zna slovenski (!). Res, vsega obsojanja je to vredno! Kajti v občini je dosti slovenskih kmetov, bogatinov in pe-tičnih slovenskih kmetov, ki bi to častno mesto prav rade zasedle.

Naj velja: slovenskim zvonovom slovenske botre! Posebno pa še v obmejnih krajih.

Zavedna opazovalka,

Dobri ljudje

Ob lepi Savinji je drvel vlak po zeleni Štajerski. V Celju smo se ustavili. Veliko nas je bilo v dolgem kupeju, pretežna večina samih delavcev. Prav pri oknu sta sedela stisnjena v kot dva fanta, ki se jima je poznalo, da se že dolgo nista do silega našli. Zunaj pa hodi natakarček z raznim pecivom, žemljami z gnetatjo in podobnim. Oči gledajo pogrebu, željno za to gibko osebo v belem jopiču. Ponovno prihaja proti oknu.

Elegantno oblečen gospod se skloni čez okno in zahteva dve žemlji z gnetatjo. Fanta mu sledita z očmi. Gospod sede. Prepričana sem oila, da bo izročil eno žemljo gospe, želeč ji dober tek. A kako prijetno prese-nečena sem bila, ko ju je prav skromno izročil lačnima fantoma, ka-terima so se od hvaležnosti zaiskrile oči. Večkrat bi se naj našel gospod ali gospa, ki bi lahko na tako skro-men način napravila ubogim mnogo dobrega.

Studentka.

Še je vljudnost na svetu

Nekega deževnega večera, kakr-šnih je v Ljubljani nešteto, me je nenadno zajela v mestu ploha. Bila sem brez dežnika in sem hoče nočes morala čakati pri vhodu neke hiše, da bo dež prenehal in bom lahko od-šla domov.

Gledala sem mimoidoče, ki so hiteli za dežniki na vse strani. Težko mi je bilo, ker se je tudi meni mudilo do-mov. Prav ko sem premišljevala, ko-liko časa bom morala še stati na de-žju, je prišla po hodniku majhna osemletna deklica in me vprašujoče ogledovala. Potem je na moje veliko začudenje stopila k meni in dejala: »Gospodična, če nimate dežnika in se vam mudi domov, vas lahko spre-mim.« Bila sem v zadregi in tako presenečena, da sem komaj prišla do sape. Deklica pa me je vzela pod svoj dežnik in me spremila prav do doma, čeprav je sama stanovala na drugem koncu mesta.

N.

pajo svojo državo na posebni seji osrednje stranke;

2. določitev predsedniškega in podpredsedniškega kandidata, ki ju izberejo stranke na svojih sejah za glavne volitve na dan 5. novembra.

Oba kandidata izberejo strankini volivni možje. Pri na to sledenju uradnih predsedniških volitev spet razlikujemo dve stopnji. Predsednik in podpredsednik namreč nista uradno izvoljena pred prvo sredo v januarju, ko ju izvoli volivna skupščina volivnih mož prve stopnje in ko izid teh tajnih volitev razglase drugo sredo v februarju na skupnem zasedanju po-slanske in senatorske zbornice. Januar-ska ceremonija je samo formalnost.

Za novembrske volitve prve stopnje velja splošna volivna pravica. Vsaka država Združenih držav ima pravico do točno določenih mest v volivnem zboru, ki formalno izvrši volitve druge stopnje. Vsaka stranka predloži v vsaki državi listo volivnih kandidatov druge stopnje.

Predsedniške volitve v Združenih državah so po eni strani podobne plebiscitu, po drugi pa ne. Pri plebiscitu odnosno splošnih volitev lahko dobi izvoljeni absolutno večino glasov ali celo mnogo več kakor proti-kandidat. Pri volitvah v zboru volivnih mož pa zadostuje samo en glas večine. Zbor volivnih mož namreč ni sestavljen na podlagi izida splošnih

volitev in zato se prav lahko zgodi, da volivni možje izvolijo predsednika, ki je pri splošnih volitvah ostal v manjšini. To je mogoče le zato, ker vsaka država ne da enakega števila volivnih mož. Združene države sestoje iz 48 držav, a k skupnemu številu volivnih mož (435) prispeva samo devet držav nič manj ko 217 volivnih mož, torej domala polovico, čeprav te države nimajo polovice vsega prebivalstva Združenih držav.

Volitev novega predsednika torej dejansko odloči le 9 držav. To so: New York, Pensilvanija, Illinois, Ohio, Texas, Kalifornija, Michigan, Massa-chusetts in New Jersey. Kolikor več volivnih mož pač dobijo v teh drža-vah na svojo stran obe najmočnejši stranki, demokratska in republikan-ska, toliko več upov ima ta ali oni kandidat, da bo izvoljen.

Predsednik Združenih držav je po določilih ameriške ustave skoraj dik-tator. Ni namreč samo predsednik države, ampak je obenem tudi pred-sednik vlade. To mu daje veliko moč zlasti od poslednjega časa, ko sta ame-riški zbornici dali predsedniku skoraj neomejeno moč.

Predsedniku bi pač lahko vlada na-gajala, kakor se to zgodi v mnogih demokratskih državah. V Ameriki je to skoraj izključeno. Predsednik Zdu-ženih držav ima namreč pravico, da si sam izbere svoje ministre. In ti mi-

nistri odgovarjajo samo njemu in ni-komur drugemu. Predsednik tudi skli-čuje seje vlade, kadar se mu zdi. Mi-nistri imajo le posvetovalen glas — predsednik ni dolžan upoštevati nji-hove nasvete. Ukrepe, ki se zde pre-zidentu potrebni, morajo ministri iz-vršiti. Če se to ne zgodi — potlej zbogom in predsednik ima pravico poiskati drugega ministra. Minister je torej lahko prav sposoben in podjeten človek; če mu pa predsednik ne do-voli razmaha, ima vezane roke. Zato ministri tudi nimajo nobene politične odgovornosti.

Ustava daje predsedniku še druge pravice. Sam imenuje visoko uradni-štvo, kar je posebno važno pri imenovanju sodnikov vrhovnega sodišča; pri tem pa mora upoštevati želje se-nata. Predsednik je tudi odločilen pri sklepanju mednarodnih pogodb, po-sega pa tudi v zakonodajo.

Zaradi prej omenjenega volivnega reda — volivni možje pač morajo vo-liti kandidata, ki ga je določil narod — se čuti ameriški prezident odgo-vornega le narodu. Prav zato prezident ni zmerom soglasen s parlamen-tom, ki more ovreči njegove ukrepe le, če ima dvotretjinsko večino.

Ameriški prezident bi bil torej po-sebejljen diktator — če... Da, če ne bi bilo čel! In tisti če so posamezne države Združenih držav, senat in de-vet sodnikov vrhovnega sodišča.

Vsaka od 48 držav ima namreč svojo ustavo, svoj parlament, svojo vlado, ki ji načeljuje guverner, in je razen v zadevah, ki se tičejo celotne drža-ve, docela samostojna. In potlej senat, ki mu pristoji prva beseda v zunanji politiki. Če senat ne odobri z dve-tretjinsko večino pogodbe, ki jo je sklenil prezident, je neveljavna. In na kraju še vrhovno sodišče deveto-ric. Ta devetorica je dosmrtna in pazi, da se ustava ne krši. Če prez-ident ukrene kaj dobrega ali slabega, mora paziti zgolj na to, da ni navzkriž z ustavo. In ravno ti sodniki so sko-raj slehernemu prezidentu hudo ne-všečni, ker so zelo, zelo starokopitni — kar gre pač na račun njihove sta-rosti. Često so tudi prezidentovi na-sprotniki.

Ameriški prezident je torej v neki meri diktator, v še večji pa ni. Pre-več je odvisen od posameznih držav, senata in vrhovnega sodišča. Če nima seboj javnega mnenja — in po tem se ravna kot dobri diplomati, ki se ne marajo zameriti, tudi gornji trije činitelji — je prezident brez moči. Nikjer drugje na svetu ne pomeni javno mnenje toliko kakor v Zduže-nih državah. Imeti za seboj javno mnenje pomeni imeti uspeh, pomeni zmago.

Gl. tudi nadaljna dva članka na 9. str.

ROMAN, KI GA JE NAPISALO ŽIVLJENJE

PUPA - LELA SE NI VRNILA...

Tragedija dveh mladih ljudi, ki sta zapustila življenje in odnesla s seboj v grob skrivnost svoje bolečine

Ljubljanski dnevniki so priobčili v petek dne 25. oktobra novico, da so v gozdu pod Kureškim nasiljem, v središču 23. oktobra trupli še dalje pogrebanih zaljubljenih 22letne Gizela Benčičeva in 23letnega France Novaka. Oba sta bila iz Ljubljane. Po ogledu sodne komisije so trupli pokopali na pokopališču v Želimirju.

V enolično vsakdanjost ljubljanskega življa je te dni grenko odjeknila pretresljiva novica: spet je ljubezen terjala dve mladi življenji. V evetu let je ugasnilo življenje dveh ljudi, ki sta brez upa na uresničenje svojih idealov odšla v skupno smrt.

Novica je bolno odjeknila v srcih vseh ljubiteljev: sleherno očelovsko in materinsko srce je sočustvovalo s težko prizadetimi starši, ki so na tako krut način izgubili svoja otroka. V srca zaljubljenih je pa kanila kaplja gorja: ljubezen ubija...

Tistega sončnega dne, bilo je na Veliki Smaren popoldne, sta Gizela Benčičeva in France Novak odšla na izlet. Mnogo ljudi je tisti dan pohitelo v naravo, toda s čisto drugačnim namenom, kakor ta dva mlada človeka. Gizela in France sta dejala doma, da gresta na Gorenjsko in domaći so jima verjeli, ker še zdaleč niso mogli slutiti, da gresta skupaj, še manj pa, da je v njunih srcih že padla odločitev. Njuna ljubezen je bila skrita, zato je dekle dejala doma, da gre na izlet z neko svojo prijateljico.

Oba mlada človeka sta bila za današnji čas prav svojevrsna značaja. Oba zelo idealna, sanjava, oba vaze zaprti in samotna, sta na svoj način pričakovala od življenja več, kakor jima je moglo dati. Ti ideali so bili ideali njunega sveta, nedostopnega drugim ljudem: ona je sanjara o njih, sklonjena nad svojim šivalnim strojem, on pa nad svojo risalno desko.

Dnevi so hiteli drug za drugim, morda tudi tedni ali meseci in nihče ni vedel, niti slutil, da ta dva mlada človeka družijo skupna borba, skupni ideali in skupno gorje. Pogosto sta sedela oba v isti sobi, blizu drug drugega, toda niti z gibom niti s pogledom nista izdala, da ju veže skupna usoda.

In tekli so dnevi, tedni in meseci, bogve, kako dolgo, tega nihče ne ve, kajti to skrivnost sta odnesla skupaj v grob, toda napočil je dan, ko sta si bila na jasnem glede svojega življenja in svoje usode.

POSLEDNJA POT NA KUREŠČEK

Obe družini sta bili trdno prepričani, da sta odšla Gizela in France na Gorenjsko, mlada zaljubljenca sta pa v resnici odšla na Kurešček, Francetovo priljubljeno izletniško točko, kamor je mnogokrat sam ali pa v družbi svojcev ali prijateljev zahajal.

Se isti dan popoldne je France prišel v kočjo na Kureščeku, kjer so ga kot starega znanca gostoljubno sprejeli. France je naročil steklenico piva in jo hotel plačati.

»Steklenico boste tako vrnilli,« so mu dejali.

»Kaj pa, če je slučajno le ne bi vrnilli?« je še vprašal in trdno vztrajal pri tem, da bi jo plačal.

Takoj nato se je poslovil in odšel. In nihče več ga od takrat ni videl.

Poldrugi mesec nato je našel neki kmet iz Želimirja njuni trupli v gošči. Končala sta si življenje s tremi strelji iz samokresa. Okrog njiju so ležala razmetana in od dežja izprana poslovilna pisma. V teh pismih, naslovljenih na starše in prijatelje, sta delno pojasnila svoje dejanje:

»Umirava nedolžna kakor otroka...«

Je sporočila Gizela v enem pismu.

»Franci joki, ker mu je žal zame, jaz pa sem odločena,« je zapisala v drugem...

PRI OBJOKANI MATERI

Tam v majhni hišici v mestni koloniji v Trnovem tuguje neotolažljiva mati:

»Gizela, zakaj si mi to storila!«

Obstala sem v spoštovanju pred to globoko boleščjo. Na licih ni solza, le v notranjosti grebe divja bolečina.

»O, ko bi bila slutila, je ne bi bila pustila od doma!«

»Ali niste opazili, da je bila žalostna in potrta?«

»Nasprotno, vse dopoldne je bila videti zelo dobre volje.«

Dopoldne se je kopala in oblekla sveže perilo in obleko. Ker je to storila vsako nedeljo, se to ni domačim zdelo nič nenavadnega. Še pri kosilu

Pokojna Gizela Benčičeva.

je bila dobre volje in pripovedovala domačim, da gre popoldne s svojo prijateljico na izlet na Gorenjsko.

Vselej, kadar se je odpravljala od doma na kakšno daljšo pot ali na izlet, je ob slovesu poljubila svojece. To krat se je pa nekako obotavljala, tako da jo je mlajša sestra opomnila:

»Gizela, iti boš morala, če nočeš zamuditi vlaka.«

Gizela je dala vsem roko in odšla. Najbrže ni imela moči, da bi objela mater, ker ne bi mogla ostati ravnodušna. Mati je gledala za njo, ko je odhajala skozi vrata, njene gibe, njeno postavo in ni slutila, da jo vidi zadnjikrat.

Na poti je Gizela srečala še svojega brata, ki ji je naročil:

»Pazi, Gizela, da se ti kaj ne zgodi, kakšna nesreča...«

Prišla je noč, domači so čakali, Gizela ni bilo. Ure so minevale, na srca je legla zla slutnja, v strahu, v upanju so ugibali domači:

»Morda pride? Morda je kakšna ovira, kakšna lažja nezgoda med potjo in se je zapoznala.«

Noč je minila brez spanja. Ko je napočil dan, tedaj je mati vedela:

»Gizela ne bo prišla. Ne bi izostala vso noč, ona nikoli! Preveč je bila točna! Nekaj se je zgodilo.«

»Morda se pa le vrne,« je tolažil in upal oče: »pokličiva jo, če je še živa!«

Ljubljanski dnevniki so priobčili tiste dni kratek poziv: »Pupa-Lela, vrni se!«

Klic iz dna duše, poslednji krik obupajočih roditeljskih src.

In ni se vrnila. Minevali so dnevi, minil je mesec, dva. V nočeh brez spanja, ko je dež bil na okna, je materino razbolelo srce krvavelo.

»Kje si? Otrok moj, ali ne biča ta dež in vihar tvoje truplo?«

A nihče ni vedel, kje je Gizela.

Pustila je samotni dom, ki ga je tako lepo izpopolnjevala s svojim petjem in pristrčnim smehom. Vsak ki jo je poznal, jo je vzljubil, ker je bila prikupna, pridna in zelo dobrosrčna.

Ko je v Puli zagledala luč sveta, je bila tako majcena, da jo je mama krstila za »puppo«. Vsi so jo zdej ljubkovali in jo klicali »Pupa-Lela«.

Vsak dan je Pupa-Lela hodila po isti poti: od doma v službo, iz službe domov; po enolični poti sive vsakdanjosti: od doma v službo, iz službe domov. Tako je hodila, dan za dnem, mesec za mesecem, leto za letom. Tisti dan je pa izpremenila tir svojega življenja: odšla je na svojo najdaljšo pot...

»BIL JE POSTEN IN NADARJEN FANT...«

Med množestvilnimi informacijami sem izvedela, da je pokojni Novak bil dalj časa v službi pri podobarju in pozlatarju gospodu Slivarju iz Trnovega. Njegova delavnica stoji v eni tistih nizkih hišic, ki so tako značilne za ta okraj. Ko stopiš skozi vrata, začutiš, da si prišel v nov, nepoznan, skoraj bi rekla, umetniški svet. Soba je majhna in kar natlačena s podobami, starinskimi okviri, ki se jih še drži prah in jih je treba prenoviti, rezbarskimi drobnjarijami, umetno-obrtnimi izdelki, kipei in vazami.

V mislih sem zagledala pokojnega Novaka, kako stoji za mizo ob oknu in potrpežljivo zlati majhen kip... Ta delavnica, kamor pogosto priromajo prave umetnine, da dobe dostojen okvir, je bila vsaj nadomestek za visokoleteče mladeničeve sanje. Sanjal je o težki, nevhvaležni poti umetnika...

Njegov nekdanji gospodar, živahen in priazen gospod, ve povedati o njem samo dobro.

»Bil je izredno soliden in pošten fant,« mi pravi »Vsako delo je izvršil do najmanjše podrobnosti in ni miroval poprej, dokler ga ni v redu odlaš.«

»Ali je bil pokojni otožen, melanholičen človek?«

»Skoraj bi rekla, da. Bil je duševno razklan, ker si ni bil izbral poklica, ki bi ga popolnoma izpolnjeval. Po izobrazbi je bil trgovski pomočnik, toda ta poklic ni veselil. Pozneje je odšel k mornarici, kjer je ostal sedem let. Tam si je nekoč nakopal prehlad, ki ga ni vse življenje več pustil. Večkrat je tožil, da ga silno boli glava, kar je bilo posledica tistega prehlada, ki mu je tudi zelo omajal živce.«

»Kaj ga je pa veselilo?«

»Slikarstvo. Veselje do te umetnosti je prav za prav dobil šele pri meni, kjer je imel dovolj priložnosti, da je videl razne umetnine. Nadarjen je bil zelo in prav zato ga je peklo, da ni postal umetnik. Po treh letih učne dobe pri meni sem mu izdal spravevalo, ker je dejal, da se bo osamosvojil. Kakor sem pa izvedel, si je poiskal neko drugo službo.«

Poslovila sem se od prijaznega gospoda, ki mi je povedal nekaj dragocenih podrobnosti za osvetlitev značaja pokojnega Novaka.

»ZDAJ SEM NASEL SORODNO DUŠO...«

Se eno stilo materinsko srce objokuje smrt teh dveh bitij. Na Krakovskem nasipu stanuje družina Novakova. Mati pokojnega France, dobrodušna žena z vprašujočim pogledom išče v praznino: »Ni več France, ni Gizela.« Samo še praznina je, mrka in boleča, ki trga dušo.

»Ali ste poznali Gizelo?«

»Da, saj je pri moji hčeri šivala kot pomočnica. Tu sta se seznanila z mojim pokojnim sinom in med njima se je tiho, naskrivaj razpletla ljubezen. Nihče ni vedel, da se ljubita, ker nista upala tega razodeti svetu. Samo enkrat je moj sin omenil nekemu svojemu znanemu: »Zdej sem vendar našel sorodno dušo.«

»Torej si boš ustvaril kmašu svoj dom in srečo?«

»Ah, srečo — v teh časih,« je dvomljivo zmajal z glavo France.

Morda je s tem hotel skriti vse tisto, kar je skrival globoko v svojem srcu.

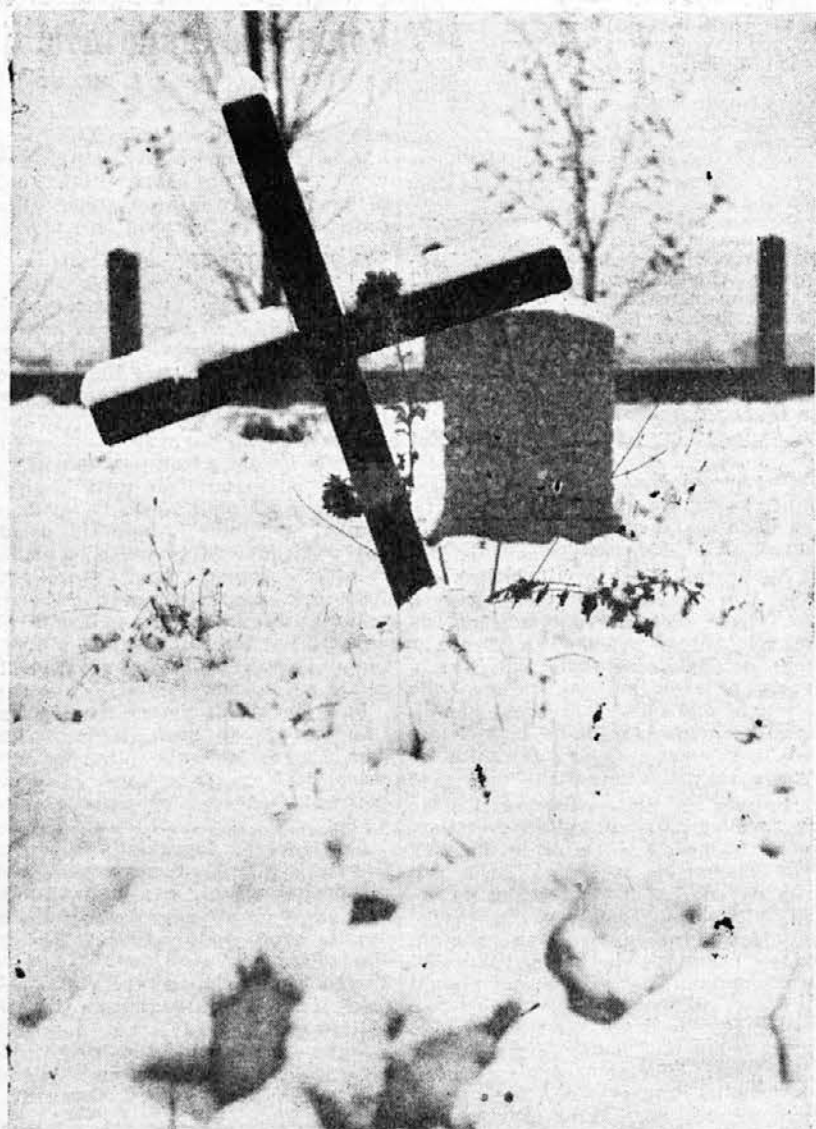
Uhoga mati je potrto sklonila glavo. Nisem imela moči, da še dalje grebem v njeno bolečino in param njeno izmučeno srce. Zaprlosila sem sestro Marijo, naj mi pove nekaj besed o svojem pokojnem bratu.

Istnice so ji podhrtevale v joku, ko je jela pripovedovati:

Nj. Vel. kralj Peter II. na potovanju po Srbiji

Na levi: Nj. Vel. kralj in Nj. kr. Vis. kneževič Aleksander si ogledujeta delež v delavnici vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu.

Na desni: Pred manastirjem Žižo stiska Nj. Vel. kralj roko staremu bojevniku.

Prvi sneg je zapadel po ravninah in pokril grobove tistih, ki se jih te dni spominjamo. Foto Nada K.

»France se mi je zdel tisto dopoldne nekako zamišljen in potr, vendar nisem silila vanj z vprašanji. So ljudje, ki nikoli ne povedo, kaj jih boli. Globoko vaze zakoplje svojo bolest in trpe, dokler ne obnemorejo. Ubogi fant je bil splot molče in vase zaprt, prodajal se je delu, umetnosti. Čez vse je ljubil glasbo, rad je hodil na koncerte in sam igral harmoniko. Kupil si je oljne barve in slikar portrele in pokrajine.«

Peljala me je v njegovo sobo, nekakšen atelje. To je bilo svetlo njegovih samotnih ur. Na stenah vise slike, pokrajine z morja in planin, na stojalu je pa še nedokončano platno: družina. Iz vseh del vejata resničen talent in zmisel za umetnost.

»Ko ga ni bilo domov,« je nadalje-

vala sestra, »smo ga obupani iskali vsepovsod. Na Gorenjskem, na Notranjskem, kjer je služboval in sam Bog vedi, kje še vse. Nihče ni vedel, ne kod ne kam. Ko smo izvedeli, da tudi Gizela ni bilo domov, smo vedeli: usoda je hotela, da ju več ne bo. Izvolila sta si skupno smrt in nobena sila ju ne more več ločiti...«

Izpolnjena je njuna goreča želja: zdaj sta združena za večno. Na želimeljskem pokopališču spita v skupnem grobu, ki ga pokriva bela, nemadeževana snežna odeja, simbol njune čiste ljubezni.

V njunih domovih je žalost posušila solze v objokanih obeh, toda rane tega udarca se ne bodo nikoli več zacelile.

Inka Šušteršičeva

Najfanatičnejši domačini angleške Indije

London, oktobra.

Najfanatičnejši nasprotniki Angležev v Indiji so podaniki ipiskih fakirjev na severozapadni meji Indije. To nemirno pleme Patanov prizadeva s svojim bojevitim življenjem angleškim oblastem velike skrbi. Stik z njimi je Evropecem popolnoma nemogoč in zato je zgodovina tega plemena nepoznana.

Patani sami trde, da so prišli iz Sirije in so potomci nekega kralja Daula. Do danes so obdržali svoje prastare navade in običaje. V vseh njihovih legendah se pa jasno kaže njihova hrabrost in želja po bogastvu.

Patani so kakor vsi vzhodni narodi silno gostoljubni. Pravijo, da so to dobro lastnost podedovali od svojih prednikov Asircev in Babiloncev. Svojo gostoljubnost navadno takole pokažejo. Gosta pogostijo z vsemi mogocimi dobrotami, ga obdarujejo z dragocenostmi, potem ko pa prestopi prag njihovega šotora, ga pa napadejo in ubijejo.

Vsi Patani brez razlike so sami razbojniki. Ko se Patanu rodi sin, naznani veselo novico svojim sorodnikom s strelom iz puške, mati pa moli in prosi Alaha, da bi sin bil hraber in bi čimprej lahko pomagal svojemu očetu pri razbojniškem poslu.

Ze leto dni spi

Moskva, oktobra.

V bolnišnici mesta Pjatigorska že leto dni spi neki Rus. Preteklo leto so ga avgusta meseca pripeljali v bolnišnico, pa ga doslej še niso mogli prebuditi.

Spanje tega človeka je tako globoko, da ga lahko zdravniki operirajo brez narkoze, ne da bi se vsaj malo zganil. Doslej so ga hranili z najrazličnejšimi umetnimi pripomočki, vendar so zdravniki že izgubili vse upanje z njim.

Usoda največjega človeka

Kako je živel in umrl
Robert Wedlo

Mladenič, ki je za svojo obleko potreboval 10 m blaga

Newyork, oktobra.

V ameriškem mestu Altoni v državi Illinois je umrl 22letni Robert Pershing Wedlo, največji in najdebelejši človek na zemlji. Visok je bil 2 metra 69 cm, težak pa 234,53 kilogramov. Ko je umrl, je njegovo velikansko krsto neslo dvajset močnih mož.

Se ko je bil Robert otrok, je bil nenaravno velik in se počutil kakor Gulliver med pritlikavci. Vse življenjske potrebe normalnih ljudi so mu bile premajhne. Postelja, stol, miza, avtomobil, obleka in obutev, vse se je moralo nalašč zanj izdelovati. Njegovi starši so hoteli pred nekaj leti zgraditi za svojega nesrečnega edince, ki nikjer ni imel obstanka, posebno zgradbo. Pozneje so se premislili, ker bi bila predraga. Tako na primer bi samo kopalna kad stala 2.000 dolarjev, ker bi jo morali v tovarni nalašč zanj viliti.

Ko se je Robert rodil, je bil normalno razvit in tehta štiri kile. Potem je pa začel hitro rasti in je v prvem letu starosti tehtal že 27,90 kil. Ko mu je bilo šest let in se je vpisal v šolo, je že nosil obleko odraslega moškega; ko mu je pa bilo devet let, so mu bile že obleke največjih ljudi premajhne. Od tedaj pa do svojega 22. leta je še nenehoma rasel in potreboval za svojo obleko nič manj ko 10 metrov blaga.

Ko je bil še majhen, so stali njegovi čevlji 25 dolarjev, čeprav lahko dobi v Ameriki vsak povprečen otrok čevlje že za 4 dolarje. Pozneje mu je moral čevljar delati ortopedske čevlje. Slednjič je le našel neko tovarno v St. Louisu, ki mu je za 100 dolarjev izdelala čevlje. Ta tovarna ga je pozneje tudi zaposlila za svojo reklamo. Hodil je po mestih in nosil na svojih ogromnih nogah reklamne čevlje. Za to svojevredno reklamo je dobil mesečno plačo 500 dolarjev in plačana vsa popotovanja.

Robert Wedlo je bil še kot otrok stalno pod zdravniškim nadzorom. Nekateri organi njegovega telesa se namerč niso razvijali sorazmerno z njegovo višino in je bil zato večkrat bolan. Zdravniki so trdili, da je Robert samo zato tako rasel, ker je imel degenerirano žlezo za uravnovesnost rasti in debelosti. Tudi na Robertovem obrazu je vsakdo lahko opazil nekatere nepravilnosti. Videl je sicer dobro, vendar je imel oči blizu usesom kakor drugi ljudje. Lobanja je bila dvakrat tolikšna kakor pri normalnih ljudeh, vendar v njej ni bilo sorazmerno več možganov. Tudi živčevja in pljuč ni imel pravilno razvitih.

Duševo je bil Robert popolnoma normalen in je bil eden izmed najboljših učencev v svojem razredu. Seveda je imel tudi v šoli posebno klop in tudi sicer delal svojim učiteljem s svojo velikostjo velike težave. Ker je bil duhovit, so ga njegovi sošolci prav radi imeli. Tudi pozneje, ko je hodil za reklamo po mestih in razkazoval čevlje, se je z ljudmi prav rad pogovarjal in odgovarjal na vsa mogoča in nemogoča vprašanja. Samo ene reči ni trpel. Če ga je kdo vprašal, koliko

poje, ni dal nobenega odgovora. Mučno mu je bilo namreč priznati, koliko dobrot mora pojesti, da zadovolji svoj ogromni želodec.

Ko je bilo Robertu 12 let, je bil neko težko bolan in ležal v bolnišnici. Takrat so zabeležili, koliko pojé ta velikán. Za zajtrk je pojedel dve časi sadnega soka, krožnik mlečnega zdravila, sedem jajc in tri skodelice bele kave. Za kosilo je pa pospravil trikrat toliko kakor povprečen človek, poleg pa še enajst s surovim maslom namazanih kruhkov.

Zanimivo je, da je ta človeški velikán moral tako zgodaj, komaj 22 let star, umreti za zastrupljenjem krvi. Ko mu je bilo namreč 14 let, je padel na cesti in si zlomil levo nogo. Pri drugem otroku bi se kost že po nekaj tednih zrasla in noga bi bila spet cela. Pri Robertu je šlo pa to zelo počasi, tako da so mu morali zdravniki nogo prevezati z jeklenim obročem, ker bi sicer dolga leta ne mogel hoditi. Tako se mu je kost lahko mimogrede zaraščala. Tu se je pa spet pokazal nedostatek njegove rasti. Robertovi živci so bili namreč neobčutljivi za manjše bolečine, in zato Robert sploh ni čutil, da mu njegov obroč na nogi raste v meso in mu povzroča vnetje. Šele po nekaj letih, ko so bolečine postajale zmerom hujše, je šel k zdravniku. Ta je ugotovil zastrupljenje krvi in ga začel takoj zdraviti. Kljub skrbni zdravniški negi pa Robert ni okreval, temveč je že po 24urnem boju izdihnil. Njegovo slabotno telo ni nudilo strupu dovolj odpora.

Riba s tremi srci

Newyork, oktobra.

Ena izmed najnenavadnejših rib na svetu je brez dvoma sluzasta jegulja, ki živi v velikih množinah v zalivih Kalifornije. Čeprav je popolnoma slepa, je silno požrešna, tako da požre vse manjše ribice okrog sebe.

Ta riba ima namreč oči razvit posebno močan vonjalni organ. S poskusi so dognali, da že iz daljave zavohá hrano in se takoj vrže nanjo, čeprav ne vidi. Tudi dneve svetlobe sluzasta jegulja ne občuti. Barve je modrikastoškrlatne, dolga pa je od 45 do 50 centimetrov. Njena posebnost so brez dvoma tri srca, za katere se niso mogli ugotoviti, kakšno delo opravljajo.

Zgodovina revolverja

Newyork, oktobra.

Letos je minilo 165 let, odkar ljudje poznajo revolver. Leta 1835. je to novo orožje dal patentirati Amerikanec Colt.

To novo orožje, s katerim je lahko človek večkrat zapovrstjo streljal, ne da bi ga zmerom znova polnil, je izzvalo v Evropi in Ameriki veliko zanimanje. Novo orožje je imelo v svojih kanalih šest nabojev, ki so se drug za drugim vžigali, če si pritisnil na petelina.

Amerikanec Colt se je rodil leta 1815. v Herfordu. Ko mu je bilo štirinajst

let, so ga sprejeli za učenca na ladjo. S to ladjo je prispel v London in se tam šolal s pomočjo nekega svojega sorodnika. Z odličnim uspehom je dovršil kemični študij, potem se je pa posvetil študiju orožja. Ko je bil star komaj 21 let, je že iznašel revolver in ga z uspehom dal patentirati. Še isto leto je postal predsednik društva za patentno orožje in zaslovel po vsem svetu.

Šola za slone

Bazel, oktobra.

V Belgijskem Kongu imajo prav svojevredno šolo. V teh krajih potrebujejo namreč farmarji za svoje delo udomačene in »izšolane« mlade slone. Zato so pred nedavnim takšno šolo tudi odprli.

V tej šoli se »učenci« uče strogo po predpisih. Kljub temu so učitelji stalno v nevarnosti, ker posebno v začetku mladi sloni kaj radi zbesne ali pa skušajo pobegniti.

Doktor dolžine in širine

Washington, oktobra.

Admiral Byrd je podal vladi izérpno poročilo o svoji zadnji odpravi v kraje južnega tečaja. Drugače ga poznamo po njegovem nenavadnem doktorskem naslovu, ki mu ga je dalo ameriško geografsko društvo. Njegov naslov se glasi: »Doktor dolžine in širine«. Pri tem mislijo na zemljepisno dolžino in širino. Naslov je dobil zato, ker je prehodil toliko stopinj geografske dolžine in širine v južnih tečajnih krajih.

Takšni nenavadni doktorski naslovi niso v Ameriki redkost. V Ameriki nimajo samo štirih fakultet kakor v stari Evropi. Na ameriških vseučiliščih so najnenavadnejše stolice in profesure za vse mogoče umetnosti in vede.

Na Carnegievem zavodu v Pittsburgu je stolica za polaganje cevi in kdor napravi doktorat iz te stroke, lahko s ponosom nosi naslov doktorja za polaganje cevi.

Na Corneliovi univerzi imajo stolico za hotelirstvo; in ni malo Američanov, ki se ponajso s tem naslovom. Pred svoje ime postavljajo začetnici »D. H.«, kar pomeni doktorja vsega hotelirstva.

Tudi zvižganje učijo na enem izmed ameriških vseučilišč. Seminar je poverilo kalifornijsko vseučilišče gospodini Adeli Hawkinsovi. Ta gospodinja nosi naslov »E. A. Wh.«, kar pomeni doktorja vsega zvižganja.

Podobne črke označujejo tudi druge nenavadne diplome. Kalifornijsko vseučilišče podeljuje naslov, ki se skrajšano piše S. W. D. Cal. kar pomeni doktorja za pisanje filmskih rokopisov. Newyorško vseučilišče podeljuje svojim slušateljem pravico, da lahko nosijo naslov magistra za vodstvo poslov ali doktorja gospodinjstva. Vseučilišče v Torontu deli prav tako naslove doktorjev gospodinjstva, a na Harvardskem vseučilišču se lahko dobi diploma za industrijsko medicino. Poleg teh naslovov lahko dobi v Ameriki tudi naslov doktorja telesne vzgoje, knjigovodstva in poznavanja ljudi.

Nesrečni srečenci

Napoli, oktobra.

Denar ljudi čisto onesrečuje, čeprav tega nihče neče priznati. Iz dveh primerov, ki vam jih bomo navedli, se boste lahko prepričali, da tudi glavni dobinki na raznih srečolovih večkrat neposredno škodujejo.

Uradnik nekega rimskega denarnega

zavoda Tellini je zadel četrtino glavnega dobika, ki je znašal milijon lir. Od tega trenutka dalje je bil ves spremenjen. Takoj je odpovedal službo, kupil avto in se vozil po vsej Italiji. Obiskal je vsa najrazkošnejša letovišča in kar na debelo zapravljaj.

Nekoč se je preveč napil in je vozil z veliko hitrostjo. Iz neprevidnosti je zavozil v neki drug avtomobil in tako nesrečno udaril z glavo, da je bil takoj mrtev.

V Napoliju je siromašna gospa Carrattijeva zadela milijon lir. Ze čez nekaj dni je prišla na policijo in prosila zaščito. Njeni siromašni sorodniki, pa tudi drugi ljudje so jo namreč neprestano nadlegovali, da je morala dati že velik del svojega dobika. Pred nedavnim je prejela od svojih sorodnikov celo grozilo pismo, v katerem ji prete z umorom, če jim do določenega časa ne podari večjega zneska denarja. Zenska je zaradi tega vsa nesrečna in se bo izselila iz svojega rodnega kraja samo zaradi denarja, ki ji še zdaleč ni prinesel tako zaželene sreče.

Kakšen je idealen mož?

Nemški filozof Friderik Wilhelm Schelling (1775—1854) je na nekem svojem predavanju, ki ga je imel leta 1840. na univerzi v Jeni, predaval o idealnem možu in povedal tole:

Idealen mož mora biti podoben knjigi. Biti mora zabaven, poučen, brez tiskarskih napak, vendar ne sme biti kakor knjiga poln nemoralnosti. Idealni mož mora biti kakor šampanjec: ognjevit, čist in dober, vendar ne razkošen in objesten. Biti mora podoben levu: hraber in neustrašen, toda odkrit.

Poleg tega mora biti mož tudi podobn sablji. To se pravi, mora biti oster in vedno pripravljen braniti pravico, ne sme se pa obračati na vse strani. Biti mora sonce, ki s svojo toploto greje uboge. Deliti mora dobroto in osrečevati. Naj bo kakor luna, ki ne skriva svojih peg in senčnih strani, vendar se ne sme vsak dan menjati. In naposled — možki mora biti mojstrovina narave.

Vodno drevo

Capetown, oktobra.

V afriški deželi Ugandi raste neko posebno drevo, ki ga znanstveniki imenujejo »vodno drevo«; domačini črneči ga pa imenujejo baobab. To drevo ima prav posebne lastnosti.

Na svojem gornjem delu ima to drevo pravečati vodni rezervoar. V odprtino, ki jo ima drevo na svojem vrhu namreč — curka dež in tako nastaja majhen rezervoar. Ta voda dolgo ostane v odprtini in domačini jo uporabljajo v najrazličnejše namene. Najkoristnejše je to drevo, kadar v vasi nastane požar. Takrat črneči splezajo na 18 do 20 metrov visoko drevo in s primitivnimi cevmi spravijo vodo z vdolbine in z njo brizgajo na ogenj. V teh krajih ima torej to posebno drevo vlogo gasilcev.

Beg mladega dekleta

Šibenik, oktobra.

Pred sedmimi meseci je neke noči v Premudri v bližini Šibenika izgnila 19letna Stanislava Lovrovičeva, hči Nikole, ki je že dalj časa v Newyorku. Mlada Stanislava se je zaljubila v Vladimiru Jadrošiča iz iste vasi, Mla-

Važno je, da zobe temeljito

očistimo ne samo zjutraj,

ampak tudi vsak večer,

predno gremo spat.

Chlorodont
zobna pasta

da človeka sta bila prepričana, da bosta svojo ljubezen kaj kmalu lahko kronala s poroko, in sta svojo željo tudi sporočila Stanislavinemu očetu v Newyork. Na veliko začudenje vseh je pa oče poroko prepovedal in dejal, da bo Stanislava vzel v Ameriko in se bo tam poročila.

Stanislava je dolgo žalovala, potem je pa neke noči izgnila neznanu kam. Ker je isto noč izgnila tudi majhen čoln izpred obale, so bili sorodniki prepričani, da se je Stanislava odpeljala na morje in tam utonila.

To vest so sporočili tudi očetu. Zdaj po šestih mesecih je prišlo iz Amerike pismo, v katerem nesrečni oče ponuja tistemu, ki bi dognal, ali je njegova hči res utonila ali pa živi kje drugje, 1000 ameriških dolarjev. Spričo te nenavadne vesti vsi kmetje v okolici neumorno iščejo sledov za nesrečnim dekletom, vendar je bil doslej ves trud zaman.

Irci so najbolj praznoverni

Nekateri mislijo, da so orientali najbolj praznoverni, ker tam še zmerom cvete romantika. Vendar to ne drži. Dokazali so namreč, da bolj praznovernega naroda, kakor so Irci, človek nikjer ne bi našel.

Irski je sploh domovina bajk in vraz. Ljudje še zmerom verujejo v hudobne in dobre duhove. Posebno se boje za svoje otroke in verujejo, da se zlobni duhovi posebno radi maščujejo na otrocih. Tako na primer nekateri svoje otroke večkrat na leto preoblečejo v druge obleke, češ da jih potem duhovi ne bodo spoznali. Šele ko otrok dopolni 10. leto, si nekoliko oddahnejo, ker jih potem zli duhovi ne odnašajo več.

Posebno prebivalci zahodne Irske so zelo praznoverni. Ti verujejo v vile, gozdne duhove, škrate in vse mogoče prikazni. Nekateri so tako praznoverni, da prehaja njihov strah že v manjše.

Najstarejšo češko smreko zdravijo

Praga, oktobra.

Najstarejša drevo na Češkomoravskem, pravi simbol češkega naroda, je več ko šestnajst metrov visoka smreka.

To smreko čehi zadnji čas zdravijo. Prav tako, kakor moramo zdraviti zobe in jim zapažiti nastajajoče luknje, so tudi v tej smreki zalili vse okvare v lesu s cementom. Tako skušajo preprečiti, da bi voda, ki bi se nabirala v takšnih vdolbinah, poškodovala staro debló. Ves prostor, ki ga ta smreka zavzema s svojimi vejami, so proglasili za narodni park.

BOGATO
SORODSTVO
NAPISAL TURE LINDSTRÖM

Petterson je risar. Zelo siromašen je in biva v Jönköpingu. Odgovoril je bil na oglas v tekem stockholmskem listu in pozvali so ga, naj se pride v glavno mesto predstaviti. Šlo je za podjetje, ki je iskalo reklamnega risarja.

Petterson si je izposodil črno obleko in s težavo zbral denar za železniško vožnjo. Niti belica mu ni ostala, ne zanj ne za njegovo družino, toda njegova dobra žena ga je tolažila: »Se bomo že prebili. In ti — saj imaš svoje bogate sorodnike v Stockholmu. Tam boš jedel in spal.«

»Seveda!« je olajšan dejal Petterson. »Saj imam svoje bogate sorodnike v Stockholmu.«

Ko je Petterson izstopil v Stockholmu, je bil zelo lačen. Pri podjetju se je mogel predstaviti šele naslednje jutro, zato se je takoj odpravil na pot k svojim bogatim sorodnikom. Želodec mu je krulil pod črno obleko in pod pazduho je stiskal oguljeno aktovko. V njej so bile njegove risbe, tuši, čopiči, peresa, svinčnik, ravnilo, radirka in tuba sindetikonu. Petterson je menil, da bo to potreboval, ko se bo predstavil.

Zala služkinja mu je odprla, ko je pozvonil pri bogatih sorodnikih. Za njo se je prikazala njegova sestrična. »Margat!« je vzkliknil. Presenečeno ga je pogledala, zato je pristavil: »Jaz sem, Gösta Petterson!«

»Kaj?« je vzkliknila in ga poljubila

na obe lici. »Že pet let se nisva videla! Kaj pa počneš tu?«

»Jutri nastopim službo v Stockholmu,« je dejal Petterson z utripajočim srcem. »In tako sem mislil, da bi vas lahko enkrat obiskal.«

»To je krasno! Aksel! Gösta je tu, Gösta iz Jönköpinga!«

Hišni gospodar se je prikazal in povabil Pettersona v salon. Tam je stal na mizi krožnik s sadjem in kolači. Pettersonov želodec je na pragu trikrat zakrulil.

Sedli so in govorili o tem in onem. Petterson je buljil v kolače, toda gospa Marga se je zdelo razmišljena. Na lepem se je zaslišalo glasno tuljenje iz sosednje sobe.

»To je Bengt!« je pojasnila gospa Marga. »Zdaj je osem let star.«

Izkazalo se je, da je bilo pri Bengtu nekaj sošolcev; polomili so bili svoja ravnila, poteptali svinčnike in skrivili peresa. Bil je majhen prepir.

Petterson je bil vesel, da se je lahko izkazal uslužnega. Privlekel je na dan sindetikon, toda ravnil ni mogel več rešiti. Torej je posodil svoje ravnilo, svoje svinčnike, svoja peresa in tudi svojo radirko, da je Bengt lahko skončal svoje šolske naloge. Sindetikon je gospa Marga odnesla v kuhinjo. Služkinja je včeraj tri krožnike razbila — morebiti jih bo mogoče zlečiti s sindetikonom.

Kolači so dišali dražljivo. Toda Petterson ni hotel seči po njih brez vabila. To ne bi bilo fino.

»Marga ima toliko dela,« je rekel hišni gospodar opravičujoče. »Kuhati mora in se jeziti s služkinjo. Danes bomo imeli raso. Sicer pa — v tvoji aktovki sem videl nekaj čopičev. Ali bi mi jih lahko za trenutek posodil?«

»Seveda!« je vzkliknil Petterson in

jih privlekel na dan. »Od kdaj pa slikaš?«

»Jaz?« je dejal gospodar presenečen in vzletel čopiče. »Saj ne slikam. Toda spomnil sem se, da svojega pisalnega stroja že leto in dan nisem očistil in zato so čopiči kakor nalašč.« In odšel je iz sobe.

Petterson se je za njim nasmehnil. Potlej je hotel hitro seči po kolačih in sadju. Toda ko se je obrnil, je videl krožnik že v Bengtovi roki. Otroci se je bil splazil v sobo, pomežiknil Pettersonu, rekel »Psst!« in je s krožnikom zdrljal k svojim tovarišem.

Iz kuhinje je zavel prijeten vonj, ki je Pettersonu želodec bolesto stisnil. Toda bogve, koliko časa bo še preteklo do večerje?

Na lepem so se vrata odprla in vstopil je Ivar. Ivar je bil Margin starejši sin, zdaj petnajst let star. Bil je čeden fant in skoraj tako velik kakor Petterson, toda nosil je še kratke hlače. Drug drugega sta takoj spoznala.

»Zrasel si!« je dejal Petterson. Ivar je razmišljeno prikipal. Zdelo se je, da ga nekaj teži. Potlej je Pettersona pazljivo pogledal.

»Ti!« je dejal. »Saj ostaneš danes pri nas?«

»Da, seveda,« je odgovoril Petterson. Ivar je stopil okrog njega; potlej mu je začel šepetati na uho. Šlo je zato, da se hotel Ivar udeležiti neke poslovilne slovesnosti. Vsi njegovi tovariši bodo prišli in tudi dekleta. Toda drugi fantje so imeli črne obleke, zato ga je bilo sram iti tja v kratkih hlačah. Oče ni imel nikakršnega razumevanja, ni mu hotel še kupiti črne obleke. Ali mu Gösta ne bi mogel za dve, tri ure posoditi svoje črne obleke?

Petterson je to kaj nerad storil.

Imel je pred vsem en pomislek: »Jaz vendar ne morem obleči tvojih hlače!« je dejal.

»Le sleci se!« je rekel Ivar. »Prinesem ti kakšne papenove hlače.«

Izgnil je s črno obleko. Petterson je stal tam v srcaji in spodnjih hlačah in čakal. Tedaj je gospa Marga vstopila in zakričala.

»Kaj pa počneš?« je vzkliknila. Petterson ji je vse pojasnil. Gospa Marga je stekla v sosednjo sobo in ježno zaklicala: »Ivar!« Potlej se je slišalo, kako so se zaloputnili stanovanjska vrata. Gospa Marga se je vrnila, rekoč:

»Smrkavec je pred menoj zbežal — v tvoji obleki!«

»Toda jaz vendar ne morem tako ostati!« je dejal Petterson.

Gospa Marga je iskala po moževih omari. Toda obleke, ki so tam visele, so se ji nemara zdele prelepe.

»Dala ti bom Akselovo staro obleko,« je dejala. In prinesla je razcefrano, svetlo, kockasto obleko. Petterson je smuknil vanjo. Ni se mu prilagela. Toda zdaj sem si zaslužil raso, je pomislil.

»Ti!« je dejala gospa Marga. »Ali boš hud, če te prosim, da zdaj morebiti odideš nekoliko na sprehod? Danes imamo tako neznanosko veliko dela. Vrni se ob devetih. Toda bog ne daj po devetih! Če boš med tem časom pojedel kakšno malenkost...?«

»O, rad!« je dejal Petterson.

»Pri Nordlandu ni drago. Dve, tri krone in si boš. Lahko greš pa tudi v Hafnio. Tam zelo dobro kuhajo.«

Petterson je hodil s krulčim želodcem in škripajočimi zobmi po Stockholmu. Sram ga je bilo njegove obleke in bal se je za svoje risarske priprave.

Prav za prav je to nesramna drhal,

je razjarjen pomislil. Pojdi v Nordland, dve, tri krone! Ali jih imam, me ne vprašajo. Morebiti me bodo milostno pustili k jedi, če točno pridem. Ne po devetih! Pokazal jim bom, da mi ni prav nič za njihovo raso. Nalašč bom prišel ob pol desetih. In napravil se bom, kakor da sem že jedel. Prošiti me bodo morali, da bom jedel njihovo raso...

Petterson je bil siromašen, toda trdnega značaja. Hodil je okrog do polni desetih, šele potlej je pa odšel k svojim bogatim sorodnikom.

Zvonil je in zvonil, toda nihče mu ni odprl. Naposled so se odprla vrata sosednjega stanovanja in neka stara gospa je pogledala ven.

»Odšli so,« je dejala. »Ali ste morebiti vi gospod iz Jönköpinga?«

»Da,« je odgovoril Petterson.

»Gospa Marga vas lepo pozdravlja. Do devetih vas je čakala. Toda zdaj so odšli, odpeljali so se k obali.«

»Kaj?« je vzkliknil Petterson.

»Da. To so bogati ljudje, lahko si to privoščijo.«

»Toda moje reči! Moja obleka!« je zakričal Petterson. »Kje je služkinja? Kje je Ivar?«

»Vsi so se odpeljali. Gospa Marga je govorila o neki obleki. Menim, da jo je iz previdnosti vzela s seboj.«

Petterson si je pulil rdečkaste lase. »Zakaj je ni tu pustila — pri vas?«

»Pri meni? Ti ljudje? Potlej jih malo poznate. To so bogati ljudje, zmerom se boje, da ne bi kaj izgubili.«

»Toda tako vendar ne gre! Moja obleka! Kako naj se jutri predstavi?« je kričal Petterson.

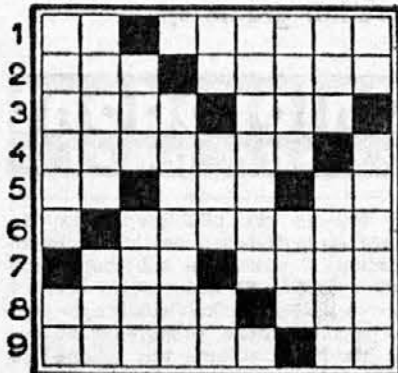
»Vsega tega ne vem. To so bogati ljudje, lahko si privoščijo, kar hočejo. Kaj mi je vse to mar?«

In hitro je zaprla vrata.

UGANKE?

KRIZANKA

1 2 3 4 5 6 7 8 9

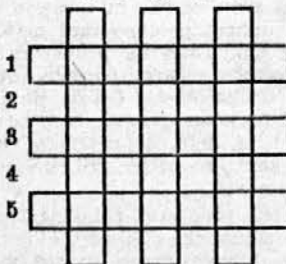
Pomen besed

Vodoravno: 1. kemijski znak za sumpor; zakasnitev. 2. kazalni znamenje; angleški pomorščak (1550 do 1605), ki je odkril 1585. leta morisko cesto med Grönlandijo in Baffinovo deželo in 1592. Falklandsko otočje. 3. poljski delavec; industrijska rastlina. 4. pritok Vardarja. 5. kemijski znak za aktivni; igra; kratka, ki jo pogosto opazimo v časopisju pri spremembah in sestavi vlad. 6. pritok Save. 7. veznik; kitajski denar — tudi utežna mera. 8. ga ima tudi vsak začetek; datumsko besedilo. 9. umetnik; kratka za anni currentis.

Navpično: 1. obrtnik; kratka za konjsko silo. 2. sušec; del ograje. 3. mrtvoud; prometno sredstvo. 4. storž. 5. kratka za leto Gospodovo. 6. mineral. 7. pritok Lima — tudi mesto; predlog. 8. kratka za znan denar; zaimsek. 9. igralna kvarta; čitatelj.

ČAROBEN LIK

1 2 3 4 5

Pomen besed, navpično in vodoravno: 1. otok pred Dardanelami (Bogdža ada), 2. ljudstvo, 3. merec, 4. ameriški denar, 5. sodoben.

STEVILNIK

- a) 1—2—3—4—5—
b) 4—6—2—7—2—
c) 6—4—1—8—3—
d) 2—1—8—9—8—
e) 5—2—9—2—7—

Pomen besed: a) igra s kvartami, b) breg, c) kum, d) grško mesto, e) Rokavski preliv. V prvi vrsti navzdol čitaš rastlino, v zadnji pa možko ime.

DOPOLNILNICA

REBUSMIORU

SAAAOKAEKA

V srednji vrsti vstavi črke, da dobiš navpično razne besede. Pravilno vstavljene črke dajo imeni slovenskega pisatelja.

POSETNICA

G. J. RAKAR

Nin

Kaj je ta gospod?

SKRIT PREGOVOR

Dobrava, beznica, deželan, Boleslav, Makedonija, primorje, lastavica.

Iz vsake besede vzemi dve zaporedni črki in sestavi iz njih pregovor.

Rešitve ugank iz prejšnje številke

Rešitev križanke

Vodoravno po vrstah: 1. sr, lopata — 2. pač, bober — 3. obad, rek — 4. mirakel — 5. in, voz, ko — 6. n. morelos — 7. ter, uovi — 8. zutil, vol — 9. uranit, ro.

Rešitev čarobnega lika

1. kad, 2. koina, 3. kamnica, 4. dnina, 5. Aca.

Rešitev izpolnjevalke

Kjer čuvaš spi, tat bedi.

Rešitev zlogovnice

1. dopika, 2. pisarna, 3. Kanada.

Rešitev enačbe

a = rjval, b = val, c = meter, d = ter.

Rešitev posetnice

Bakrorceec.

Prve plesne vaje

Prišla je jesen, nekaterim zaželena, drugim zoprna. Mnogo je ljudi, ki jim je jesen najtežji čas v letu, ki trpe ob odmiranju narave, kakor da bi se sami poslavljali od sveta. Narobe so pa tudi ljudje, ki jim jesen pomeni toliko kakor 'sezona'; jeseni se prične družabno življenje, prične se gledališka sezona, v kinih vrte nove, zanimive filme, malone vsak teden ima človek priložnost poslušati kakšen koncert, prične se razne družabne zabave in prireditve, začno se plesne vaje.

Prve plesne vaje, sladke sanje vsakega mladega dekleta. Vsakega? Vsako deklet ali pa malone vsako si želi, da bi šla na plesne vaje, da bi imela novo obleko, da bi doživela veselo presenečenje prvega plesa; vendar pa ni vsaki dano, da bi doživela takšno veselje. Če se vprašamo, zakaj ne, bomo videli, da je v veliki meri kriva mladina sama, in sicer razvejena mladina premožnih staršev.

Letošnja jesen smo že imeli nekaj plesnih prireditev; teh so se udeležile kajpak samo dekleta, ki so lani ali predlanskim že plesale. Zanje to niso bile prve plesne vaje, pač pa prva letošnja plesna prireditev. Človek bi dejal, da bodo dekleta vsaj letos, ko je kriza res huda, oblečena bolj skromno, tako da bo takšna prireditev dostopna tudi manj petičnim slojem. Hudo so se zmotile tiste, ki so upale kaj takšnega. Bilo je toliko novih, dopetnih toalet, toliko čipk in razkošnih tkanin in vezenin, kakor še nobeno leto poprej. Neka gospa, izvrstna šivilja, mi je ondan pravila vtise s teh prvih prireditev.

»Malone vsa dekleta so imela obleke do tal. Ne boste verjeli, če vam povem, da takšne razkošne obleke niso zbujale občutka elegancije in harmonije, pač zato ne, ker smo še v jeseni in še ne v zimi. Pozimi, ko diši po snegu ali ko res sneg pokriva ceste, zbujajo takšno razkošje pravo občutje, občutje velikih zabav, razkošnih toalet, opojne glasbe in velikih plesov. Tedaj je prijetno gledati dolge dopetne obleke, umetniške pričeske, lahno napudrane, nalepitičene obraze. Čisto drugače je bilo pa zdaj, v jeseni. Dekleta, ki so iz plesne dvorane prihajala v kavarno in dolgi oblekah, z umetno spletenimi lasmi in napudranimi obrazi, so zbujala občutek utrujenosti in mlahavosti. Na licih se je od vročine lepil puder, dolge obleke so se zdele nekako zaprtašene, in čeprav nove, so bile videti, kakor da bi dolgo ležale v škafli, posute s prahom zoper moliže.

Cisto drugače so učinkovala skromno oblečena dekleta, v kratkih poletnih oblekah. Sveža, res vsa mlada so se zdela, kakor iz polja prispela...

To je govorila ženska dobrega umetniškega okusa, šivilja, ki ima gotovo več koristi od dopetnih toalet kakor od preprostih poletnih oblek. Vendar ima ta gospa dovolj razsodnosti in dovolj razuma, da je tako odkrito povedala svoje mnenje.

Dekleta med seboj in njihove matere naj bi se domisle, da velikih večernih oblek ne bodo uvajale za navadne plesne vaje, tako da bi na plesne vaje lahko prišlo tudi bolj skromno oblečeno deklet; velike večerne obleke nosimo samo za res odlične, reprezentativne prireditve; še tam bi pa smelo biti dovoljeno, da izjemno lahko pridejo tudi v kratki obleki. Nekatere plesne šole so že uvedle takšen red, kar je prav pohvalno vredno.

Pri prvih plesnih vajah utriplje srce dekletu, prav tako pa tudi mladeniču. Kako bo? Ali bom plesala? Kakšni so plesalci? Kakšne obleke bodo imele moje tovarišice? Ali ne bom preveč nerodna? Kaj, če bom obsedela? Takšna in podobna vprašanja mučijo kandidatko za prve plesne vaje.

Na vsa takšna vprašanja je težko ugodno odgovoriti, vendar pa lahko pametna, tenkočutna mati poskrbi, da deklet pri prvih plesnih vajah ne bo v zadregi za plesalca, da ne bo zbujala preodkritnega zasmeha za nerodnostjo in neokretnim vedenjem.

Obleka za plesne vaje naj bo ena tistih poletnih oblek — v skrajnem primeru tudi kril in bluz — ki jih ima doma menda vsako meščansko deklet in ki ji pravimo po domače 'pražnja' obleka. Nobenih pretiranih, rafiniranih oblek! Dekle samo se v novi obleki ne bi dobro počutilo; zato je bolje, da za prvič obleče obleko, ki je že nekako zrasla z njo. Ni prav prijetno, če pride deklet k plesnim vajah, pa ne zna niti osnovnega koraka. Priporočljivo je torej, da starejši brat ali starejša sestra — morda tudi kakšna prijateljica — novinki pokažejo osnovne korake in jo tako vsaj nekoliko posvetijo v težavno umetnost plesa.

Eno važnih poglavij prvega plesa so novi čevlji. 'Novi' pravim, ker velika večina mater greši, da kupi prav za prvi ples svojim hčeram nove čevlje. Kajpak to še ni nič hudega, če jih deklet že poprej nekakrat obuje in omehta, da je pri plesu ne tišče. Joj pa, če so čevlji pretesni! Mnogo deklet je že izgubilo veselje do plesa

samo zaradi pretesnih čevljev, krivih, da so prvič plesale težko, slabo, nerodno in brez veselja.

Tako imenovane 'garde-dame' preljube mamice preljubih hčerk, morajo pa paziti tudi nase, ne samo na svoje otroke. Pri gardiranju se ob dolgotrajni marsikateri materi razveže jezik tako, da pove mnogo več, kakor bi bilo potrebno. Ali je na primer potrebno, da izve gospa Kurenčkova, da je vaša služkinja površna? Ali je potrebno, da poveste neki drugi gospe, ki slučajno sedite poleg nje, kakšne visokoleteče načrte imate s svojo hčerjo, in kakšno 'partijo' ji pripravljate? Bodite dobra, tenkočutna in taktna mati, da boste svoji hčeri ustvarile prijetno mladostno zabavo na plesnih vajah. Saška

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Fižolova juha, zabeljeni široki rezanci. Zvečer: Krompirjev riž.

Petek: Prežganka, rozinovi štruklji. Zvečer: Vodni cmoki, solata.

Sobota: Goveja juha z ribano kašo, paradižnikova omaka, krompirjev pire. Zvečer: Pljučka s krompirjem.

Nedelja: Goveja juha z rižem, nadevan ohrovt, solata. Zvečer: Pečenice, kislo zelje.

Ponedeljek: Sarma, svinjska glava, hren. Zvečer: Sok.

Torek: Goveja juha z vlivanci, zabeljen krompir, zelena solata. Zvečer: Ričet.

Sreda: Vampi s krompirjem. Zvečer: Pražencec.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Zdrobna juha, sladka repa, krompirjev pire, čežana. Zvečer: Nadevana jajca, čaj, pecivo.

Petek: Kislo zelje, zabeljen fižol, sirovi štruklji. Zvečer: Rižev narastek, jabolčni kompot.

Sobota: Goveja juha, makaroni z mesom, solata, kompot. Zvečer: Sarma.

Nedelja: Ragujeva juha, nadevana pečena raca, mešana solata, kostanjeva torta.

Zvečer: Kislo zelje, kranjska klobasa.

Ponedeljek: Goveja juha z vlivanci, cvetačni puding, paradižnikova omaka, sadje. Zvečer: Svinjski golaž z ječmenčkom.

Torek: Telečji ragu, makaronova potica, mešana solata, kompot. Zvečer: Sesekljani zrezki, solata.

Sreda: Goveja juha z vraničnimi cmoki, dunajski zrezki, brusnice. Zvečer: Rižota, mešana solata, kompot.

Pojasnila:

Kostanjeva torta: 15 dek debelega kostanja spečemo, ga olupimo in na drobno zrežemo. 21 dek presnega masla, 21 dek sladkorja, kostanj, 14 dek zmletih mandljev, 3 cela jajca, 5 rumenjakov in malo limonove lupinice dobro zmešamo. Ko je zmes že dovolj premešana, jo denemo v tortni model in jo spečemo. Ali: 5 rumenjakov

Zelo elegantna tričetrtinska jopica iz svilenomehkega kratkodlakega krzna. Žepi so veliki, rokavi nabrani, ovrtačnik pa ozek in pokončen. Novost je krzna kapuca, ki varuje ušesa in glavo hudega mraza. Ameriški model, ki se ponavlja tudi v dolgodelnem krznu in obeta postati popularen.

Eleganten damski plašč za mlado gospo. Zelo zanimiva je sestava krzna in blaga. Krzno v valovitem ovratniku prehaja v nekakšen širok obroček, ki sega vse do roba. Zanimiva je sponka iz blaga, ki plašč prepenja. Plašč je iz tenkega volnenega blaga, krzneni okras je pa iz perzijanca.

zmešamo s 30 dekami sladkorja, počasi dodamo 15 dek skuhanega pretlačenega kostanja, 10 dek sesekljanih mandljev in naposled trd sneg 5 beljakov. Torto spečemo v namazanem modelu. Ko je pečena, jo prevlečemo z ledom ali jo pa potresemo z nastregano čokolado.

Cvetačni puding: Skuhano cvetačo dobro ocedimo in jo pretlačimo skozi sito. Pretlačeno cvetačo denemo v posodo z nekoliko presnega masla, popra in soli. Posodo postavimo na kraj vročega štedilnika ali pa nad njo premočan ogenj. Medtem namočimo v 1 deciliter mleka 40 dek kruhove sredice in jo dobro pretlačimo skozi sito. V cvetačni pire denemo dva rumenjaka in vse skupaj z namočenim kruhom zmešamo. Vso zmes denemo v dobro namazan model in jo spečemo v pečici ali pa na pari. Še topli puding stresemo na segret krožnik in ga denemo s paradižnikovo omako na mizo.

Svinjski golaž z ječmenčkom: Četrtilitra namočenega fižola zavremo, od-

cedimo in ga novo zalijemo z 1 1/2 l tople vode, osolimo in kuhamo dobre pol ure. V kozico denemo žlico masti, drobno zrezano čebulo, četrtilitro masla, na kosčke zrezane svinjine, pokrijemo in pustimo dušiti. Ko je vse že lepo zarumenelo, pridenemo četrtilitra v vroči vodi opranega ječmenčka, nekoliko paprike in soli. Ko še to nekoliko zarumeni, pridenemo fižol s fižolovko in vse skupaj kuhamo počasi dve uri.

Telečji ragu: Potrebujemo pol kile telečjih prsi, 15 dek slanin, čebulo, korenje, krompir, sol, poper, žlico moka in tri paradižnike. V posodi raztopimo slanino, ki jo narežemo na kocke, dodamo drobno zrezane čebule in paradižnike. Če nimamo paradižnikov, lahko uporabimo tudi žlico paradižnikove meze. Potresemo z moko in vse skupaj zalijemo z dvema zajemalkama juhe ali pa tople vode in nazadnje dodamo meso. Posolimo, popopramo, dodamo na rezine zrezanega korenja in krompirja, pokrijemo in pustimo, da počasi vre polduro uro.

Na kaj morate paziti pri oblačenju

Znan je izrek, da obleka naredi človeka. In to je v marsikaterem primeru tudi res. Pa ne samo s kakovostjo obleke, temveč tudi s krajšem lahko marsikaj popravite. In pri oblačenju morate posebno paziti na to. Sami veste, da brezhibnega človeka tako rekoč ni. So pa pota in načini, kako nedostatke z obleko prikrivamo. In to velja kajpak posebno za ženske.

Zmerom morate pri oblačenju gledati na to, da boste pokazale tisto, kar je na vas lepega, in skrile tisto, kar ni brezhibno. Če imate lep bel vrat brez gubic, nosite izrezane obleke. Če imate lepe noge, si lahko privoščite krajše krilo. Nihče vam tega ne bo zameril. Narobe pa velja za tiste, ki nimajo lepih nog, da jih kolikor mogoče skrijejo. Ozek pas, ki je značilnost ženske postave, podčrtajte s pasom v barvi, ki je nasprotje obleke. Itd., itd. Skratka, izkoristite modo v svojo korist.

Narobe pa pazite, da ne podčrtate tistega, kar na vas ni lepo. Če imate na primer zelo razvite prsi in ozke boke, za božjo voljo ne nosite ozkih kril in tesnih bluz! Na ta način preveč poudarjate nesomernost svojih proporcij. Narobe pa se zde široki boki ožji, če nosite ozka krila, zgornji del obleke, posebno pa rokavi, morajo biti pa zelo široki.

Naučite se tudi prikriti svoje majhne nedostatke. Če ste drobni, se izogibajte hudo odprti obleki. Če imate lepih prsi, nosite hudo nabrane bluze. Če imate prevelike prsi, nosite preproste bluze. Širok pas se pa na videz stanjša s posevno tekočimi progami. Če imate velik želodec ali trebuh, nosite obleke z žaketi in jopicami.

Svoje nedostatke lahko tembolj prikrivate zdaj, ko je moda tako vsestranska.

Za lepe roke

Tudi če mora žena opravljati težka in groba dela, mora tudi svojim rokam žrtvovati po nekoliko minut na dan. Če ste roke že dalj časa zamešale, jim morate posvetiti kar najskrbnejšo nego. Svetujemo vam, kako si po nekaj dnevih popravite in olepšate roke.

Vsak večer moramo roke natreti z dobro mastno kremo, in sicer od konca prstov proti zapestju. Nohte in kožico okrog njih moramo dobro namazati z vazelinom, roke pa z debelo plastjo kreme in obleči rokavice. Rokavice varujejo posteljnino in hkrati zvišujejo delovanje kreme. Ze po nekaj nočeh postanejo roke bolj bele in mehkejšje.

Majhne vaje prstov v prostih trenutkih čez dan naredijo prste elastičnejše in mlajše. Roke umivamo najprej v topli, potem pa v mrzli vodi. Mrzla voda zapira znojnice in krepi krvni obtok. Vsakokrat, kadar si umijemo roke, jih moramo dobro obrisati in natreti s tanko plastjo kreme, ki se dobro vpija v kožo, ali pa z glicerinom, ki mu primešamo nekoliko alkohola ali pa kolinske vode. Lahko mu dodamo tudi nekoliko limonovega soka.

Za nohte dobimo zdaj že pilice iz smirka. S takšno pilico moramo nohte sicer večkrat piliti, a je vendar veliko boljše od kovinaste, kajti ta je za nohte predrda.

Preden nohte namažemo z loščilom za nohte, jih moramo namazati s prav zato pripravljeno kredo. Z loščilom namažemo ves noht razen belega polmeseca ob nohtovem korenu. Če so roke in nohti suhi, je zelo dobro, če jih včasih prenehamo mazati s kredo in loščilom. Nohte in njihove koren moramo pa zdraviti s toplim oljem.

PLAČAJTE
NAROČNINO!

POZORI!
PRIHODNJIČ:Janezek dobi novo
pleteno garnituroJutro v filmu
nekdanj in danes

Današnji film je s svojim življenjem, prikazanim v kar najbolj rožnati luči in pretirano olepšanem okolju, v mnogih mladih dekletih in ženah zbudil hrepenenje po tem božanskem, nepopisnem bajnem hollywoodskem življenju. In vendar dan za dnem beremo, da se zvezdnice ne godi tako bajno, kakor se zdi na znanju.

V filmu na primer vidite sliko, kako zvezda jutraj vstaja. Ali pa sliko, ki so jo napravili v reklamne namene. Slavna zvezda sedi v svoji postelji, gladko počesana — sleherni las je na svojem mestu — nališpana itd. Spalno perilo je brez sleherne gubice, prav tako posteljno perilo. Pred seboj ima na mizici razkošen zajtrk, v roki morebiti slušalko in z očarljivim smehljajem na ustnicah telefonira svoji prijateljici.

Zdaj se pa vprašajte, ali se v resnici more kakšna ženska, pa čeprav je filmska zvezda, jutraj prebuditi tako brezhibno oblečena in »umita«... Ali more biti tako umita, preden se umije, tako našminkana, preden se našminka in počesana, preden se počesuje? In ali more biti njeno posteljno perilo tako zlikano, kakor da bi ga bili na njej zlikali? Nikakor ne!

To je eno. Drugo je pa, da takšna ženska, ki tako komudno zajtrkuje v postelji, ne more biti — filmska zvezda. Pogosto ste že najbrže slišali, kako malo osebne svobode imajo filmske zvezde. Lahko rečemo, da je skoraj nimajo. Omejevali se morajo v vseh svojih užitkih in tudi jesti ne smejo toliko, kolikor bi hotele.

Ali veste, da je treba lice, ki je čez dan pri filmanju na debelo našminkano z vsemi mogočimi barvami in preparati, zvečer dodobra umiti in namazati z debelim slojem mastne redilne kreme? Posledica tega je, da so jutraj blazine in lice mastne, v gubicah se pa nabere mast.

Razen tega filmske zvezde ne smejo vsak dan svojih las izpostavljati umivanju in vročim klesčam; zato vsaka filmska zvezda prav tako kakor me običajne zemljanke, svoje lase zavaruje z mrežo, pahovko ali primerno čepico...

Ali veste, kaj delajo filmske zvezde, ko se prebude?

Vi si morebiti mislite, da najprej vzamejo cigareto, in medtem ko sobarica odpira okno, kade in prisluškujejo zvokom jutrnjih melodij iz radia.

V resnici pa, brž ko se prebude, skočijo iz postelje, se pretegnejo, napravijo nekaj gimnastičnih vaj. Potlej gredo pod mlačno prho, nato pride na vrsto masaža in šele potlej zajtrk: dva kosčka biskvita in čaša sadnega soka. To je vse. Ne sledi pa o kakšnem zajtrku v postelji, s koketno pričesko in ob telefonskem razgovoru s prijateljico...

Takšen režim bi bil namreč preveč komoden, na zvezdi bi se začelo nabirati salo in — zvezda ne bi bila več zvezda.

Nekoč, v dobi rokokoja, so pa dame sprejemale obiske jutraj, med vstajanjem, oblačenjem in toaleti. To ni nič čudno, če pomislite, da so vladarice rodile v velikih sprejemnih dvoranh, ločene od množice navzočih samo s tenko špansko steno.

Rokokojska dama je med svojim česanjem in lišpanjem sprejemala trgovce in umetnike. Poslušala je galantne pripovedke, nove skladbe, gledala slike, kupovala svilo, nakit, skulpture in preproge — obenem pa še zajtrkovala.

Ali je bilo vse to tudi zanimivo in prijetno, o tem ne bomo razpravljali. Najbrže se pa dame v takšnem položaju niso nič kaj dobro počutile.

*

Kakšno je pa danes jutro moderne žene? Ona je gospodinja in po večini mati šolobveznih otrok. Jutraj jih mora poslati v šolo in nadzorovati njihovo jutranjo pripravo. Razen tega mora moderna žena skrbeti tudi za svojo zunanost in tako ji ostane še manj časa za poležavanje v postelji. Poleg tega kozmetiki ne priporočajo ležanje v postelji, potem ko se zbudijo.

Če je pa žena v službi, ima še tisoč dolžnosti, preden odide na delo. Kajti neoporečna zunanost zahteva dosti časa in truda. To velja tudi za štu-

dentke in druge poklicne ženske. Čeprav se današnja žena na drži pregovora »Rana ura — zlata ura«, zna vsaj upoštevati zapoved moderne kozmetike: »Kdor dolgo leži, nima sveže polti.«

Torej proč z lažnimi prizori iz filma! Eno je slika in drugo je resničnost.

Kako se obvarujemo
žolčnih kamnov

Žolčni kamni so danes ena najbolj razširjenih in najhujših bolezni. Na podlagi natančnih statistik vemo, da ima vsak šesti Evropec žolčne kamne, a največ je med temi bolniki žensk. Ženske dobijo žolčne kamne zato, ker se v dobi nosečnosti in dojenja nabira v njihovi krvi v velikih količinah neka mastna substanca, ki jo znanstveno imenujemo holesterin in je glavni sestavni del kamna. Toda obstaja še drug vzrok, da ženske trpe za žolčnimi kamni. Ker stremijo za vitko linijo in se stiskajo z različnimi pasovi, se trebušne mišice stisnejo, se počasi polenijo in oslabijo; to pa škoduje tudi žolčnemu mehurju.

Veliko je tudi takšnih ljudi z žolčnimi kamni, ki zanje še ne vedo, ker se pri njih ne pokažejo nobeni vidni znaki. Prvi žolčni napad, tako imenovana »žolčna kolika«, ne pomeni začetka bolezni, temveč služi kot dokaz, da že več let obstaja in se potuhnjeno širi v telesu. Nasprotno pa niso vsaki krči v žolčnem mehurju znaki, da že imamo kamne, temveč so lahko posledica vnetja. V nekaterih primerih so pa ti krči v žolčnem mehurju nekakšni znaki žolčne neravnove.

Zdravniki strokovnjaki so že pred mnogimi leti ugotovili, da spadajo žolčni kamni med bolezni, ki jih lahko podedujemo. Ker je danes ta bolezen tako razširjena, bi bilo zelo priporočljivo, da bi se tisti, ki imajo še zdrave žolčne mehure, varovali te težke in ne prijetne bolezni. Pred vsem bi morali vedeti to, da žolčne kamne povzročajo trije činitelji: razmnoževanje holesterina v krvi in preko nje tudi v žolču; zastoj v delovanju žolča, ki se javlja, ako je izločevanje žolča iz jeter ali žolčnega mehurja preprečeno; da se žolč po jetrih ali črelih okuži. Izmed nalezljivih bolezni so najbolj nevarni tifus, hripa in malarija. Tudi prevelika debelost lahko povzroči, da se nabirajo v žolču kamni.

Najboljše in najzanesljivejše sredstvo za preprečevanje žolčnih kamnov je dieta. Važnejša pravila, ki so v zvezi z dieto, so tale:

1. Na dan moramo čim večkrat jesti (najmanj petkrat).

2. Jestiti moramo počasi in hrano dobro zgristiti.

3. Ne smemo nikdar veliko hkrati pojesti.

4. Zvečer, preden ležemo spat, moramo popiti skodelico toplega čaja (čaja od pomarančnega cvetja, kamilice, lipe, ruskega čaja, tople limonade), zraven pa pojesti nekaj piškotov ali prepečenca.

5. Hrana mora biti takšna, da ne preobremenjuje želodca in da s svojo sestavo doprinese k redni vsakdanji stolici.

Največ pažnje moramo obračati na to, da bo delavnost črev zmerom normalna, kajti brž ko se v črelih zapazijo najmanjši nedostatk v delovanju, takrat se v njih kaj hitro prične nabirati strupene snovi, ki zelo rade zamašijo žolčne kanale. Ljudje, ki trpe od neredne stolice, morajo jemati kakšna odvajalna sredstva, poprej se pa morajo o njih posvetovati z zdravnikom.

Da ohranimo zdrav žolčni mehur, moramo tudi čistiti vse druge trebušne organe. Če se nam povesijo jetra, se nam tudi žolčni mehur raztegne, zaradi česar se nam zdravljenje žolča zavleče.

Zaradi krepitve trebušnih mišic in ohranitve prožnosti trebušne stene, moramo vsako jutro, preden se umijemo, najmanj 15 do 20 minut telovaditi. Tudi nekatere sportne panoge morejo koristiti, toda samo pod pogojem, da ne pretiravamo. Najprimernejše so tiste vrste športa, ki so zvezane z ritmičnimi vajami in globokim dihanjem, kakor je na primer jahanje, plavanje, veslanje in skok v daljavo. Teniš, drsanje na ledu in turstica so zelo priporočljivi športi. Toda nogomet, boks in kolesarjenje so pa prepovedani. Omenim naj še, da je dolgotrajno šivanje na šivalni stroj zelo škodljivo za žolč.

Kako se neguje delovna žena

Najboljši pripomoček za lep obraz je brez dvoma dobra volja. Zato zmerom silite obraz k prijaznosti, čeprav niste zato prav posebno razpoloženi. Če nočete gub, potem vam zato svetujemo najpreprostejše sredstvo. Nikar obraza ne gubajte. Morda se niti sami ne zavedate, kdaj ga neusmiljeno gubate in skrbite, da se z dneva v dan starate. Z jako voljo se boste te grde navade kmalu odvadili, potem ne boste več imeli žgubanega čela.

Neumna je tista ženska, ki trdi, da za negovanje lepote nima dovolj časa.

Za mlada dekleta je takšna »uniforma« zelo praktična. Obleka je iz volne, širokokockastega blaga, okrašena z majhnim, belim pralnim ovratnikom. Plašč je izrazito športen, iz mehke volne, okrašen z nizkim krznom.

Vsak večer si utrgajte samo deset minut in se popolnoma posvetite svojemu obrazu. Glavno je, da si obraz vsak večer očistite prahu, ki se je na njem nabral čez dan. Za čiščenje ne zadošča voda. Samo olje in mast imata to dobro lastnost, da obraz popolnoma očistita nečistoče. Vzemite kosček vlažne vate in jo pomosite v olje. Z njo obrišite obraz in presenečeni boste, kako umazana bo. Vse to je zastoj in vendar bo prav zaradi teh desetih minut vaš obraz ostal mladosten in negovan. Ženska, ki zve-

čer leže z neočistnim obrazom v posteljo, zagreši zločin nad svojim obrazom.

Poleg dnevne nege je potrebna še tedenska nega. Vsak teden vsaj enkrat skuhajte kamilico in držite obraz v sopari vsaj šest do deset minut. Potem si obraz umijte v mrzli vodi in nega je končana. Kako enostavno in vendar učinkovitejše kakor najdražji lepotni pripomočki.

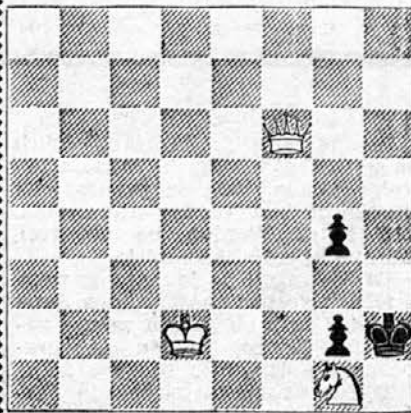

Ljubka popoldanska obleka v slogu dečve. Obleka je iz temnorjavega mehkega blaga s svetlim okrasjem ob ovratniku. Ljubki so dvojni žepki, preseneti pa razmeroma kratka jopica, zapeta z mnogimi gumbi. Krilo je nabrano okrog in okrog.

ŠAH

Problem št. 83

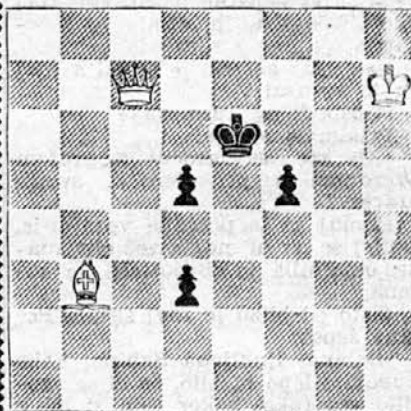
Sestavil Friedrich Dubbe (1896.)

Mat v 3 potezah (B 30)

Problem št. 84

Sestavil Antonio Corrias (1902.)

Mat v 3 potezah (B 66)

Omajan položaj

Damski gambit

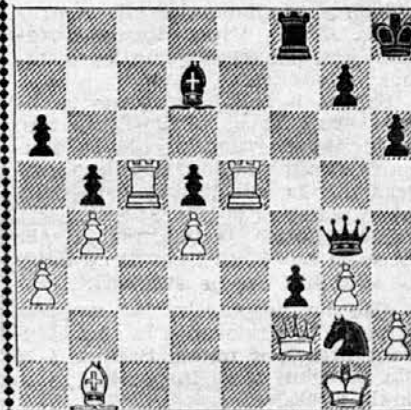
(Moravska Ostrava 1923.)

Beli:	Crni:
Euwe	Spielmann
1. d4	d5
2. c4	e6
3. Sc3	Sf6
4. Lg5	Le7
5. e3	0-0
6. Sf3	Sd7
7. Te1	c6
8. Ld3	a6
9. c5	Te8
10. h3	h6
11. Lf4	Lxc5!
12. dxc5	e5
13. Sxc5	Sxc5
14. 0-0	Da5
15. Lxc5	Txc5
16. Sa4	De7
17. Sb6	Tab8
18. Lb1	De7
19. Dd4	Se4
20. f3?	Sg3
21. Sxc8	Txc8
22. Dg4?	Se2 šah
23. Kf2	f5!
24. Lxf5	Sxc1
25. Lxc8	Dxc5!
26. Dd4	De2 šah
27. Ke1	De2 mat.

Če je dama brez moči

1. partije H. Wolf-Spielmann

(Moravska Ostrava 1923.)

Črna dama ima le dve prosti polji, g4 in h3, kar je bel odlično izkoristil: 36. h2-h3! Dg4xh3, 37. Df2xf3! Crni je odnehal, ker na Txf3 sledi mat v 3 potezah: 38. Tc8 šah Lxc8, 39. Te8 šah Tf8, 40. Txf8 mat.

Rešitev problema št. 81

1. Dg8-g1	Kb2xa2
2. Dg1-c1	Ka2-b3
3. Dc1-b1 mat.	
1.	Kb2-c2
2. Dg1-e1	Kc2-b2
3. Dc1-b1 mat.	

Rešitev problema št. 82

1. Kc6-c5	Ke6-e5
2. Sd6-e4	Ke5xe4
3. Kc5-d6	Ke4-d4
4. Tf7-f4 mat.	
1.	Ke5-e6
2. Se4-g5 šah	Ke6-e5
4. f2-f4 mat.	

Porabni nasveti

Bela svila, umetna in naravna, bo ohranila svoj naravni sijaj, če denemo v zadnjo vodo za izpiranje pol kozarca mleka.

Če pleteni stoli škripljejo, kadar sedemo nanje, jih namažemo s tole raztopino: malo voska raztopimo in ga vsujemo v tekoč terpentin. Ker se ta mešanica zelo rada vžge, moramo to delo opravljati daleč od ognja. Ko smo stol namazali, ga zdrgnemo z volneno krpo.

Ščetka za ščetkanje las se zelo lepo očisti z otrobi. Če so ščetine zelo tanke, pomočimo krtačo v čist salmi-jak, zdrgnemo in jo posušimo, ne da bi jo prej izpirali.

OKVIRJENJE SLIK

velika izbira, nizke cene
IVAN GAMBERGER
LJUBLJANA, Kolodvorska 18

LJUBEZENSKI ROMAN MLADEGA DEKLETA

NAPISALA ANNY PANHUYSOVA
PREVEDLA K. N.

NA RAZPOTJU

27. nadaljevanje

Sabina se je hotela braniti. Skrb za Petrovega otroka bi rada in takoj prevzela, toda ta prenaplajena poroka je bila vendar nesmiselna. Saj Peter Werden bo ozdravel. Zdravniki se lahko motijo.

Dr. Mangold jo je prijel za roko. »Hitro, gospodična Tannova. Smrt je dolgo stoji ob ležišču vašega zaročenca. Hitro, preden bo prepozno. Če izpolnite njegovo željo, izkažete siromaku poslednjo ljubeznivost, umreti mu bo potem dosti lažje.«

Sabina ni o ničemer več premišljevala; bila je kakor ohromela. Stala je v tuji sobi, videla pred seboj v zavoje zaviti obraz, iz katerega so jo žalostno pozdravljale oči grofa Werdna, in slišala je šepetati svoje ime z njegovih ustnic.

Neki star gospod je stopil k njej in jo vprašal:

»Gospodična Tannova?«

Prikimala mu je.

»Ali ste se zaročili z grofom Werdnom s privoljenjem svojih staršev?«

Komaj je še potrdila vprašanje, potlej se pa ni mogla več obvladati; omahnila je ob postelji na kolena.

Cisto od blizu je zdaj slišala Petrov šepet:

»Sabina, ljubljena Sabina, kako čudovito lepo bi bilo, če bi se zgodilo vse tako, kakor sem si bil v mislih naslikal.«

Zvenelo je raztrgano in hripavo. »Prosim, postani zdaj moja žena, da boš po pravici in postavi pripadala mojemu otroku. Varuj mojo malo Lotico, tebi jo izročam.«

Sabini je bilo neznansko tesno pri srcu. Zdelo se ji je, da vse to le sanja. Slišala je duhovnikov glas, položila svojo desnico v voščeno roko Petra Werdna in dahnila svoj »Da!« v njegovega, ki ga je s poslednjimi močmi izvil iz svojih prsi. Ze naslednje sekunde je pa prisušeno hropenje udarilo na Sabino ušesa, da se je zgrozila.

Glasno je zaihtela, ker drugače ni mogla. Se enkrat so se Petrove oči široko razprle, bežno obstale na Sabininem obrazu, potlej so se pa za zmerom zaprle.

Sabina se je obupana zazrla v zdravnika. Nagnil je glavo:

»Končaj je.«

Tako je Sabina Tannova postala grofica Werdnova.

XXVIII.

Še tisti večer se je Sabina preselila v stanovanje grofa Werdna. Listi so objavili senzacionalno novico, da se je grof športa na smrtni postelji poročil z lepo berlinsko kraljico mode.

Gospa Wellertova je bila navdušena nad tolikšno reklamo. Toda Sabina zdaj ni čutila nikakršnega poželjenja, da bi se razkazovala v reklamne namene. Gospa Wellertova ji je poslala izbrane žalne obleke in svojih odjemalkam drugi za drugo pripovedovala o romantičnih poroki svoje najlepše manekenke.

Sabina je takoj brzojavno poklicala svoje starše. Prispeli so dan po nenavadni poroki; bili so obupani zaradi nesreče. Hoteli so svojega otroka tolažiti in so se čudili, kako prišebna je bila Sabina.

Mala Lotica je bila vsa iz sebe in se ni hotela niti ganiti od Sabine. Sabini oče je svetoval:

»Ko bo najpotrebnejše urejeno, odpovej to stanovanje in se z otrokom preseli k nama, Sabina. Obe sta potrebni miru in počitka, ti in mala sirota.«

Štiri dni nato se je Sabina že pripravljala za odhod. Mala Lotica se je trudila, da bi ji pomagala. Zaposlitev jo je nekoliko odvrnila od njenega gorja in ni dolgo trajalo, ko se je po stanovanju razlegel vesel otroški smeh. Sabina je vsakokrat osupla prisluhnila.

Oče in Ema sta ji zvesto stala ob strani v tistih težkih dneh, ko so se vsi mogoči ljudje pojavljali v njenem stanovanju in jo nadlegovali z različnimi željami. To je Sabino utrujalo in zato se je odločila, da se bo ravnala po očetovem nasvetu in se z Lotico odpeljala k svojemu staršem ter tam preživela nekaj tednov.

Tako sta z Lotico spravljali svoje potrebe v kovčge. Kar je nekdo pozvonil. Služkinja je najavila gospo Wellertovo.

Sabina je šla mali debelušni dami naproti in jo peljala v sobo. Gospa Wellertova je sedla, potlej

pa nekoliko začudena pogledala okrog sebe.

»Kaj pa nameravate, draga Lili; zdi se, da mislite odpotovati?«

Sabina, ki je bila v črni obleki čudovito nežna in še lepša na pogled, je prikimala.

»Z otrokom nameravam za nekaj tednov, najmanj pa do božičnih praznikov k svojim staršem. Otroci je zelo potreben razvedrila. Nenadna očetova smrt je zelo vplivala nanjo in od spremembe okolice upam kar najboljše. Tukaj jo vse le preveč spominja na očeta.«

»Do božiča hočete domov? Menim, da so to le nekoliko predložitnice, draga moja. Okrog božiča vas najtežje pogrešam. Najtežje!« je ponovila s poudarkom. Glede na položaj vam kajpak ne morem odreči večtedenskega dopusta, toda nekaj dni pred božičem morate biti spet pri meni. Okrog božiča zmerom zelo veliko prodam. In v začetku septembra nameravam spet prirediti modno revijo, pri kateri morate sodelovati, Lili; takrat vas nikakor ne morem pogrešiti. Pripravljenih imam nekaj oblek, ki jih lahko samo vi oblečete.«

Sabina je gospo Wellertovo začudeno pogledala.

»Saj sem vam vendar prvi dan po smrti svojega moža povedala, da ne bom več pri vas nastopila službe, gospa Wellertova. In tudi sicer sem mislila, da se vam zdi samo po sebi razumljivo, da ne bom več nastopala v vašem ateljeju.«

»Ne, ne, za zmerom vas ne izpuštim! Pred vsem vam bom v kratkem dobavila žalne obleke, v katerih se boste pokazali povsod, kjer se boste pač mogli. Šele zdaj bo kraljica mode prišla do polne veljave! V čisto novi obliki. Takšne manekenke, kakršna ste vi, svet še ni videl.« V svojem navdušenju je prišla Sabino za roko in ji poljubila konce prstov.

Sabina je naposled izdala:

»Toda tega, kar zahtevate od mene, menda ne mislite resno?«

Ostri mali obraz z nemirnimi očmi se je smehljal.

»Draga, dobra Lili, nikar zadeve ne jemljite tako neznansko tragično. Nesreča je seveda strašna, toda vi ste še mladi in smete zahtevati svoje pravice od življenja. Bilo bi nespametno od vas, če bi se zdaj zakopali v svoje gnezdo. Nekaj tednov dopusta vam dovolim, potlej boste pa seveda s podvojenimi močmi prišli na delo. Bodite pametni, Lili, resno mislim z vami.« Sabino je streslo. Ta preračunljiva trgovka je torej iz njenega tako žalostnega doživljanja hotela delati reklamo in polniti svoje blagajne. To ji je bilo zoprn.

Zmajala je z glavo.

»Bili ste zmerom dobri z menoj, gospa Wellertova, toda prav za prav zmerom samo v svojo korist. Obžalujem, toda vse je tako drugače prišlo, kakor sva midve obe takrat mislili, ko sva podpisovali pogodbo. Cutim, da mi je nemogoče še nadalje ostati v vaši službi, in svojega sklepa ne morem spreminiti, pa čeprav me zato tožite.«

Gospa Wellertova je zatajila svojo jezo in se dobrohotno nasmehnila:

»Upam za trdno, da se boste še premislili.«

»Nikoli ne bom drugače mislila kakor zdaj,« se je glasil odločni odgovor.

»Toda, kakšne koristi imam zdaj prav za prav še od vas? Zakaj sem vam pa poslala elegantne žalne obleke?«

»Da vam jih bom plačala, kakor hitro mi pošljete račun, gospa Wellertova,« je Sabina mirno odgovorila.

»Torej dobro, slika se je nekoliko spremenila,« je dejala gospa

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

Weillertova počasi, »ker to po vsaki ceni želite. Izgubila sem svojo manekenko Lili in s tem pridobila novo odjemalko, grofico Werdnovo.«

Vstala je in Sabini ponudila desnico.

»Zbogom, Lili!« Sabina je opazila sumljiv lesket v očeh gospe Wellertove; pogled je zbudil v njej toplino in sočutje. Hladna trgovka je imela torej vendarle srce.

»Zakaj ste mi rekli 'Zbogom'? To diši po slovesu za zmerom?«

»Za zmerom sem se poslovila samo od manekenke Lili. Zdjaj poznam samo še grofico Wellertovo.« In odšla je.

Mala Lotica je vprašala:

»Ali je bila gospa huda nate, nova mamica?« Sabina je dekletce vzela v naročje in jo pristrčno prižela nase. »Ne, srcece, prav nič huda ni bila name.« Nasmehnila se je morala, ker ji je otrok še zmerom dejal »nova mamica«. Počasi se bo tega že odvadila, je upala Sabina. Občutila je globoko nežnost do malega slabotnega bitja, ki je že v tako nežni mladosti izgubilo starše.

HUMOR in ANEKDOTE

Razumljivo

Učenec boksa je pravkar končal svojo prvo učno uro. »No,« ga vpraša trener, »kako se kaj počutite? Ali bi me radi še kaj vprašali?«

Učenec, čigar glava še ni čisto jasna od udarcev, zamrmra: »Rad bi vedel, ali bi se lahko učil tudi pismeno?«

Vse zaman

»Dragi prijatelj, posodi mi sto dinarjev! Samo za mesec dni. Saj bi dobil denar tudi pri Jožetu, toda ta hoče imeti deset dinarjev obresti. Zato se obračam do tebe.«

»Na kovača za obresti, pa si izposodi denar pri Jožetu!«

Jabolko ne pade daleč od drevesa

Mati da Tinček dinar, da bi si kupil jabolko. Pobič ne reče ne bev ne mev, temveč jo hoče ucvreti v trgovino.

»Mar ne veš, kako moraš reči?« ga ustavi mati. »Kako pa jaz pravim očetu, kadar mi da denar?«

»Tako malo?« se nič hudega ne sluteč odreže pobič.

Če ne tako pa drugače

»Kupite srečko, kupite, prihodnji teden bo žrebanje, lahko, da prav vi zadenete avto!«

»Saj ga ne potrebujem,« se brani kupec, »nimam denarja za bencin, ne garanje.«

»Nič zato, kljub temu kupite srečko!« vztraja prodajalec. »Saj je petnajst tisoč dobitkov — kje je rečeno, da morate prav vi zadeti avto...«

Zenska zloba

Gospoda in gospo Kurenčkovo so Čebulčevi povabili na večerjo. Gospa je nekoliko boleha, pa se ji kar ne da z doma.

»Ostaniva torej doma,« predlaga gospod Kurenček.

»Kaj še,« se razburi gospa, »le pomisli, kakšno veselje bi s tem naredila Čebulčevim!«

Moderen zakon

Ona: »Naposled sem le dognala, kje preživim moj mož večere!«

Prijateljice ven glas: »Kje vendar?«

Ona: »Te dni sem bila zvečer slučajno doma in koga mislite, da sem zagledala v delovni sobi — svojega moža!«

Sumljivo

Tinček in Tonček potujeta — V nekem trgu najmeta sobo v gostilnici in se na smrt utrujena odpravita spat. Tinček leže v posteljo, Tonček pa nikakor noče.

»Človek božji, pa vendar ne boš spal na golih tleh? Zakaj pa ne greš v posteljo?« ga začudeno vpraša Tinček.

»Zaradi mrčesa.«

»Ne bodi vendar tako obziren,« meni dobrodušno njegov tovariš, »kaj so ti mar ljudje, ki bodo za teboj spali v tej postelji?!«

Kraljica in moški

Neki angleški diplomat je njega dni vprašal švedsko kraljico Kristino:

»O Vas, veličanstvo, govore, da silno sovražite moške. Ali je to res?«

Hotela je storiti vse, da ne bi otrok velike izgube tako hudo občutil, in s tem izpolniti Petrovo poslednjo željo. To je bila lepa naloga in njena sveta dolžnost.

XXIX.

Za nekaj časa Sabina še ni nameravala odpovedati Werdnovega mestnega stanovanja.

Bilo ji je urediti še marsikaj, kar je bilo v zvezi z dediščino. Razen tega je bilo pa še dosti uradnega pisanja, ki je navadno zvezano s smrtjo kakšnega člana rodbine.

Mesto umrlega v avtomobilski palači je bilo že davno zasedeno; Sabina se je odpovedala podarjenemu avtomobilu, sicer bi od nje pričakovali še bog ve kakšne reklame. Saj je imel njen oče tudi čeden avtomobilček. Z njim se bo lahko vozila, kadar ji bo srce pozelelo, in šofersko skušnjo bo lahko delala v rojstnem mestu.

Bilo je nekega popoldne v tistih urah, ko se jeseni začne zgodaj mračiti. Služkinja je odšla v mesto nakupovat. Sabina je pa z deklico sedela v dnevni sobi na divanu in ji pripovedovala o ljubkem majhnem mestecu, kamor se bosta obe odpeljali naslednji dan. Vse je bilo pripravljeno za odhod in kovčge že zaprti.

Pripovedovala je otroku o gozdu, ki ni lep samo spomladi in poleti, temveč tudi jeseni in posebno pozimi, ko se drevesa odenejo v bleščeče bele plašče.

Mala Lotica je nad vse pazljivo poslušala. Nikoli poprej ji nihče ni tako govoril. Zato je imela pa novo mamico tudi zelo, zelo rada.

Na vhodnih vratih je pozvonilo. Sabina je vedela, da je služkinja odšla, zato je sama odšla odpirat.

»Pogledala bom, kdo zvoni,« je rekla in pobožala malo Lotico. »Ti le tukaj mirno sedi, dokler se ne vrnem.« Pustila je vrata v sobo priprta in odšla v predsobje. Zvonec je pravkar znova zabnel. To pot že nestrpno.

Ko je Sabina odprla, je zagledala pred seboj precej veliko damo ostrih potez, ki je bila oblečena v moško ukrojen plašč in je imela na glavi mehak moški klobuk. Hlastno je Sabino odrinila in zaprla vrata za seboj. S stisnjenimi zobmi je v največji naglici začela pripovedovati, da je razočarana ljubica grofa Werdna, Lena Ferchertova, ki jo je zapustil zaradi Sabinih gladkih lic. Zavrgel jo je, čeprav mu je bila več ko leto dni dobra. Z nepopisnim besom je lučala Sabini očičke, ki so ji zapirali sapo. Pred Sabino je razgrnila poglavje iz Petrovega življenja, o katerem Sabina niti slutila ni. In naposled, ko s svojimi zlobnimi očički še ni bila pri kraju, so pred vhodnimi vrati zarožljali ključji. Služkinja se je vračala domov.

Sabina se je skoraj oddahnila. Toda prekmalu. Tudi neznanka je zaslišala rožljanje ključev in si je bila takoj na jasnem, da ji ne ostane več dosti časa za izvršitev podlega načrta, ki si ga je bila skovala v svoji zločinski glavi.

Še preden je služkinja od zunaj vtaknila ključ v ključavnico, je tujka potegnila iz usnjene torbe, ki jo je imela pod pazduho, kuhinjski nož in z njim namerila na Sabini lep prestrašeni obraz. Ti-

Posebno pazite kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogo krat važnejše od hrane!

Zato pijte Vi in Vaš bolnik čim česče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci

Pospete in vsa potrebna navodila pošljite gratis in z veseljem

Uprava zdravilnega kopaljšča

SLATINA RADENCI

sti obraz, ki je bil grofa Werdna odvrnil od Lene Ferchertove.

Sabina je bila na srečo toliko prisebna, da se je bliskovito obrnila in hotela zbežati v sobo, kjer jo je čakala mala Lota. Toda neznanka njo roka je bila hitrejša. Čeprav ni dosegla nameravanega cilja, se je kakor dobro merjena puščica zasadel nož v lepo Sabino ramo.

Z boleznim krikom je Sabina omahnila na tla...

Lotica je poskočila. Stekla je v predsobje in od strahu glasno zajokala, ko je zagledala novo mamico ležečo na tleh.

V istem trenutku so se vrata od zunaj odprla. Mimo začudene, neslučene služkinje je planila visoka temna postava in stekla po stopnicah navzdol. Vse to se je zgodilo tako hitro, da se služkinja niti zavedela ni. Obraza neznane napadalca niti opaziti ni mogla in tako ni vedela, ali je ženska ali moški.

Lotica je zajokala:

»Moja nova mamica krvavi, pogledj, tamle, na ramo!«

Njena mala ročica je pokazala na levo ramo, kjer je bila črna žalna obleka razrezana in je topla rdeča kri curjela iz globoke rane.

Nadstropje niže je na srečo stanoval neki mlad zdravnik. Služkinja je stekla ponj. Takoj je prihitel s svojo ženo gor in našel Sabino v nezavesti, poleg nje je pa ležal okrvavljen kuhinjski nož. Odnesel je nezavestno na posteljo, preiskal rano in jo očistil.

Mala Lotica je nenehoma jokala. Skrbelo jo je, ali ne bo zdaj tudi njena nova mamica umrla. Zdravnik jo je pobožal po nežnih kodrih in ji zagotovil, da bo mamica že v nekaj dneh na nogah. Služkinji je pa povedal, da gre le za rano v meso.

»Zdjaj mi pa razložite, kako se je nesreča prav za prav zgodila? Poprej ste take hiteli, da vas sploh razumel nisem.«

Služkinja je povedala, da je odšla nakupovat, njena nova gospodinja in Lotica sta pa sami ostali v stanovanju. Ko se je vrnila domov, je mimo nje švignila temna postava; toda v naglici ni mogla spoznati obraza. »In ko sem zagledala grofico ležečo na tleh, nisem mislila nič drugega, kakor da bi priklicala pomoč,« je končala.

»Ali si videla, kdo je bil pri tvoji mamici?« je zdravnik vprašal malo Lotico. Dekletce, navajeno kratkih damskih kril, je zdravniku odgovorila:

»Bil je neki moški, toda jaz ga ne poznam.«

Služkinja se je skušala spomniti. »Da,« je dejala, »bil je neki moški. Neki tujec. Zdel se mi je po postavi mlad. Na sebi je imel površnik in klobuk.«

Zdravnik je Sabino obvezal. Takrat se je zbudila iz svoje omedlevice in je še naspol v nezavesti slišala, kaj sta zdravniku povedali Lotica in služkinja. Na lepem si je bila na jasnem, kaj se je bilo zgodilo, in se je odločila, da nihče ne sme izvedeti resnice. Bilo bi grdo, če bi zdaj Petrovo ime spravljala v zvezo z neko preteklo ljubezensko zadevo.

Ko jo je zdravnik pozneje, ko je bila pri polni zavesti, vprašal, kdo je bil napadalec, mu je odgovorila:

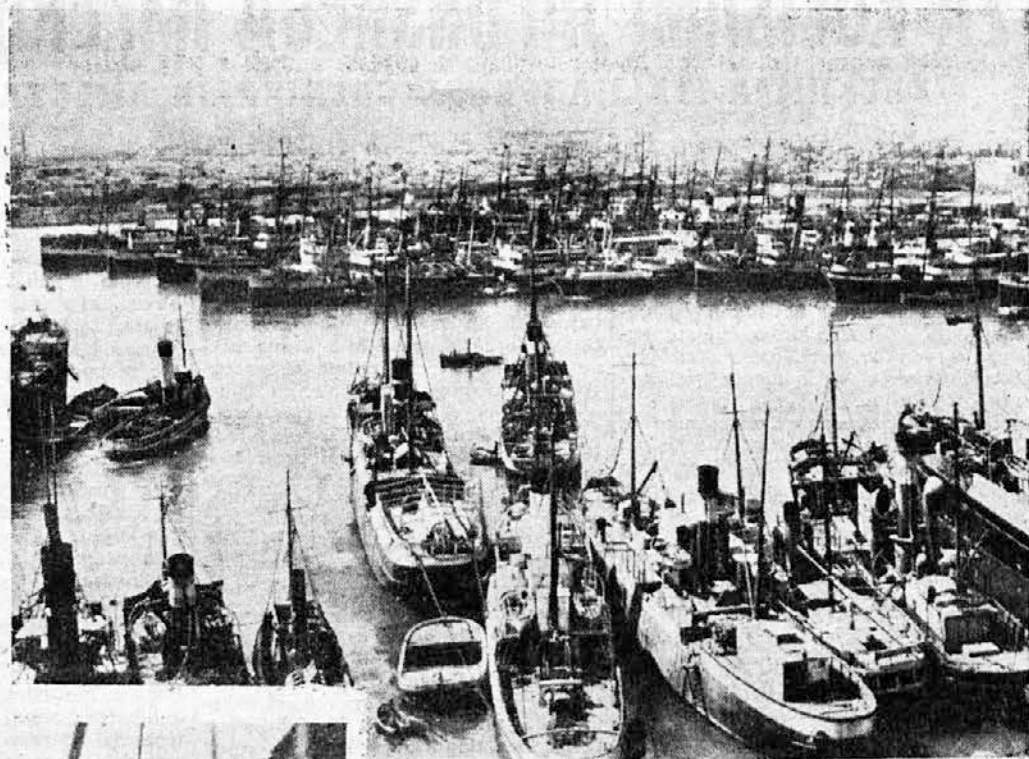
»Niti ne slutim ne, kdo je bil človek. Pod roko je imel usnjeno torbo in mislila sem, da zbira prispevke za kakšno dobrodelno ustanovo. Vse se je tako hitro odigralo.«

Pol ure pozneje je sedel ob njenem ležišču policijski komisar, ki mu je Sabina isto ponovila. In ker sta služkinja in Lotica govorili o napadalcu kot o moškem, ni nihče niti zaslutil, da je bila napadalca ženska.

Toda spet se je zgodilo to, kar bi bila Sabina tako neznansko rada preprečila. Časopisi so na dolgo in široko pisali o skrivnostnem napadu na odvedelo kraljico mode. Članki so polnili uvodne strani dnevnikov in z mastnimi velikimi črkami objavljali senzacionalno vest,

Dalje prihodnjič

Grčija, mati klasicizma in dežela vin

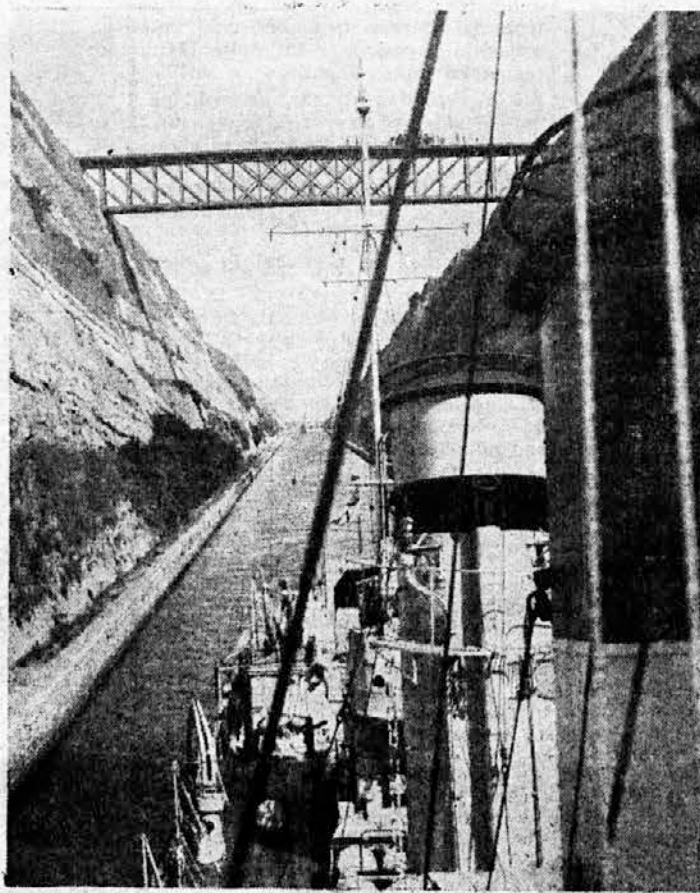
Dedična stare Helade, domovine Homerja in Sofokleja, Platona, Aristotela in Sokrata, Perikleja in Solona, Ksenofonta in Evklida, meri današnja Grčija 130.000 km² in šteje okrog 6.300.000 ljudi.

Grški polotok je izredno členovit in ima nešteto zalivov in otokov. Največji med njimi je Kreta (8300 km²). Dežela je ob morju ravninska, v notranjščini pa gorata. Najvišji vrh je častitljivi Olimp, dom starogrških bogov (2985 m).

Prebivalstvo Grčije se je v teku stoletij zelo menjalo. Danes žive na grških tleh potomci staroslavni Helenov, močno pomešani s Slovani, Iliri, Romuni in Albanci — pa tudi Cincarji, Turki, Bolgari, Armenci in Zidi. Zdaj so ti narodi že tako asimilirani, da skoraj ni več manjšin. Se do leta 1924. je živel na Grškem precej Turkov. Od leta 1922. do 1924., t. j. po grški katastrofi v Mali Aziji — takrat je Kemal prizadejal Grkom strahovit poraz, ko so si hoteli prilastiti maloazijsko obal — se je pa moralo okrog 1.400.000 Grkov preseliti iz maloazijske Turčije v staro domovino, a 350.000 Turkov se je z Grškega vrnilo v Malo Azijo.

Grčija gospodarsko ni posebno močna država. V mirni dobi so jo precej obiskovali tujci zaradi njenih antičnih zanimivosti in ji pustili dosti denarja. Prebivalci se bavijo s poljedelstvom, živinorejo (predvsem ovce in koze) in ribarstvom, goje pa tudi sviloprejk. Grki so že od nekdaj pomorski trgovski narod, zato je zanje važen vir dohodkov pomorska trgovina. Izvažajo južne pridelke, kakor olje, presno in posušeno južno sadje, posebno rozine, pa vino in riže. Žito pridelajo samo v nekaterih predelih. Dober je grški tobak. Ker je Grčija tako gorata, je tudi bogata z rudami, posebno s srebrom, cinkom, bakrom in svinčom.

Prestolnica Atene ima 500.000 prebivalcev. Druga največja mesta so: Pirej (350.000), Solun (245.000), kjer ima tudi naša država prosto luko, Korint, Patras in Kavala.

Grčija se je v letih 1912—13 uspešno udeležila obeh balkanskih vojn. V svetovno vojno na strani zaveznic je šla predvsem pod Venizelovim vplivom. Po sklenitvi miru s Turčijo je dobila Tracijo, a brez Carigrada. Posledica so bili pogostni prepiri s Turki. Med vojno so zavezniki prisilili kralja Konstantina iz schleswig-holsteinske rodbine, da je odstopil. Vrnil se je leta 1920. in takrat je začela Grčija nesrečno vojno s Turčijo. Po porazu je moral kralj Konstantin spet odstopiti (1922). Prestol je zasedel njegov sin Jurij II., a tudi on se je moral kmalu odpovedati in se izseliti v tujino.

Odtlej so na Grškem imeli besedo različni državniki. Najuglednejši med njimi je bil Venizelos. Leta 1932. je pa njegova stranka pri volitvah pogorela in leta 1935. je moral Venizelos v izgnanstvo. Monarhist Kondylis je izvedel plebiscit v prid monarhije. L. 1935. se je sedanji kralj Jurij II. vrnil na prestol. Leto dni nato je general Metaxas, sedanji ministrski predsednik, uvedel diktaturo.

Grčija ima znatno trgovinsko mornarico (1.500.000 ton), njena vojna mornarica pa ni velika (60.000 ton) in še ta je precej zastarela. Grška kopenska vojska šteje okrog 80.000 mož, v vojni pa pol milijona.

Nemci imajo gospodarsko precejšen vpliv na Grčijo, saj je šlo do sedanje vojne 35% grškega izvoza v Nemčijo. Politično je pa precej močna Angležem naklonjena stranka.

Aprila leta 1939. je Anglija zajamčila Grčiji nedotakljivost, in sicer zaradi njenih pomorskih oporišč, važnih za vzhodno Sredozemlje. S Turčijo živi Grčija od leta 1930., po sklenitvi pakta, v prijateljstvu. Njena kolektivna zavezniška pogodba z Jugoslavijo, Romunijo in Turčijo — Balkanska zveza — je z izpadom Romunije nekako avtomatsko ugasnila; veljala bi itak samo v primeru bolgarskega napada.

Zgoraj na levi: Otok Krf. Pogled na luko. Na desni: Atensko пристanišče Pirej. — V sredi: Korintski prekop. — Spodaj, na levi: Otok Kreta. Na desni: Solun

K predsedniškim volitvam v USA

Kdo je bil Monroe?

Nepomemben prezident, znan samo po svoji doktrini

Kadar koli se v poslednjem času govori o Ameriki, slišimo skoraj vselej ime Monroe. Kdo je prav za prav ta človek, ki ga imajo Američani tolikokrat na jeziku?

Njegovi življenjepisni nam pripovedujejo, da je bila njegova življenjska pot zelo, zelo pestra. Najprej je bil tesar, nato polkovnik, potlej odvetnik, zatem veleposlanik in nazadnje predsednik Združenih držav. Kot prezident je bil pravi original. V Washingtonu ni Jamesa Monroea nikdar srečal brez debele palice, ki jo je neprestano vrtel med prsti.

2. decembra 1823. je Monroe predložil ameriškem kongresu spomenico, ki je postala temelj politike v odnosih med Ameriko in Evropo.

V tej poslanici je med drugim dejal: »Naša prva in osnovna zapoved naj bo, da se nikdar ne vmešavajmo v noben evropski zaplet; druga zapoved bodi, da ne smemo nikdar dovoliti, da bi se Evropa vmešavala v zadeve na tej strani Atlantika...«

To je tisto znamenito pravilo, ki je pozneje zaslovelo pod imenom *Monroejeve doktrine*.

Prav čudna zadeva. Približno trideset let prej je bil Monroe ameriški veleposlanik v Parizu, prav tedaj, ko je bila revolucija na višku. In prav Monroe je bil tisti, ki se je indiskretno vmešaval v francoske zadeve, kakor so to sploh poldrugo stoletje počeli vsi ameriški veleposlaniki na Francoskem.

Že sam Monroejev prihod v francosko prestolnico je bil nenavaden. Se preden je izročil svoje poverilnice, je bučno odšel v konvent, objel predsednika, stopil na govorniški oder in začel ognjevito govoriti o francosko-ameriških odnosih. Prezident George Washington ga je moral zaradi tega posvariti, češ da sejna dvorana konventa ni »prizorišče diplomatskih vljudnosti«. In ko so prenesli Rousseaujeve ostanke v Pantheon — tistega Rousseauja, ki je smešil ameriške puritance — je Monroe nesel v sprevedu veliko ameriško zastavo. Washington ga je zato hotel odpoklicati, a Monroe se ni odzval.

Vse kaj drugega kakor Monroe je bil veliki prezident George Washington, ustanovitelj in prvi predsednik Združenih držav. Ko je odhajal s predsedniškega mesta, se je poslovil z besedami: »O, moj narod, bodi pošten in pravičen do vseh narodov! Živi v miru in složnosti z vsemi! Vera nam to nalaga, a tudi dobra politika nam to zapoveduje.«

Ameriški prezidenti

1. in 2. Washington	1789—1793	22. Johnson	1865—1869
3. Johns Adams	1793—1797	23. in 24. Grant	1869—1873
4. in 5. Jefferson	1797—1801		1873—1877
6. in 7. Madison	1801—1805	25. Hayes	1877—1881
	1805—1809	26. Garfield	1881
	1809—1813	(zavratno umorjen)	
8. in 9. Monroe	1813—1817	27. Arthur	1881—1885
	1817—1821	28. Cleveland	1885—1889
	1821—1825	29. Harrison	1889—1893
10. Quincy Adams	1825—1829	30. Cleveland	1893—1897
11. in 12. Jackson	1829—1833	31. Mac Kinley	1897—1901
	1833—1837	32. in 33. Th. Roosevelt	1901—1905
	1837—1841		1905—1909
13. Van Buren	1841	34. Taft	1909—1913
14. Harrison	1841	35. in 36. Wilson	1913—1917
(umrl mesec dni po izvolitvi)			1917—1921
15. John Tyler	1841—1845	37. Harding	1921—1923
16. Polk	1845—1849	38. in 39. Coolidge	1923—1927
17. Taylor	1849—1850		1927—1929
(umrl med funkcijsko dobo)		40. Hoover	1929—1933
18. Fillmore	1850—1853	41. in 42. Franklin Delano Roosevelt	1933—1937
19. Pierce	1853—1857		1937—1941
20. Buchanan	1857—1861	43. ?	1941—
21. Lincoln	1861—1865		
(zavratno umorjen)			

Skrivnost japonskega vohuna

ZA KULISAMI JAPONSKEGA IMPERIALIZMA

RAZKRITJA ITALIJANSKEGA ČASNIKARJA AMLETA VESPE

IZ ANGLEŠČINE PREVEDEL VLADIMIR PAVŠIČ

12. nadaljevanje

Naj vam navedem resnične vzroke, ki so me prisilili k temu, da sem izginil. Pred mesecem dni sta mi dva orožniška stotnika, s katerima sem delal v Mukden, povedala, da nameravata ugrabiti kitajskega ravnatelja Prometne banke v Futientien (starokitajskem delu mesta, pet minut od Harbina).

Ker je bil dobro zastražen, smo se odločili, da ga aretiramo. Rus Knipe, orožniški agent, neki narednik, dva japonska orožnika in jaz smo prišli v njegovo hišo, ga aretirali in odvedli v prazno poslopje blizu futientienske orožniške postaje, kjer sta nas čakala oba stotnika.

Obesili so bančnega ravnatelja za noge in stotnika sta ukazala, naj grečo aretirat še njegovo ženo in jo privedejo. Ko je prišla, so ji pokazali moža in ji rekli, da bo visel v tem položaju tako dolgo, dokler jim ona ne prinese tri sto tisoč dolarjev. Potem so jo pustili, da je šla. Čez dve uri se je vrnila s 180 tisoč dolarji, jih izročila stotnikom in izjavila, da ji v tako kratkem času ni bilo mogoče zbrati celotne vsote, in obljubila, da bo ostanek prinesla v štirinajstih dneh, če ji moža izpuste.

Ravnatelj so izpustili, nato sta pa stotnika izročila Knipeju in meni po 10.000 dolarjev, morala sva pa priseči, da ne bova živi duši črhnila niti besedice o tem.

Tisto jutro je poslal pome poveljnik japonske konzularne policije in mi povedal, da je izvedel o ugrabitvi ravnatelja Prometne banke: nato mi je ukazal, naj mu dam osem tisoč dolarjev, sicer me bo dal zapreti.

Predobro poznam Japonce, zato vem, da je šele konec. Poslali bi me pod zemljo, čeprav bi jim dal ta denar. Zato mislim, da je zame bolje, če izginem s tem majhnim denarjem, ki ga imam, in začnem novo življenje kjer koli drugje.

S prošnjo, da mi oprostite napake, vam pošiljam izraze svojega iskrenega spoštovanja. — Vaš podšel št. 4.

S svinčnikom je bilo pripisano: Fantu sem naročil, naj vam da pismo šele po treh dneh. Ne oštevaajte ga zato!

Prebral sem pismo in odšel iz hotela naravnost k svojemu šefu ter mu pokazal zanimivo poslanico. Moje pričakovanje, da bo imela nanj kakršen koli učinek, se ni uresničilo. Vse skupaj se mu je zdelo zelo posrečena šala in se je iz vsega srca nasmejal. Ko se je končno umiril, mi je rekel:

»Bogme, imenitno sta to naredila! 180.000 dolarjev v eni uri!... Kakšen krasen lovovski par... ta dva stotnika! Zasluzita da bi u pustil, naj v miru uživata svoj denar... vendar vsota je prevelika. Gotovo ne bosta preveč vesela, ko bosta slišala, da mi je zadevščina znana in da jima bo treba odšteti v našo zakladnico večji del denarja, o katerem sta prepričana, da je že njuna last. Preseneča me samo, da na eni strani ravna kakor prava lisjaka, na drugi pa kakor bedaka. Kaj jima pride na misel, da dasta Rusoma dvajset tisoč dolarjev!... Neverjetno! Naši armadni častniki, ki nimajo nikoli pet jenov v žepu, bi napravili revolucijo, če bi to izvedeli!«

Niti minuto ni trafil časa, ampak je takoj telefoniral na orožništvo in ukazal, naj Knipeja brez odloga aretirajo in zapro, dokler ga on sam ne zasliši.

Orožniška stotnika sta morala izročiti mojemu šefu 140.000 dolarjev, sama sta jih pa smela obdržati 20 tisoč. Knipeja so imeli zaprtega 43 dni; pretepali so ga strahovito, dokler končno ni izdal, kam je skril 9600 dolarjev, ki so mu še ostali od njegovega celotnega zaslužka 10.000 dolarjev. Ko je denar oddal, sta ga stotnika spet sprejela v orožniško službo, kakor da se ne bi bilo nič zgodilo.

20. POGLAVJE MOJE PLAČILO

Dva dni po dogodku s tem piscom sem moral zopet k šefu. Čez pol ure sta stopila v pisarno neki Japonec in neki Kitajec. Nobenega nisem poznal. Japonec je izmenjal nekaj besedi s šefom in odšel. Šef me je predstavil Kitajcu, velikemu, krepkemu, na pogled precej prostaskemu možaku, in mi dejal:

»Ta Kitajec zastopa eno izmed razbojniških skupin, ki se klatijo po severni Mandžuriji. Obvestil me je, da imajo ujetih 34 japonskih vojakov in dva častnika, katere bi radi zamenovali za nekaj svojih prijateljev, zaprtih v naših ječah. Pripravljen je ostati pri nas kot talec do vaše vrnitve in odgovarjati s svojim življenjem za vašo osebno varnost. Jutri pojdete z njegovim kitajskim prijateljem v Hailun. Na postaji, ki vam jo bo pokazal, izstopite in pojdite, kamor vas bo vodil. Ko boste v banditskem taborišču, se najprej prepričajte, ali so res tam naši ujetniki. Če so zares, si zapišite njihova imena in njihove čete, potem se pa pogovorite o pogojih in načinu izmenjave.«

Drugo jutro ob sedmih sem stopil v vlak, ki me je odpeljal proti Hailunu. Spremljal me je tovariš našega talca. V Ličjavopuju, oddaljenem petdeset kilometrov od Harbina, me je moj spremljevalec, ki dotlej ni izpregovoril niti besede in samo prikimal ali odkimal na moja vprašanja, spoštljivo opozoril, da morava izstopiti. S postaje sva odšla v neko vas, prehodila neka ulic in se ustavila pred kitajsko bajto, kjer sta nas čakala dva osebja mongolske kornja. Moj vodnik je, ne da bi bil koga vprašal za dovoljenje, konja odvezal, mi dal vajeti v roko in me prosil, naj zajaham. Jedzila sva šest ur in ob treh popoldne prispela v drugo mandžursko vas, kjer naju je ustavila skupina Kitajcev. Po tistem so z mojim spremljevalcem izmenjali nekaj besedi, prišli nato k meni in me pozvali, naj si dam zavezati oči. Prav rad sem pristal na to in potem smo zopet jездili še kakih dvajset minut. Ko so mi sneli obvezo z oči, sem se znašel v podzemeljski kleti, kjer je čakalo na nas pet Kitajcev. Eden med njimi, oblečen po evropsko in v visokih usnjenih gamašah, je stopil k meni in me ogovoril v brezhibni ruščini.

Razgovor je bil kratek. Bili so res razbojniki. Skrbelo jih je samo, kako bi vrnilli svobodo 27 svojim tovarišem, ki so jih bili ujeli Japonci pri nekem spopadu. V zameno so bili pripravljeni izpustiti 34 japonskih vojakov in dva častnika. Sporazumeli smo se, da bodo izpustili 17 vojakov in enega častnika pod pogojem, da naslednji dan japonsko vojaško poveljstvo izpusti 17 banditov, katerih imena mi je izročil poglavar. Ker so jih Japonci že večkrat ukani, so zahtevali, da ostanem jaz za talca. Bržkone so me zaradi važne naloge, ki mi je bila poverjena, imeli za »veliko ribo«.

Se tisti večer ob sedmih je odjedzilo na mongolskih konjih 18 Japoncev. Vsi so imeli zavezane oči, a spremljali so jih oboroženi Kitajci. Častniku sem bil izročil za svojega šefa pismo, v katerem sem mu obrazil dogovor o izmenjavi.

Dva dni pozneje je proti večeru prišlo 17 osvobojenih banditov, narkar so izpustili še ostalih 18 Japoncev in jih poslali v Harbin na enak način kakor prvi pot. Jaz sem ostal za talca, ali bolje, bil sem častni gost. Razbojniki so ravnali z menoj na moč ljubezljivo, ponujali so mi najboljše jedi in pijačo, kar so jih imeli v svoji ne preveč obilni zalogi. Minila sta dva dneva in prišlo je še ostalih deset izpuščenih banditov. Ko je bilo tako opravljeno moje poslanstvo, sem odšel enako, kakor sem bil prišel. Spremljali sta me dve eskorti na konjih. Po nekaj urah je že smo razhajali, narkar so mi odvezali oči in vrnilli samokres. Eden izmed Kitajcev mi je povedal, naj se napotim naravnost proti lučem, ki so se videle v daljavi. Čez pol ure sem bil na postaji v Hsinglungcenu, oddaljeni 40 kilometrov od kraja, kjer sem nekaj dni prej izstopil.

V Harbinu je šef kar žarel in prekipel od hvale:

»Se danes napišem poročilo v Tokio in povem, kako sijajno ste izvršili svojo nalogo. Ne bom jih pozabil opozoriti, kako ste se sami ponudili za talca, da bi dosegli osvoboditev japonskih vojakov.«

»Tako. Vaša naslednja naloga bo doseči osvoboditev nekaj sto Japoncev, ki jih imajo ujetje iregularci. Z njimi bo šlo teže kakor z razbojniki. Tri mesece smo poskušali in dosegli nismo ničesar. Precej neveščnosti nam delajo ti iregularci. Slabo oblečeni, slabo hranjeni in oboroženi vztrajajo v borbi, razdirajo železniške proge, spuščajo naše vlake v zrak in uganjajo vsakovrstne hudobije. Zdaj si pa mislite, da so med Japonci še zmerom idealisti, pacifisti in druga govda, ki menijo, da bi združena Kitajska Japonski več koristila kakor Kitajska, ki je razdejana po revoluciji in pod japonsko kontrolo.«

»Združena Kitajska po desetih letih ne bi hotela več kupiti niti za en dolar japonskega blaga... Vseposvodi kitajske tovarne... in za vse... od otroških igračk do municije. Čez deset let bi Kitajska producirala vse, kar danes kupuje od Japonske. Ne samo to, celo prodajala nam bi svoje izdelke, konkurirala s svojimi najcenejšimi delovnimi silami na svetu, ki so plačane še slabše kakor japonski delavci. Niti naši delavci niti naši kmetje ne morejo uspešno konkurirati s kitajskim poljedelskim in tovarniškim delavcem, zakaj Kitajci so mnogo treznejši, telesno močnejši in se laže prilagajajo podnebnju in življenjskim razmeram kakor Japonci.«

»Ali ni čudno, da jaz, japonski general, tako govorim z Evropejcem? Toda pripovedujem vam vse te stvari zato, ker sem prepričan, da veljajo vaše simpatije nam Japoncem... ker vidim v vas že našega, in to našega za zmerom.«

Za trenutek je prenehal in potem nadaljeval:

»Da bi se ognili kitajski konkurenci, smo zgradili na stotine tovarn in delavnic na Kitajskem, kjer lahko delamo s poceni delovno silo, medtem ko imamo na Japonskem nešteto nezaposlenih. Sami sebi bi podpisali smrtno obsodbo, če bi dovolili Kitajski, da bi se v prihodnjem desetletju zedinila in preuredila. Se zdaj, ko niso združeni, grade arzenale, letališča, vojaške šole itd... Se deset let pa bi bili premočni za nas. Staro prepričanje, da Kitajci niso za boj, se je razblinilo. Videli ste lahko, kaj se je zgodilo ob reki Nonni, pri Sunbeiu Tsitsiharju in pri mnogih drugih spopadih. Poglejte jih danes... te bandite... borijo se ko tigri in rajši do zadnjega moža poginejo, ko da bi se vdali. Vseposvodi jih je dovolj, pa jih vendar ne morete najti nikjer. Mislimo, da smo jih uničili, pa vseposvodi bombardirajo naše vlake, vsak dan pobijajo naše vojake in imajo sto in sto naših ujetnikov. Deset let!... Če jim damo še deset let, ne bomo nikjer več varni, ne samo na Kitajskem, ampak tudi v Mandžuriji, na Koreji in morda celo na samem Japonskem. Deset let!... Pustiti 450 milijonov Kitajcev dovolj časa, da se oborože in organizirajo... in se potem poigrajo z nami, kakor jih bo volja! To se ne sme zgoditi nikoli in nikdar! Če se Japonska ne odloči za vojaško diktaturo, če ne postreli na stotine idealistov, pacifistov, nevarnih idiotskih agitatorjev, je naša domovina izgubljena. Zdaj je čas, da zavzamemo Kitajsko. Z vsakim letom, ki ga zapravimo, postaja naloga težja, in če bomo čakali predolgo, postane sploh nemogoča.«

»Edino kontrola nad naravnimi bogastvi Kitajske nam bo omogočila uresničenje našega ogromnega oborožitvenega programa ter dvignila našo vojsko in mornarico do take višine, da bomo mogli vsiliti svojo voljo vsemu svetu ter razširiti svoj imperij tja, kamor segajo naši načrti.«

»Sele ko bo Japonska kontrolirala Kitajsko, bomo lahko segli po Sibiriji, Indokini, Filipinih, Indiji, Novi Zelandiji, Avstraliji, kamor bomo hoteli. Brez Kitajske morajo Japonci nazaj na svoje otoke — ribe loviti.«

»Bojim se, da sem vas moril s svojim govorjenjem... vendar je dobro, da se kdaj pa kdaj iznebiš svojega bremena.«

»No... ali bi hoteli kaj majhnega prigrizniti z mano? V veselje mi bo vaša družba... seveda, če vas ne zažujem.«

Sprejel sem povabilo in odšla sva po stopnicah v gornje nadstropje, kjer je imel ta skrivnostni mož svoje stanovanje. Na svoje presenečenje sem opazil, da je južina pripravljena na evropski način in da se moj šef pri jedi vede kakor popoln gentleman. Stregli sta dve mladi japonski dekleti.

Priložnost se mi je zdela ugodna, da spoznam tega čudnega moža, ki se je znal vesti ko gentleman in hkrati kakor človek najbolj prostaske vrste ki je bil izobražen v toliko stvareh in vendar v premmnih docela neveden, ki je bil včasih ves prepričan o triumfalnem pohodu Japonske in je drugič kazal, da se boji za usodo svoje domovine. Resnično, eden najbolj paradoksnih ljudi, kar sem jih srečal.

Dalje prihodnjic

H. I. ANDERSEN: ZGODBA O KRESILU

Ko je videla, da je pes s princesko izginil v veliki hiši, je pomislila: »Zdaj vsaj vem, kam jo nosi.« In vzela je kredo in naredila z njo velik križ na vrata one hiše.

13

Nato je odšla domov in legla.

In tudi pes se je kmalu vrnil s princesko domov. Ko je pa videl, da je na vratih hiše, kjer je stanoval vojak, narisan križ,

je vzel kos krede in narisal križe na vrata vseh hiš v mestu. To je zelo modro naredil, saj zdaj dvorna dama ni mogla najti pravih vrat, ker so bili na vseh beli križi.

14

Zjutraj rano sta prišla kralj in kraljica,

v njih spremstvu je bila stara dvorna dama in polno častnikov; vsi so hoteli videti, kje je bila ponoči njihova princeska.

»Tukaj je bila,« je vzkliknil kralj, ko je zagledal na prvih vratih narisan križ.

»Ne, tam je bila, ljubi moj mož,« je dejala kraljica, ko je zagledala druga vrata z belim križem.

15

»Tukaj je še eden in tukaj tudi,« so se jeli oglašati spremljevalci in dvorjani.

DALJE PRIHODNJC

KRIMINALNI ROMAN

RUMENA KACA

SPISAL EDGAR WALLACE * PREVEDEL Z. P.

10. nadaljevanje

»Imenitno imaš tukaj urejeno,« je dejala. Če bi bila Joan le količaj hinavska, bi bila v opazki svoje sestrice slišala zbadljivo pikrost. »Oče je pravkar telefoniral. Drevi ga ne bo domov. Rad bi, da bi jedle z njim v mestu. Ali ti bo kaj nerodno, če boš sama v hiši?«

Vprašanje je bilo jalovo. Koliko večerov je že sama prebivala, pa je nihče ni vprašal, ali ji je všeč tako. Bila je kar srečna, ako je lahko nemoteno uživala samoto.

»Mogoče se vrnemo prav pozno, ker gremo po gledališču še v hotel Savoy na ples.«

Letty je bila že spet pri vratih, ko se je še nečesa domislila.

»Videla sem tvojega Mr. Lynna, Joan. Čeden dečko! Zakaj je le privikrat prišel tako smešno nasmejen?«

Zdaj je prežalo na Joano neizogibno prerokanje. Saj je kar vedela, da se bo nekoč zgodilo. Misli so bile menda že od pamtiveka v Sunny-Lodgeu vzporedne, hkrati in iz istega nagiba porojene.

»Ne da bi mislila, da morda ta izprememba mene kaj zadene!« je rezko dejala Letty. Vrgla je glavo ošabno vznak in zbadala: »Dekle našega stanu se tako ali tako ne more kar tjavdan poročiti.«

Tudi Joan je utegnila biti vrtiček in je znala ponagajati. Razen tega je bila na moč radovedna, kaj bi neki Letty rekla, če bi ji debelo zagodila in ji povedala še tople novice.

»Clifford Lynne ni reven človek. Narobe! Neizmerno bogat je,« je s prikrito zafrkljivostjo menila. »Mr. Bray je imel samo desetino vseh delnic trgovske družbe, Clifford Lynne pa osem desetini.«

Letty je odprla usta in razširila nosnice.

»Kdo ti je povedal?« je ujedljivo vprašala.

»Clifford Lynne sam... in prepričana sem, da se mi ni zlagal.«

Letty je hotela nekaj reči, pa si je premislila in zaloputnila vrata za seboj. Zdivjala je po stopnicah navzdol. Pet minut pozneje je Joan slišala glasove pred svojimi vrati, in ne da bi bila potrkal, je planila Mabel v sobo, za njo pa njena sestra.

»Ali je to res, kar je Letty pripovedovala o Lynnu?« je mrko vprašala. »To je pa res čudno, da nisimo prej ničesar slišali o tem!« Joani je kar igralo srce. Najrajši bi bila prasnila v glasen grohot, a se je zaradi ljubelega miru obvladala.

»Mar imaš veliko premoženje Mr. Lynna v mislih? Res je, res, da je neizmerno bogat; to je pa že vse, kar vem.«

»Ali oče to ve?« je vprašala Mabel, trudeč se, da zatre svoj neupravičen srd.

Joan je odkimala.

»Ne verjamem, da bi že vedel.«

Obe sestri sta se pomembno spogledali.

»Zdaj je stvar popolnoma drugačna!« je s poudarkom menila Mabel. »Prej bi naju ne smel nihče siliti, da se poročiva s strašilom, in bilo bi več ko smešno, da je kdo od naju zahteval, naj se do smrti naveževa na revnega uradnika našinega pokojnega strica.«

»To bi bilo kar neokusno početje!«

»Videti je res, da je stric Bray želel, naj bi se ena izmed naju poročila z Lynnom,« je povzela Mabel, »zakaj prepričana sem, da se mu še sanjalo ni, da tlači tudi neka Joan Bray to prelesto zemljo.«

»Prepričana sem, da tako spet ni bilo,« je odgovorila Joan. In Mabel se je nasmešnila, ko se je vrgla v najudobnejši naslanjač v sobi.

»Potlej pa moramo na moč pametno ravnati,« je dejala prijazno, da prijazneje ni mogla. »Če je to, kar praviš, resnično res — in niti za hip si ne upam dvomiti o tem — potlej je potrebno, da bo želja strica Joeja...«

»Izpolnjena!« je sklonila Letty, ko je Mabel iskala besedo.

»Da, tako je! To bo zate nemara malce neprijetno, toda ti moža itak ne poznaš in ti je misel na to poroko menda še zmerom neznos-

no breme. Že takrat sem bila rekla Letty, ako bo treba žrtve, si jih bova morali medve naprtiti na ramena. Ne marava te izrabljati — in da povem slovstveno — ne marava, da bi bila najino orodje. Priznati pa moram, da spočetka res nisimo bili nasproti tebi popolnoma korektni. Še davi sem papanu dejala, da me zastran te poroke mučijo razni dvomi — in da bi o stvari morali vendar še temeljito razmisliti, preden privolimo, da se omožiš s človekom, ki te z njim čaka bogve kakšna trnjeva bodočnost.«

»Saj ga tudi ti ne poznaš; še toliko ne kakor jaz,« je s čudnim naglasom menila Joan.

»Že, že, toda midve imava z moškimi večje izkušnje,« je očitače vzkliknila Mabel. »Vendar nikar ne misli, Joan, da me morda slepi njegovo morebitno bogastvo. Oče je dovolj bogat, da me z imenitno balo in primerno doto omoži; zato še ni treba Lynna Clifforda.«

»To se pravi, n a j u, zakaj kocka še ni padla, katera izmed naju se bo poročila z Lynnom Cliffordom,« je brž popravila Letty s primerno osornostjo. »In...«

Potrkal je Letty, ki je stala vratom najbližje, je odprla. Vstopil je sluga.

»Spodaj čaka neki gospod. Rad bi govoril z Miss Joano,« je rekel. Letty mu je iztrgala posetnico iz roke.

»Clifford Lynne,« je izdala brez sapa.

Joan se je nasmešnila.

»Zdaj imate ugodno priložnost, da uredite stvar,« je podsmehljivo menila Joan. »Po vsaki ceni je treba njega vprašati za mnenje.«

Letty je kar barvo izpremenila.

»Nikar se ne drzni!« je kričnila brez sapa. »Nikoli bi ti ne odpustila, Joan, če samo besediče črhneš!«

Toda Joan je ni poslušala, temveč je kar odbrzela po stopnicah navzdol.

Stopila je v sprejemnico in še mar ji niso bili nauki, ki jih je dobila od sestrice na pot. Najrajši bi bila prasnila v grohot. Zakaj nenadejano ji je šinila čedna vzporedba v glavo: če je ona Pepelka, sta zdaj naduta Letty in debelušasta Mabel obe Pepelkini hudobni sestri...

Clifford je stal ob oknu. Gledal je na vrt. Brž se je obrnil, ko je slišal, da so se vrata odprla. Na svoj prenapljeni način je kar brez uvida začel:

»Ali bi se lahko drevi dobil z vami?«

»Da,« je presenečeno odgovorila.

»Sama bom, zakaj dekleti gresta v mesto večerjat.«

Prijel se je nekam zaskrbljeno za brado, ko mu je to povedala.

»Tako, tako... V mesto gresta?«

Namrščil je obrvi. »Nu, sicer pa nič ne de. Rad bi, da bi prišli v Slaters-Cottage. Ali boste prišli, če vas pokličem?«

S predpisi o lepem vedenju se Joan nikoli ni sporekla, saj ni nikoli storila nič nedostojnega, zmenila se pa tudi ni, če so si ljudje zaradi kakšne njene svobodine jezikne brusili. Toda Cliffordova želja je bila vendarle malo prehuda tudi za njene malce svobodne pojme o dostojnosti.

»Ali je to neizogibno potrebno?« je vprašala. »Prišla bom, ako želite; zakaj predobro vem, da bi me ne vabili, če bi ne bilo na vso moč važno.«

»Prav tehten razlog imam, verjemite mi,« je resno dejal. »Rad bi, da se snideš z nekom; vsaj upam, da bo po moji želji.«

Živčno si je segel v košate lase.

»Mojeja, rekel bi... najinega prijatelja boste spoznali.«

Malce je bila osupla sprico njegove vznemirjenosti; radovednost jo je gnala, da bi zvedela za vzrok.

»Ob desetih vas bom obiskal,« je rekel. »In Joan... vse sem razmislil, pa sem hudo, hudo v skrbeh...«

Kar čutila je, da je ona sama vzrok njegovega nemira.

»Ali ste si mar premislili?«

Stresel je z glavo.

»Mislite zastran najine poroke? Ne, ne zato! Nikoli si nisem upal do konca misliti, kako se bo ta moja pustolovščina končala. Ko bi me

ne gnal zmerom ta preklicani čut dolžnosti... Toda to nima opravka s to stvarjo. Nocoj morava vse pretehtati z drugega vidika. Toliko sem že potoval v življenju in toliko sem že tvegaj, hkratu pa toliko pretrpel, da...«

»Trpeli ste?«

Vneto je prikimal.

»Po zaslugi modre usode,« je mrko menil. »Vam ni bilo treba čakati, da vam zraste dolga brada... Toda ko sem bil še daleč, daleč v svoji majhni hiši blizu Slangtana, to ni bilo tako hudo. Tudi na potovanju ne. Šele ko sem se spet dotaknil civilizacije... Ali si lahko mislite, kako je to nerodno, če se oblačiš za obed, pa si v gumbico na ovratniku usčeneš šop brade? No, zdaj je sicer že vse to minilo... in zdaj...« v zadregi je utihnil... »pri Jupitru, zdaj res nisem več žalosten.«

»Zastran tega, ker ste si pustili brado rasti?« je nedolžno vprašala.

Pogledal ji je naravnost v oči.

»Saj vendar predobro veste, da nisem hotel govoriti o svoji bradi, temveč o vas. Želel bi, da mi ni čas tako odmerjen in bi vas utegnili študirati. Morda imate naposled še hudoben značaj...«

»Pošteno hudoben!« mu je lagala v obraz.

»In morda ste domišljavi in plehki,« je mirno nadaljeval. »Vsa čedna dekleta so nečimrna in plehka. Tega me je naučila moja samska teta, ki me je vzgajala. Vendar vas imam kljub temu precej rad... Ali ni čudno?«

»Bilo bi čudno, če bi bilo drugače,« je zamišljeno menila Joan.

Zasmejal se je.

»Ali ste umor že opravili?« je vprašala zaskrbljeno.

Ostrmel je.

»Umor? Ah da! Mislite Fing-Suja? Ne! Bojim se, da bom imel

HARMONIKO

vseh vrst, violino in druga glasbila se naučite hitro in ceneno le pri strokovnjaku! - Pouk na Vašem domu ali v tečajih, naslov „GLASBA“ LJUBLJANA, Predjamska 37 (Rožna dolina)

drevišnjo noč preveč drugih opravkov. Umoril ga bom pa prav gotovo,« je čudno resno pribil. Čeprav je izza te resnobe zvenela surova šala, je Joan vendarle vzdrlžela, ker je bila prepričana, da v jedru vendar resno misli. »Moram ga umoriti, toda ali je treba prav to noč?« Stresel je z glavo. »Treba bo še prej marsikaj drugega opraviti... Kdaj bi se midva lahko poročila?«

Njegovo vprašanje je bilo resno in čutila je, kako je zardela do ušes.

»Ali je to potrebno?« je malce obupano vprašala. Zdaj, ko se zlahka ni mogla več izogniti posledice svoje ljubube, jo je za hip obšel preplah. V njegovem vprašanju je pa bilo toliko odločnosti, da jo je ko naslednji trenutek prevel tesnoba občutek sreče. In vendar je bilo njegovo vprašanje spet tolikanj stvarno in hladno, da ji je bilo kar hudo, ko se je spomnila, v kako mehkem in sladkem ozračju se po navadi rodi tako važno življenjsko vprašanje. Kar hudovala se je nanj, da je bil tako malo tenkočuten.

Zrel premislek jo je vrgel spet nazaj v trezno vsakdanjost in ubil odsvit romantike, ki je zadnje dni krožil nad njo.

»Sodim, da hočete s tem le utesiti svoje lastno udobje,« je hladno dejala. »Saj veste, Mr. Lynne, da vas ne ljubim nič bolj kakor vi mene.«

»O tem nama ni treba izgubljati besed,« je osorno menil. »Rad bi vam pa resno nekaj povedal: še nikoli nisem bil zaljubljen. Imel sem res na tistem svoje sanje in ideale kakor sleherno človeško bitje na svetu in priznati moram, da ste prav vi za las blizu tisti skrivnostni ženski iz mojih sanj, ki sem jo želel srečati na svoji življenjski poti. Ako vam rečem, da vas imam rad, mislim to do besede tako. Ne srdite se name, da nisem tako za-

Neprimerno boljši od ruskega čaja je naš aromatični

»EMONA«

cvetlični čaj

Prijetno boste presenetili Vašo družino in Vaše goste.

Paketi po din 6-50 in din 18— v trgovinah

Proizvaja:
Lekarna Mr. Bahovec — Ljubljana

teleban, da bi poljubljaj zemljo pod vašimi stopinjami... toda takšna blaznost me morda še prime...« Medtem ko je govoril, je obkrožal dobrohoten in prijazen nasmehek njegov obraz; oči so mu žarele v nežnem ognju.

Ko ga je videla takega, jo je minila upornost. Bila je sicer še malce srdita nanj, a je vendar občudovala njegovo odkritosrčnost. Ni mu hotela zabrusiti v obraz, da je njeno srce še prav tako svobodno kakor njegovo, čeprav jo je ta pikra opomba na moč ščemela na jeziku.

»Danes je ponedeljek,« je spet povzel. »S posebnim dovoljenjem se bova lahko v petek poročila. Petek bo srečen dan... za nekoga...«

»Ali resno mislite?« je s strahom in osuplo vprašala.

»Malo nenadno je, vem... toda zadeva se hitreje razvija, kakor sem mislil,« je dejal.

Segel je po klobuku.

»Ob desetih vas bom poklical. Ali vas moré kakršni koli pomisleki?«

Odkimala je.

»In tudi strah vas ne navdaja?« jo je podražil. Toda brž je pridlejal: »Za strah res ni vzroka... zdaj še ne!«

»To vas pač prosim, da mi poveste, kdaj se bom morala začeti bati,« je dejala, ko ga je spremila k vratom.

»Mene se vam ne bo treba nikoli bati,« je mirno odgovoril. »Mislim sem na nekoga drugega.«

»Fing-Suja nemara?«

Sunkovito se je obrnil in ji pogledal v oči.

»Ali znate celo misli brati?« Položil je svojo dlan na njeno nadlaket in jo nežno stisnil. Storil je to tako prijazno in bratovsko, da ji je šlo skoraj na jok.

Obe sestrični, ki sta koj prišli, ko je Clifford zaprl vrata za seboj, sta jo ubrali za Joano v knjižnico.

»Povej, ali si mu kaj rekla?« je odsekano vprašala Mabel. »Tolikanj nesramna in nizkočna menda nisi, Joan!«

Joan jo je osuplo pogledala.

»O čem smo pa govorile?« je vprašala. Njena osuplost je bila odkritosrčna, zakaj popolnoma je bila pozabila pogovor v svoji sobi.

»Letty je mučila strašna zavest, da mu boš vendarle povedala, kaj smo se zgoraj menile, čeprav sem ji ves čas zatirjevala, da te ne pozna če tako nizkotno misli o tebi.«

»Oh, zastran vajine poroke...« se je zdajci spomnila Joan. »Kaj še! Na to sem čisto pozabila. Vsa sva bila zatopljena v uganjanje, kateri dan bi izbrala. Mr. Lynne in jaz se bova namreč v petek poročila.«

»Bog nebeški!« je kričnila Mabel.

Ta njen prenapljeni vzklik je bil odpušljiv, zakaj nekaj trenutkov prej se je bila čednostna Mabel odločila za »veliko žrtve«, da postane namreč žena Clifforda Lynna.

17. POGLAVJE

Sestri sta odšli ob šestih v mesto in Joan je bila od srca vesela, ko je gledala za elegantno limuzino, ki je zdrvela po Eghan-Roadu. Sama je povečevala in potrpežljivo čakala, da jo obišče Clifford Lynne. Njegovo vedenje jo je sicer malce razočaralo, zakaj zdela se ji je, da je v njegovih očeh ta zakon še zmerom zgolj poslovna zadeva. Razen bežnega stiska nadlehtni ni pokazal ne nežnosti ne čutne pozornosti za njene čare; vedela je pa, da se sicer še na moč vzdržni moške tega težko ubrani. In čeprav ni mogla najti nič neprijaznega in hladnega v njegovem vedenju, je bila vendar med njima še visoka pregraja, ki jo bo treba odstraniti, globok prepad, ki ga bo premostila samo obojestranska ljubezen. Za kratek hip se je zdržnila ob misli, kako hladno-

krvno je privolila v to zakonsko zvezo.

Stala je pri naspol priprtih večnih vratih, ko je zaslišala njegov hitri korak po pešeni poti. Brž se je prepirčala, ali ima hišne ključke v ročni torbici; po tihem je zaklenila večna vrata in mu stopila naproti.

Zdajci je ko vkopana obstala v stožcu bleščeče svetlobe.

»Škoda — in ne zamerite!« je slišala Cliffordova glas. »Bil sem sicer prepričan, da ste vi, toda previdnost ni nikoli odveč...«

»Kdo bi naj sicer bil?« je v skrbeh vprašala, ko je zavila z njim na pot.

»Ne vem!« je bil njegov nezadovoljni odgovor.

Prijela ga je pod roko, kakor da bi bila že od nekdaj tako vajena.

»Že po naravi sem previden, celo nezaupljiv. Zame je življenje na kmetih tukaj v Angliji še celo nevarnejše kakor za popotnika, ki nosi po razvpitem Honanu na kameli tovor mehkih dolarjev! Tam čisto natanko veš, ali živiš v božjem miru s svojimi sosedi ali si pa v vojni z njimi. Tu na Angleškem si pa lahko že zdavnaj s kom v vojni, pa niti ne veš. Ali bi vas kaj motilo, če stopiva na sredo ceste?« je napolned skoraj sunkovito vprašal.

Moral se je zasmejati.

»Neomajno zaupam policiji!« je šegavo odgovorila.

Slišala je, kako se je zahihital.

»Policiji? Da, zares! Ta je zmerom tam, kjer se nič ne zgodi. Pa tudi tam, kjer prejšijo znani lopovi na svoje žrtve... Toda Fing-Su ni znan kot lopov. Narobe! Povsod ga cenijo kot spoštovanj vredno osebnost. Zdaj morava zaviti na desno.«

Tega bi ji prav za prav ne bilo treba reči, zakaj njene oči so se bile že tako privadile temi, da je kar dobro razločila veliki vhod na privoz do Slaters-Cottagea. Nekdanja kotanjasta vozna pot je bila zdaj posuta z drobnim peščenjem in gladko zvaljana. Nekaj metrov niže ob tej novi cesti je stal visok svetilnik.

»Da, da! Kakor vidite, smo na moč moderno urejeni,« je dejal, ko ga je opozorila na novost. »Samo zlobneži ljubijo temo. Tole tisoč-svečno žarnico imam kot dokaz svoje poštenosti.«

Zdajci je obstal in tudi ona je morala ustaviti korak.

»Zadnjič sem vam rekel, da ste se z Narthom gotovo nekaj sporekli, in pritrldili ste. Pred nekaj dnevi sem pa uganil, zakaj sta se prerekala. Izvedel sem, da je pri neki nesreči smrt pokosila vašega brata, ko je ravno hotel pobegniti z denarjem, ki ga je bil izmaknil v Narthovi pisarni.«

»Drži!« je tiho pritrldila.

»Torej je bilo nesoglasje menda zaradi tega?«

Olajšano si je oddahnil, ko je opazil, da je prikimala.

»Kaj ste pa zlega mislili, da vam je zdaj tako odleglo?« je začudeno vprašala.

»Zdaj mi postaja vse jasno,« je povzel, ko sta se napotila dalje. »Prav gotovo vam je levite bral, češ to in ono sem storil zate, bratov greh sem spregledal... in tako dalje. Ali mar ni tako? Bojim se, da vas je tako prisilil k pristanku na poroko z neznanim vam Cliffordom Lynnom. Pri moji veri, ves sem, da vas je tako pestil!«

Tako preprosto in dobrasrčno je to dejal, da ji je kri planila v lica.

»Ali je vaš prijatelj že prišel?« je vprašala.

»Da!« je odrezano odgovoril. »Pred dobro uro je prišel ta...«

Zadnje besede je zamrmral, toda Joan bi bila prisegla, da je izustil psovko.

»Človek bi mislil...« je povzela, toda nenadejano jo je Clifford krepko prijel za roko.

»Pst! Nikar ne govorite!« je šepnil.

Dalje pribodnile

STOLE IN PISALNE MIZE

V PRESENETLJIVO LEPI IZBIRI DOBAVLJA PO UGODNIH CENAH

REMEC-CO KAMNIK

POSLOVALNICA V LJUBLJANI, KERSNIKOVA UL. 7. TELEFON ŠT. 22-66 IN V MARIBORU, PREŠERNOVA UL. 4

ŠPORTNI TEDNIK

Ljubljana vodi v ligi

Minula nedelja je bila v znamenju nogometa. V slovenski ligi, kjer je bilo na sporedu IX. kolo, je prinesla važne spremembe. Vrh prvenstvene lestvice je prvič pokazal drugačno sliko. Enajstletica iz črnega revirja ni več na vrhu. Izpodrinila jo je Ljubljana, ki ji je v medsebojni borbi odvzela obe točki in se obenem izdatno revanžirala za poraz v Trbovljah. Zmagala Ljubljana so pričakovali, zato so pa poskrbeli za presenečenje v Mariboru in Kranju. Malo jih je bilo, ki niso verjeli, da bo po nedeljskih tekmah zasedel prvo mesto Zvezdnica. Zilavi Mars je vsem temeljito zmešal račune in odvzel Zvezdnicaru dragoceno točko. Tudi za kranjsko tekmo ni skoraj nihče pričakoval, da se bo končala s tako visokim porazom Maribora.

Za ljubljansko tekmo med Ljubljano in Amaterjem je bilo precej zanimanje. V tem srečanju je mogel vsakdo videti, da je med dosedanjim drugo- in prvoplasiranim razlika čista razreda. Trboveljčani v nobenem pogledu niso mogli dokazati, da so bili upravičeno toliko časa na prvem mestu. Ko je ljubljansko moštvo odprlo vse registre, so bili gostje skoraj brez moči. Če bi bili napadalci le količkaj pri strelu, bi moral Amater doživeti dvostranski poraz. Trboveljčani so lahko zadovoljni, da izid ni bil hujši kakor 2:7. Za oba svoja gola se morajo zahvaliti samo nespretnemu ljubljanskemu vratarju, ki je imel izrazito črn dan. Njegov vis-a-vis nasprotno je bil na višku in držal žoge, ki so jih že vsi videli v mreži. Ljubljana je bila ves čas v premoči in je zmagala pošteno zaslužila.

Največje presenečenje je bilo v Mariboru. Zvezdnica je v Marsu zadel na nasprotnika, ki je od vsega začetka ubral obrambno taktiko. Ljubljanci so stremili samo za tem, da razbijejo nasprotniku kombinacije, kar se jim je v polni meri posrečilo. Zvezdnica do kraja ni mogel razviti običajne igre, čeprav je bil zaradi Marsove taktike neprestano na polovici ljubljancov. Igra se je končala 0:0, kar je za Marso velik uspeh.

V Kranju sta se srečala Kranj in Maribor. Po remiju z Ljubljano se je pričakovalo, da slednjim tudi gostovanje v Kranju ne bo delalo težav, zlasti, ker so morali domači nastopiti s številnimi rezervami. Maribor je zaigral tehnično lepo, moštvo je pa zmanjkalo borbenosti, ki je v največji meri odlikovala domačo enajstletico. Spet enkrat se je pokazalo, da lenota sama ne zadostuje za zmago. Kranjčani so igrali na končni učinek in ta koristna igra jim je prinesla zaslužen zmago v precej visokem razmerju 4:1.

Nesrečni Olimp že drugi ni uspel na svojem igrišču. Tokrat je imel v gostih Bratstvo. Jeseničani so se predstavili kot dobro vigrana celota brez slabih točk. Do odmora je vsaka stran po enkrat zadela v črno. V drugi polovici je Bratstvo še bolj uveljavilo svojo tehnično premoč, zaradi izvrstnega domačega vratarja se mu je pa le enkrat posrečilo spraviti žogo v mrežo. Tekma se je končala 2:1 za Bratstvo.

Zaradi razveljavljene tekme med Marsom in Kranjem, v kateri so Kranjčani zmagali z 2:1, je zdaj položaj ta-le:

Ljubljana	9	6	1	2	39:18	13
Amater	9	6	1	2	26:19	13
Zvezdnica	9	5	2	2	17:9	12
Kranj	8	4	1	3	16:13	9
Mars	3	3	2	3	16:14	8
Bratstvo	9	3	1	5	17:28	7
Maribor	9	2	2	5	17:25	6
Olimp	9	1	0	8	9:31	2

V medmestni tekmi juniorskih reprezentant Ljubljane in Maribora, ki je bila predigra srečanju med Ljubljano in Amaterjem, so ljubljanski juniorji po lepi igri zmagali s 4:1.

V hrvatski ligi je Concordia porazila Split 5:0. Gradjanski osješki Slavijo 1:0. Sašk varazdinsko Slavijo 2:0. Hajduk Haška 3:0, a Bačka in Zvezdnica sta igrala 2:2.

V srbski ligi je BSK premagal sara-jevsko Slavijo s 5:3, Jugoslavija Jugoslavijo iz Jabuke 2:0, Gradjanski Baska 3:0, Bača Jedinstvo 2:1. Vojvodina in Zak sta igrala neodločeno 2:2.

Mačke so dobri pismonoše

Carigrad, oktobra.

Ljudje mislijo, da mačka ne zna prav nobene druge stvari kakor loviti. Kako zelo se motijo! Pred kratkim so v Carigradu našli mačko, ki je igrala vlogo pismonoše in raznašala pisma.

Ker so mohamedanci ljubitelji živali, posebno mačk in ptic, so imeli v neki carigradski kaznilnici nekaj mačk. Te so se prav kmalu privadile življenju v ječah in niso pobegnile. Večkrat so se jetniki z njimi igrali in si krajšali čas.

Nekoč je kaznilniški paznik opazil, da ena izmed mačk prenaša vsak dan neki zavitek med zobmi. Postal je pozoren in je mačko ulovil. Ko je pogledal, kaj nosi, je na svoje veliko začudenje opazil, da ima mačka v gobcu pismo in tobak. Uganki je takoj prišel do dna. Kaznjenci so mačko navadili, da je nosila pisma njihovim domačim v mesto, ti so ji pa spet privedli okrog vratu tobaka in drugih priboljškov.

Zdaj je kaznilniška uprava tej ne-navadni pošti napravila konec in mačke zapodila.

Konec bajke o lokneški pošasti

London, oktobra.

Gotovo se še spominjate bajke o lokneški pošasti, o kateri so nekako pred petimi leti pisali vsi svetovni listi. Takrat so vsi listi trdili, da živi v škotski vasi Loknesu neka pred-potopna ogabna žival, ki jo je že več prebivalcev te vasi videlo.

Zival je baje živel na dnu jezera in nihče se ni upal v tem jezeru kopati. Svetovno mnenje se je takrat razdelilo na dveje. Nekateri so trdili, da je to izmišljotina, drugi so pa bajko verjeli. Neki škotski kmet jo je baje nekega dne videl prav od blizu. Pripovedoval je, da je pošast zagledal na bregu jezera. Bila je velika in ogabna. Ko se mu je pošast približala, jo je celo zgrabil za nogo. Takoj nato je omedel in se ne spominja ničesar več. Ko se je prebudil, pošasti ni bilo več.

Vsa ta leta so radovedni Angleži, pa tudi tuji hodili v vasio Loknes, samo da bi videli to pošast. Siromašna vas je tako kar čez noč postala središče zanimanja in tujski promet se je v njej silno razcvetel. Sezidali so nekaj hotelov in vaščani so obogateli samo zaradi svoje pošasti. Vaseca je bila zmerom polna najuglednejših tujcev, časnika in znanstvenikov. Toda le redki izmed njih so videli pošast.

Nekega dne je pošast prišla nenadno iz globine jezera in pograbila iz črede telet, ki so se pasla ob jezeru, najlepšega. Pastir je začel na ves glas vpiti. Tako so prihiteli ljudje in na svoje oči videli, kako je pošast od-velikla tele do jezera in ga kar celega pogoltnila. Potem je spet izginila v globino. Vsa površina vode je bila takrat krvava. Tedaj je spet završalo po vsem svetu. Vsi so bili zdaj prepričani, da lokneška pošast ni bajka, temveč da je živa, resnična pred-potopna žival.

Zdaj, ko divja na Angleškem vojna, je pa ta bajka dobila svoj končni pečat. Nemški bombniki so že večkrat krožili nad lokneško vasio. Nekega dne so metali nanjo tudi bombe in je eva izmed njih celo padla v lokneško jezero. Takrat je v jezeru samem in okolici nastala strašna eksplozija. Ze drugo jutro so prebivalci vasi doživeli veliko senzacijo. Na površini jezera je ležalo raztegnjeno telo velikanke živali. Takoj so ugotovili, da je to strašna pošast, ki je dolgo strahovala vso okolico. Pošast je nenavadno raz-vit kajman ali krokodil, ki živi samo po ameriških jezerih in rekah. Pošast tehta nekaj stotov in je dolga sedem metrov.

Bajka o lokneški pošasti je s tem končana. Prebivalci vasi so končno rešeni mora. Pošast je namreč v teku let ugrabila in požrla nekaj otrok in nekaj glav živine. Strašilo bodo nagatili in ga v Loknesu imeli shranje-nega za poznejše rodove.

Tudi kače so muzikalne

Sholapur, oktobra.

V Sholapuru, večjem mestu Prednje Indije, so na nekem posestvu doživeli prav razburljiv dogodek. Pri tej priložnosti se je spet dokazala stara ugo-tovitev, da so strupene kače zelo mu-zikalne.

Posestnik je sedel s svojimi prija-telji na terasi pred hišo in se po-menkoval z njimi. Eden izmed gostov

Plačajte naročnino!

Oblike, perito, vetrni sukniči, dežni plašči, trenčki in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, na cenele

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

FR. P. ZAJEC

IZPRAVAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6 pri franciškanem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, topometri, barometri, hygrometri, itd. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine. Samo kvalitetna optika. Ceniki brezplačno.

ŠIVALNI STROJI

najnovišji letošnji modeli v največji izbiri napredaj po neverjetno nizkih cenah

NOVA TRGOVINA

TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA ŠTEV. 36 nasproti Gospodarske zveze

je pravkar vrtel kazalo na radijskem aparatu in iskal neko postajo. V tem trenutku je gostitelj zagledal, kako se je skozi odprta vrata privla velikan-ska naočarka in se mu sikač oč pri-bliževala. V prvem trenutku se mo-ž niti ganiti ni mogel od strahu. Se preden bi bil mogel vstati, bi ga bila kača že piličla. Iz teh misli je gosti-telja zdramila glasba, ki jo je njegov gost pravkar dobil na neki radijski postaji. V trenutku, ko je mislil, da je njegova usoda zapečatena, se je naočarka hipoma obrnila od njega in se pričela zvijati v taktu po sobi. Videti je bilo, da jo je glasba popol-noma prevzela. Njeni gibi so bili po-polnoma v skladu s taktom godbe.

Tedaj se je prestrašeni posestnik zbral, vzel z mize polno steklenico in jo z vso močjo vrgel kači v glavo. Bila je seveda takoj mrtva.

Večina gostov je šele zdaj opazila veliko nevarnost, ki jim je preti-la. Nesreče jih je rešila samo glasba iz radia.

Radio Ljubljana

od 31. X. do 6. XI. 1940.

CETRTEK 31. OKTOBRA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napo-vedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Orgelski koncert (gosp. prof. Pavel Rančigaj) 18.40: Sloven-ščina za Slovence (g. dr. Rudolf Ko-larič) 19.00: Napovedi, poročila, ob-jave 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 20.00: Naše morje 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Koncert: historično flavto igra ga. Marija Tutta, na spi-netu spremlja g. prof. M. Lipovšek. Konec ob 23. uri.

PETEK 1. NOVEMBRA

9.00: Jutrnji pozdrav 9.05: Napo-vedi, poročila 9.15: Plošče 9.45: Ver-ski govor 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice 11.00: Radijski or-kester 12.30: Plošče 13.00: Napovedi 13.02: Kvarter pihal 18.00: Plošče 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: Plošče 20.00: A. Adamič: Na vašem pokopališču, zvočna igra (igrajo člani Radijske igralske dru-žine) 21.00: Resni spevi 22.00: Napo-vedi, poročila. Konec ob 22.15.

SOBOTA 2. NOVEMBRA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napo-vedi 13.02: Reproduciran simfonični koncert 14.00: Poročila 17.00: Odrška ura 17.30: Plošče 17.50: Pregled spo-reda 18.00: Radijski orkester 18.40: Pogovori s poslušalci 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.40: J. Haydn: Godalni kvartet D-dur op. 64 No. 5 20.00: Zunanepolitični pregled 20.30: Jože Jurač: »Ljuba prevalška družina...« 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 3. NOVEMBRA

8.00: Jutrnji pozdrav 8.15: Šramel »Ljubljana« 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve 9.45: Verski govor 10.00: Ra-dijski salonski orkester 11.00: Po do-mače 12.30: Objave 13.00: Napovedi 13.02: Napevi iz Leharjeve opere »Grof Luksemburški. Pojo: ga. Sonja

Svarilo damam, ki si barvajo lase

Če želite dovršeno barvanje las — zahtevajte izrečno, da vas barvajo z IMÉDIO, odlično naravno barvo firme Oréal iz Pariza.

Izvedeli smo, da se pod imenom Imédia lasje pogosto bar-vajo s kakšno drugo barvo, čeprav stranke zahtevajo Imédia.

Pred takšnim postopkom se boste najlažje zavarovali, če se sami prepričate, ali se uporablja Imédia ali ne.

1. Na vsaki steklenički Imédie je originalna etiketa z ime-nom proizvajalca, t. j. firme ORÉAL in z imenom barve t. j. IMEDIA No. 2, nad tem pa etiketa s številko in nazivom nianse.

2. Na vsaki steklenički Imédie je nalepljena tale bela etiketa: »Odobreno od Ministrstva narodnega zdravja št. 209.2 z dne 16. IX. 1936«.

Če želite barvanje z Imédia, odklonite vse, kar nima zgornjih treh etiket, ker to ni prava Imédia No. 2.

Na zahtevo pošljemo vsaki dami brezplačno knjižico o barvanju las.

L'ORÉAL — 32

ZAGREB I.

Poštni predal 3

Ivančičeva, gg. Jean Franci in Drago Zupan, člani ljublj. opere, igra: Ra-dijski orkester, dirig.: D. M. Sijanee 16.30: Tudi kmečki fant naj telovadi (g. Jože Hvale) 17.00: Gospodarska navodila in tržna poročila 17.30: Pev-ski zbor »Grafika« 18.15: Plošče 19.00: Napovedi, poročila, objave 19.30: Slo-venska ura 21.15: Pevski koncert gd. Karle Slehaneve 22.00: Napovedi, po-ročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 4. NOVEMBRA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napo-vedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Duševno zdravstvo (g. dr. Anton Breceelj) 18.20: Plošče 18.40: Mesečni slovstveni pregled (g. prof. Fr. Vodnik) 19.00: Napovedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.50: Hudomušnosti (g. Fr. Lipah) 20.00: Vijolinski kon-cert, g. Zlatko Topolski, pri klavirju g. Lovro Matačič 20.45: Radijski or-kester 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Kvarter pihal. Konec ob 23. uri.

TOREK 5. NOVEMBRA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napo-

RESMAN LOJZE - Ljubljana

Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21

telefon 44-90

Premog-Koks-Drva

vedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 14.15: Šolska ura 18.00: Trio Viher 18.40: Kaj vemo o gmoči (g. prof. Miroslav Adlešič) 19.00: Napo-vedi, poročila 19.25: Nac. ura 19.50: Gospodarski pregled (g. D. Potočnik) 20.00: Rezervirano za prenos 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski or-kester. Konec ob 23. uri.

SREDA 6. NOVEMBRA

7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napo-vedi 13.02: Plošče 14.00: Poročila 18.00: a) Obisk pri litografu (repor-taža), b) Delaj z nami (g. Miroslav Zor) 18.40: Naloge Delavske zbornice (g. Jože Langus) 19.00: Napovedi, po-ročila 19.25: Nac. ura 19.50: Uvod v prenos 20.00: Prenos iz ljubljanske opere, v 1. odmoru: Glasbeno pred-a-vanje (g. ravn. V. Ukmar), v 2. od-moru: Napovedi, poročila. Konec ob 23. uri.

MALI OGLASI

CVETLIČARSKA ZICA je zopet v zalogi v Ze-leznini Fr. Štupica, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1.

Grafološka pisarna

Globočnik Feliks, grafolog

Ljubljana, Pražakova 11

izdeluje psihanalize, ekspertize, ocene, doka-zila itd. Strokovno delo, diskretna zadržana.

NEKADILEC POSTANETE v treh dneh z našim zanesljivim in popolnoma neškodljivim sredstvom »Nikotinole« — Velika stekleni-ca din 70' — mala din 60' — Pošljite po potzet-ju »Jugopatske Ljubljane, Dvoržakova 8. Iščemo zastopnike.

POCITNE DOMA. Letos ni pravega vre-mena. Sončite se doma z našo patentirano ultravijoletno obsevalko. Original Rjav. Po par obsevanjih dobite lepo sportno rjavo polt. Zahtevajte prospekt! »Jugopatske Ljublja-na Dvoržakova 8 Sprejmemo zastopnike.

REVMATIZEM, išijas, nevralgije, zamaščenost uspešno zdravite z našim masaznim aparatom »Vibrator«. Izboren tudi za nego nepote. Cena din 420' — »Jugopatske Ljubljane, Dvoržakova 8 — Iščemo zastopnike

NALIVNA PERESA s prozornim držalom, zlato pero z desetletnim jamstvom dobite od din 60' — naprej samo pri »Jugopatske Ljubljane, Dvoržakova 8. Iščemo zastopnike.

POSUJILA dajemo našim članom in varčevalcem. Ugodni pogoji vloge obrestujejo po 5 odstotkov. Vsi varčevalci brezplačno zav-rovani Zadruga »Moj dom« Ljubljana, Dvo-ržakova 8 — Iščemo poverjenike

LOVCI IN TURISTI ne premissljujejo, kje naj si nabavijo lovke in gozdarjeve. Rea-štrokovno in solidno an postreženi le pri Brajković — Ljubljana, Igriška 3.

VOJNO ŠKODO

in druge drž. papirje kupujemo proti takojšnji gotovini. Tudi posamezne komade

RUDOLF ZORE

Ljubljana - Gledališka ulica 12

OKAMA MAZILLO

Iz zdravilnih zelišč. Oudo-vit uspeh pri raneh, ope-klinah, ožuljenjih, volku, turih in vnetjih itd. za ne-gu dojenčkov pri kožnem vnetju, izpuščaji in hr-šakah na temenu, za ra-pokane prsne bradavice.

Dobl se v lekarnah in drogerijah.

IZDELUJEMO GUMBE

Pobiramo spuščene pentlje na nogavicah

GALANTERIJA VERDAJ

Ljubljana, Igriška ul. 14

OREHOVA JEDRCA

sortiran cvetlični med in

medico dobite najceneje v

MEDARNI

Ljubljana, Židovska ul. 6. 48. T

PUHASTE ODEJE - specialno delo, svilene in klot odeje iz vate, perje vseh vrst, kupite najsolidneje v trgovini SEVER, Marijin trg 2

Še vedno najcenejša o kusna domača hrana

Izborna vina, pivo, domača žganja itd.

Gostilna pri „LOVCU“

Rimska cesta — Bleiweisova cesta.

Telefon št. 46-95

Posteljno perje

kemično čiščeno po din 12'—, 25'— 35'—, 55'—, gosje perje, sivi in beli puh, po kon-kurenčnih cenah, dobite pri

„Luna“, Maribor, Glavni trg 24. — Vzorci brezplačno!

USODA LJUDI!

Znameniti grafolog F. T. KARMAH, se je odločil izdelati Vam horoskop. Njegova priznana sposobnost videti pri-hodnost v življenju drugih, ne glede na razdaljo med pri-čudovitost. Grafolog F. T. Karmah Vam pove po resnici vso Vašo usodo, kdaj lahko dosežete uspeh ali najdete srečo tako v pogledu ljubezni, trgovine, loterije itd. Njegov popis minulih, sedanjih in bodočih dogodkov zabudi Vaše začudenje in presenečenje. Ne bodite otožni, ne jadikujte, kajti vse se o pravem času obrne na bolje. Sporočite mi Vaš naslov in povem Vam o Vaši bodočnosti, sedanjosti in preteklosti več nego bi smatrali za možno. Kupci knjige »Naš život in okultne tajne« dobijo vse gori omenjeno brezplačno. Pošljite še danes natančni naslov in rojstno podatke ter v naprej din 30'— za knjigo »Naš život in okultne tajne« na čekovni račun 17.455, na točno in stalno adresu:

F. T. Karmah, Žalec

